404

Bor.

John Carter Brown

4 sij

B. F.

JOHN CARTER BROWN

CATVLLVS.

TIBVLLVS.

PROPERTIVS.

AL DVS

AL. M. R. MARINO SANNVTO PATRICIO VENETO BENE DICTI FILIO. S.

V alerium Catullum Veronẽſem his diebus cura no
ſtra impreſſum eò libétius ad te legendum mittimus
Marine Sannute humaniſs. quoniam in urbe iſta do
ctorum uirorum parente, et altrice ingeniorum Vero
na, unde oriundus Catullus, quæſturam agis. Scimus
enim munus noſtrum tibi gratiſs. fore, tum ipſo mu
nere, Quid enim gratius catulliano lepore? tum q̃a,
quoties poſt occupationes publicas relaxare animum
uoles, percommode & haberi in manibus, & euolui
arctatus cura noſtra Catullus poterit. Delectabit
te præterea, quod longe alius, quã qui erat, uidebitur
ob multas emẽdationes, et uerſus tum additos, tum in
priſtinum locum reſtitutos. in qua re adiutus ſum ma
xime ab Hieronymo Auantio Veronenſi homine do
ctiſs. & ſummo ingenio, tibiq; deditiſſimo. Qua re
uel eo gratiorem tibi Catullũ putamus futurum, quo
niam Auantius tuus Veronenſis, uel noſter potius illi
corrigendo, & in priſtinum candorem reſtituendo, et
olim per ſe diu, & multo labore, & unà mecum in-
ter imprimendum accuratiſs. incubuimus. Quæ ta
men aſteriſco uidebis notata, ea in fine operis aliter,
atq; aliter legi excudẽda curauimus, ut poſſit ſtudio
ſiſs. quiſq; quod melius uiſum fuerit, eligere pro arbi
trio ſuo. Idem & in Tibullo, & Propertio fecimus,
quos ad tria millia uoluminum, et plus eò hac mini-
ma forma excuſos in manus tuas, et cæterorum, com-
mode, aſſidueq; unà cum Catullo & ire, & redire
ſperamus. Vale.

VALERII CATVLLI VERONENSIS AD CORNELIVM NEPOTEM LIBELLVS.

Vi dono lepidum nouum libellum,
Arido modo pumice expolitum
c
Corneliꝰ tibi, nanq; tu ſolebas
Meas eſſe aliquid putare nugas
Iam tum, cum auſus es unus italorum
Omne æuum tribus explicare chartis,
Doctis Iuppiter, & laborioſis.
Quare habe tibi quicquid eſt libelli,
Qualecunq; quidem ora per uirorum
Plus uno maneat perenne ſæclo,

Ad paſſerem Leſbiæ.

Paſſer delitiæ meæ puellæ,
Qui cum ludere, quem in ſinu tenere,
Cui primum digitum dare appetenti,
Et acreis ſolet incitare morſus
Cum deſyderio meo nitenti,
Carum neſcio quid lubet iocari,
Et ſolatiolum ſui doloris,
Credo, ut cum grauis acquieſcet ardor,
Tecum ludere, ſicut ipſa, poſſem,
Et triſteis animi leuare curas
Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ

P ernici aureolum fuiſſe malum,
Q uod Zonam ſoluit diu ligatam.

De paſſere mortuo Leſbiæ.

Lugete ó ueneres, cupidineſq;,
E t quantum eſt hominum uenuſtiorum,
P aſſer mortuus eſt meæ puellæ,
Q uem plus illa oculis ſuis amabat.
N am mellitus erat, ſuamq; norat
I pſam tam bene, quàm puella matrem,
N ec ſeſe à gremio illius mouebat,
S ed circunſiliens modo huc, modo illuc,
A d ſolam dominam uſq; pipilàbat.
Q ui nunc it per iter tenebricoſum
I lluc, unde negant redire quenquam.
A t uobis male ſit malæ tenébræ
O rci, quæ omnia bella deuoratis,
T am bellum mihi paſſerem abſtuliſtis.
O' factum male, ó miſelle paſſer
T ua nunc opera meæ puellæ
F lendo turgiduli rubent ocelli.

De Phaſelo, quo in patriam
reuectus eſt.

Phaſelus ille, quem uidetis hoſpites,
A it fuiſſe nauium celerrimum,
N eq; ullius natantis impetum ratis
N equiſſe præterire, ſiue palmulis
O pus foret uolare, ſiue linteo.
E t hoc negat minacis adriatici
N egare littus, inſulas'ue Cycladas,
R hodum'ue nobilem, horridam'ue Thraciam,

P ropontida, trucem'ue ponticum ſinum,
V bi iſte poſt phaſelus antea fuit
C omata ſylua. nam cythorio in iugo
L oquente ſæpe ſibilum edidit coma.
A maſtri pontica, & cythore buxifer
T ibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima
A it phaſelus, ultima ex origne
T uo ſtetiſſe dicit in cacumine,
T uo imbuiſſe palmulas in æquore,
E t inde tot per impotentia freta
H erum tuliſſe, læua, ſiue dextera
V ocaret aura, ſiue utcunq; Iuppiter
S imul ſecundus incidiſſet in pedem,
N eq; ulla uota littoralibus dijs
S ibi eſſe facta, cum ueniret à mari
N ouiſſime hunc ad uſq; limpidum lacum.
S ed hæc prius fuere, nunc recondita
S enet quiete, ſeq; dedicat tibi
G emelle Caſtor, & gemelle Caſtoris.

AD LESBIAM.

u Iuamus mea Leſbia, atq; amemus,
Rumoresq; ſenum ſeueriorum
O mneis unius æſtimemus aſſis.
S oles occidere, & redire poſſunt,
N obis, cum ſemel occidit breuis lux,
N ox eſt perpetua una dormienda.
D a mi baſia mille, deinde centum,
D ein mille altera, da ſecunda centum,
D ein uſq; altera mille, deinde centum,
D ein cum millia multa fecerîmus,

Conturbabimus illa, ne ſciamus,
Aut nequis malus inuidere poſſit,
Cum tantum ſciat eſſe baſiorum.

AD FLAVIVM.

Flaui delitias tuas Catullo,
Ni ſint illepidæ, atq; inelegantes,
Velles dicere, nec tacere poſſes,
Verum neſcio quid febriculoſi
Scorti diligis, hoc pudet fateri,
Nam te non uiduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat,
Sertiſq; aſsyrio fragrans oliuo,
Puluinuſq;, peræq; & hic, & illic
Attritus, tremuliq; quaſſa lecti
Argutatio, inambulatioq;
Nam ni præualet iſta nil taceres
Cur non tam latera exfututa pandas,
Ne tu quid facias ineptiarum?
Quare quicquid habes boni, maliq;,
Dic nobis, uolo te, ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uerſu.

AD LESBIAM.

Quæris quot mihi baſiationes
Tuæ Leſbia ſint ſatis, ſuperq;?
Quàm magnus numerus libyßæ arenæ
Laſerpiciferis iacet Cyrenis
Oraclum Iouis inter æſtuoſi,
Et Batti ueteris ſacrum ſepulchrum,
Aut quàm ſydera multa, cum tacet nox,
Furtiuos hominum uident amores,

T am te baſia multa baſiare
V eſano ſatis, & ſuper Catullo eſt,
Quæ nec pernumerare curioſi
P oſſint, nec mala faſcinare lingua.

AD SEIPSVM.

m Iſer Catulle deſinas ineptire,
Et quod uides periiſſe, perditum ducas.
F ulſere quondam candidi tibi ſoles,
C um uentitabas, quò puella ducebat,
A mata nobis, quantum amabitur nulla.
I bi illa multa tum iocoſa fiebant,
Quæ tu uolebas, nec puella nolebat,
F ulſere uere candidi tibi ſoles,
N unc iam illa non uult, tu quoq; impotens eſto
N ec quæ fugit ſectare, nec miſer uiue,
S ed obſtinata mente perfer, obdura.
V ale puella, iam Catullus obdurat,
N ec te requiret, nec rogabit inuitam,
A t tu dolebis, cum rogaberis nulli
S celeſta te'ne? quæ tibi manet uita?
Quis nunc te adibit? cui uideberis bella?
Quem nunc amabis? cuius eſſe diceris?
Quem baſiabis? cui labella mordebis?
A t tu Catulle deſtinatus obdura.

Ad Verannium.

u Erannı omnibus è meis amicis
Antiſtes mihi millibus trecentis,
V eniſti'ne domum ad tuos penates?
F ratresq; unanimes, tuamq; matrem?
V eniſti? o' mihi nuntij beati,

V iſam te incolumem, audiamq́; hiberum
N arrantem loca, facta, nationes,
V t mos eſt tuus, applicansq́; collum
I ucundum os, oculosq́; ſuauiabor.
O quantum eſt hominum beatiorum,
Quid me lætius eſt, beatius'ue?

DE VARRI SCORTO.

u Arrus me meus ad ſuos amores
Viſum duxerat é foro otioſum,
S cortillum mihi tum repente uiſum eſt
N on ſanè illepidum, nec inuenuſtum,
H uc ut uenimus, incidere nobis
S ermones uarij, in quibus quid eſſet
I am Bithynia, quomodo ſe haberet,
E t quonam mihi profuiſſet ære,
R eſpondi, id quod erat, nihil, neq; ipſi,
N ec prætoribus eſſe, nec cohorti.
Cur quiſquam caput unctius referret,
P ræſertim quibus eſſet irrumator
P rætor, nec faceret pili cohortem?
A t certe tamen inquiunt, quod illic
N atum dicitur, ære comparaſti
A d lecticam homines, ego, ut puellæ
V num me facerem beatiorum,
N on inquam mihi tam fuit maligne,
V t, prouincia quod mala incidiſſet,
N ō poſſem octo homines parare rectos.
A t mi nullus erat neq; hic, neq; illic,
F ractum qui ueteris pedem grabati
I n collo ſibi collocare poſſet.

Hic illa, ut decuit cinædiorem,
Quæſo inquit, mihi mi Catulle paulum
Iſtos commodã, nam uolo ad Serapin *
Deferri, manẽ me, inquio puellæ *
Iſtud, quod modo dixeram me habere.
Fugit me ratio meus ſodalis
Cinna eſt grauis, is ſibi parauit. *
Verum utrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene, quàm mihi pararim.
Sed tu inſulſa, male, & moleſta uiuis,
Per quam non licet eſſe negligentem.

Ad Furium, & Aurelium.

Furi, & Aureli comites Catulli,
Siue in extremos penetrarit Indos,
Littus ut longe reſonante eoa
Tunditur unda,
Siue in Hyrcanos, Arabaſq; molleis
Seu Sacas, ſagittiferoſq; Parthos,
Siue qua ſeptengeminus colorat
Aequora Nilus,
Siue trans altas gradietur alpeis,
Cæſaris uiſens monimenta magni
Gallicum Rhenum, horribiles, & ulti-
moſq; Britanos.
Omnia hæc, quæcunq; feret uoluntas
Cœlitum, tentare ſimul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta,
Cum ſuis uiuat, ualeatq; mœchis,
Quos ſimul complexa tenet trecentos,

N ullum amans uere, ſed identidem omnium
Ilia rumpens,
N ec meum ſpectet, uelut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit, uelut prati
V ltimus flos, prætereunte poſtquam
Tactus aratro eſt,

In Matrucinum Aſinium.

m Atrucine Aſini manu ſiniſtra
Non belle uteris in ioco, atque uino.
T ollis lintea negligentiorum,
H oc ſalſum eſſe putas? fugit te inepte,
Quàm uis ſordida res, & inuenuſta eſt.
N on credis mihi? crede Pollioni
F ratri, qui tua furta uel talento
M utari uelit, eſt enim leporum
D iſertus puer, ac facetiarum.
Quare aut hendecaſyllabos trecentos
E xpecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non mouet æſtimatione,
V erum eſt μνη μόσυνον mei ſodalis
N am ſudaria ſætaba ex hiberis
M iſerunt mihi muneri Fabullus,
E t Veranius hoc amem neceſſe eſt,
V t Veraniolum meum, & Fabullum.

AD FABVLLVM.

c Oenabis bene mi Fabulle apud me
Paucis, ſi tibi dij fauent, diebus,
S i tecum attuleris bonam, atq; magnam
C œnam, non ſine candida puella.
E t uino, & ſale, et omnibus cachinnis

Hæc ſi inquam attuleris Fabulle noſter
Cœnabis bene. nam tui Catulli
Plenus ſacculus eſt aranearum.
Sed contra accipies meros amores*.
Seu quid ſuauius, elegantius'ue eſt,
Nam unguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt ueneres, cupidinesq;,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant Fabulle naſum.

Ad Caluum Licinium Oratorem.

n I te plus oculis meis amarem
Iucundiſſime Calue, munere iſto
Odiſſem te odio uatiniano.
Nam quid feci ego? quid'ue ſum locutus?
Cur me tot male perderes poetis?
Iſti dij mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi miſit impiorum,
Quod ſi (ut ſuſpicor) hoc nouum, ac repertum
Munus dat tibi Sylla litterator,
Non eſt mi male, ſed bene, ac beate,
Quod non diſpereunt tui labores.
Dii magni horribilem, & ſacrum libellum,
Quem tu ſcilicet ad tuum Catullum
Miſti, continuo ut die periret
Saturnalibus optimo dierum.
Non non hoc tibi ſalſe ſic abibit,
Nam ſi luxerit, ad librariorum
Curram ſcrinia, cœſios, aquinos,
Suffenum, omnia colligam uenena,
Ac te his ſupplicijs remunerabor.

V os hinc interea ualete, abite
I lluc, unde malum pedem attuliſtis,
S æcli incommoda peſſimi poetæ
L egiſtis, male me marem putaſtis,
S iqui forte mearum ineptiarum
L ectores eritis, manuſq; ueſtras
N on horrebitis admouere nobis.

AD AVRELIVM.

C Ommendo tibi me, ac meos amores
Aureli, ueniam peto pudentem,
V t ſi quicquam animo tuo cupiſti,
Q uod caſtum expeteres, & integellum,
C onſerues puerum mihi pudice
N on dico à populo, nihil ueremur
I ſtos, qui in platea modo huc, modo illuc
I n re prætereunt ſua occupati,
V erum à te metuo, tuoq; pene
I nfeſto pueris bonis, maliſq;,
Q uem tu, qua lubet, ut lubet, moueto
Q uantum uis, ubi erit foris, paratum,
H unc unum excipio, ut puto, pudenter.
Q uod ſi te mala mens, furorq; uecors
I n tantam impulerit ſceleſte culpam,
V t noſtrum inſidijs caput laceſſas,
A h tum te miſerum, maliq; fati,
Q uem attractis* pedibus patente porta
P ercurrent raphaniq;, mugileſq;.

AD AVRELIVM.

P Aedicabo ego uos, & irrumabo
A ureli pathice, & cinæde Furi.

Qui me ex uerſiculis meis putatis,
Quod ſint molliculi, parum pudicum.
Nam caſtum eſſe decet pium poetam
Ipſum, uerſiculos nihil neceſſe eſt,
Qui tum deniq; habent ſalem, ac leporem,
Si ſunt molliculi, ac parum pudici,
Et quod pruriat incitare poſſunt.
Non dico pueris, ſed ijs piloſis
Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos quod millia multa baſiorum
Pædicabo ego uos, & irrumabo.

Ad Coloniam.

O' Colonia quem cupis ponte lædere longo,
En ſalire paratum habes, ſed uereris inepta
Crura ponticuli ſub his totus irrediuiuus
Ne ſupinus eat, cauáq; in palude recumbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo uel ſalij uel ſubſalij ſacra ſuſcipiuntur,
Munus hoc mihi maximi da Colonia riſus.
Quendam municipem meum de tuo uolo ponte
Ire præcipitem in lutum per caputq;, pedesq;,
Verum totius ut lacus putidæq; paludis
Liuidiſſima, maximéq; eſt profunda uorago.
Inſulſiſſimus eſt homo, nec ſapit pueri inſtar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna,
Cui cum ſit uiridiſſimo nupta flore puella,
Vt puella tenellulo delicatior hœdo,
Aſſeruanda nigerrimis diligentius uuis,
Ludere hanc ſinit, ut lubet, nec pili facit uni,
Nec ſe ſubleuat ex ſua parte, ſed uelut alnus

In foſſa liguris iacet ſeparata ſecuri,
Tantundem omnia ſentiens, q̃ ſi nulla ſit uſquam
Talis iſte meus ſtupor nil uidet, nihil audit,
Ipſe quis ſit, utrum ſit, an non ſit, id quoq; neſcit.
Hunc ego uolo de tuo ponte mittere pronum,
Si poteſt olidum repente excitare ueternum,
Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno,
Ferream ut ſoleam tenaci in uoragine mula.

Ad Aurelium.

Aureli pater eſuritionum,
Non harum modo, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut alijs erunt in annis,
Pædicare cupis meos amores,
Nec clàm, nam ſimul & iocaris unà,
Hærens ad latus omnia experiris
Fruſtra, nam inſidias mihi inſtruentem
Tangam te prius irrumatione.
Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem,
Nunc ipſum id doleo, quod eſurire
Næ meus puer, & ſitire diſcet.
Quare deſine, dum licet pudico,
Ne finem facias, ſed irrumatus.

Ad Varum.

Suffenus iſte Vare, quem probe noſti,
Homo eſt uenuſtus, & dicax, & urbanus,
Idem'q; longe plurimos facit uerſus,
Puto eſſe ego illi millia aut decem, aut plura
Perſcripta, nec ſcit, ut fit in palinxeſto,
Relata, carthæ regiæ, noui libri,
Noui umbilici, lora rubra, membrana

D irecta* plumbo, & punice omnia æquata
H æc cum legas, tum bellus ille, & urbanus
S uffenus unus caprimulgus, aut foſſor
R urſus uidetur, tantum abhorret, ac mutat.
H oc quid putemus eſſe? qui modo ſcurra,
A ut ſiquid hac re triſtius uidebatur,
I dem infaceto eſt infacetior rure,
S imul poemata attigit, neq; idem unquam
A eque eſt beatus, ac poema cum ſcribit.
T am gaudet in ſe, tamq; ſe ipſe miratur.
N imirum idem omnes fallimur, neque eſt quiſquam,
Q uem non in aliqua re uidere Suffenum
P oſſis, ſuus cuiq; attributus eſt error,
S ed non uidemus manticæ quid in tergo eſt.

Ad Furium.

Furi, cui neq; ſeruus eſt, neque arca,
N ec cimex, nec araneus, nec ignis,
V erum eſt & pater, & nouerca, quorum
D entes uel ſilicem comeſſe poſſunt.
E ſt pulchre tibi cum tuo parente,
E t cum coniuge lignea parentis,
N ec mirum, bene nam ualetis omnes,
P ulchre concoquitis, nihil timetis,
N on incendia, non graueis ruinas,
N on facta impia, non dolos ueneni,
N on caſus alios periculorum.
A tqui corpora ſiciora cornu,
A ut ſiquid magis aridum eſt, habetis,
S ole, & frigore, & eſuritione,
Q uare non tibi ſit bene, ac beate?

A te ſudor abeſt, abeſt ſaliua,
Muccuſq́;, & mala pituita naſi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior ſalillo eſt,
Nec toto decies cacas in anno,
Atq; id durius eſt faba, & lapillis,
Quod tu ſi manibus teras, fricesq;,
Non unquam digitum inquinare poſſes.
Hæc tu commoda tam beata Furi
Noli ſpernere, nec putare parui,
Et ſeſtertia quæ ſoles precari
Centum, deſine, nam ſat es beatus.

Ad Puerum.

O qui floſculus es iuuentilorum*
Non horum modo, ſed quot aut fuerunt,
Aut poſthac alijs erunt in annis,
Mallem delitias mihi dediſſes,
Quàm iſti, cui neq; ſeruus eſt, neq; arca,
Quàm ſic te ſineres ab iſto amari,
Qui non eſt homo. bellus inquies eſt,
Sed bello huic, neq; ſeruus eſt, neq; arca.
Hæc tu quàm lubet abijce, eleuáq;,
Nec ſeruum tamen ille habet, neq; arcam.

Ad Thallum.

Cinæde Thalle mollior cuniculi capillo,
Vel anſeris medulla, uel inula mollicella,
Vel pene languido ſenis, ſituq; araneoſo,
Idemq́; Thalle turbida rapacior procella.
Cum diua mater alites oſtendit ocinenteis*
Remitte pallium mihi meum, quod inuolaſti,

Sudariumq́; ſetabum, catagraphosq́; Thynos
Inepte quæ palàm ſoles habere tanquam auita,
Quæ nunc tuis ab unguibus reglutina, & remitte,
Ne laneum latuſculum, manusq; mollicellas
Inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent,
Et inſolenter æſtues, uelut minuta magno
Deprenſa nauis in mari ueſaniente uento.

Ad Furium.

Furi uillula noſtra non ad auſtri
Flatus oppoſita eſt, nec ad fauoni,
Nec ſæui boreæ, aut apeliotæ,
Verum ad millia quindecim, & ducenta.
O uentum horribilem, atque peſtilentem.

Ad Puerum ſuum.

Miniſter uetuli puer falerni
Ingere mi calices amariores,
Vt lex poſthumiæ iubet magiſtræ
Ebrioſa acina ebrioſioris.
At uos quò lubet hinc abite lymphæ
Vini pernicies, & ad ſeueros
Migrate, hic merus eſt thyonianus

Ad Veranium, & Fabullum.

Piſonis comites, cohors inanis
Aptis ſarcinulis, & expeditis
Verani optime, túque mi Fabulle,
Quid rerum geritis? ſatis'ne cum iſto
Vappa, frigoráq;, & famem tuliſtis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expenſum? ut mihi, qui meum ſecutus
Prætorem, refero datum lucello.

O Memmi bene me,ac diu ſupinum
T ota iſta trabe lentus irrumaſti,
S ed,quantum uideo,pari fuiſti
C aſu,nam nihilo minore uerpa
E s fartus,pete nobiles amicos.
A t uobis mala multa dij,deæq;
D ent opprobria Romuli,Remiq;.

In Mamurram.

Quis hoc poteſt uidere? quis poteſt pati?
N iſi impudicus,& uorax,& aleo
M amurram habere,quod comata Gallia
H abebat,& cuncta ultima Britania.
C inæde Romule hoc uidebis,& feres?
E s impudicus,& uorax,& aleo.
E t ille nunc ſuperbus,& ſuperfluens
P erambulabit omnium cubilia?
V t albulus columbulus dionæus.
C inæde Romule hoc uidebis,& feres?
E s impudicus,& uorax,& aleo.
E o'ne nomine imperator unice
F uiſti in ultima occidentis inſula,
V t iſta ueſtra diffututa mentula
D ucenties comeſſet,aut trecenties?
Quid eſt?an hæc ſiniſtra liberalitas
P arum expatrauit?an parum helluatus eſt?
P aterna primum lancinata ſunt bona,
S ecunda præda pontica,inde tertia
H ibera,quam ſcit amnis aurifer Tagus,
H unc Galliæ timent,timent Britaniæ,

Quid hunc (malum) fouetis, aut quid hic poteſt,
N iſi uncta deuorare patrimonia?
E o'ne nomine urbis oppulentiſſimæ
S ocer, generq; perdidiſtis omnia?

Ad Alphenum.

Alphene immemor, atq; unanimis falſe ſodalibus
I am te nil miſeret dure tui dulcis amiculi,
I am me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
N ec facta impia fallacum hoīum cœlicolis placent.
Quæ tu negligis, ac me miſerum deſeris in malis.
E heu qd faciant dico homines, cui ue habeant fidē?
C erte tu te iurabas animam tradere me quoq;
I nducens in amorem, quaſi tuta omnia mi forent,
I dem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factáq;
V entos irrita ferre ad nebulas aerias ſinis.
S i tu oblitus es, at dij meminerunt, meminit fides,
Quæ te ut pœniteat poſtmodo facti faciet tui.

Ad Sirmionem peninſulam.

Peinſularum Sirmio, inſularumq;
O celle, quaſcunq; in liquentibus ſtagnis,
M ariq; uaſto fert uterq; neptunus,
Quàm te libenter, quámq; lætus inuiſo,
V ix mi ipſe credens thyniam, atq; bithynos
L iquiſſe campos, & uidere te in tuto.
O quid ſolutis eſt beatius curis?
C um mens onus reponit, ac peregrino
L abore feſſi uenimus larem ad noſtrum,
D eſyderatóq; acquieſcimus lecto,
H oc eſt, quod unum eſt pro laboribus tantis.
S alue o uenuſta Sirmio, atq; hero gaude,

G audete, uos quoq; lydiæ lacus undæ,
R idete quicquid eſt domi cachinnorum.

Ad Ipſithillam.

Amabo mea dulcis Ipſithilla,
M eæ delitiæ, mei lepores,
I ube ad te ueniam meridiatum,
Q uod ſi iuſſeris, illud adiuuato,
N e quis liminis obſeret tabellam,
N eu tibi lubeat foras abire,
S ed domi maneas, paresq; nobis
N ouem continuas fututiones,
V erum ſi quid ages, ſtatim iubeto,
N am pranſus iaceo, & ſatur ſupinus
P ertundo tunicam'q;, pallium'q;.

In Vibennium, & Furium cinædum.

O furum optime balneariorum
V ibenni pater, & cinæde fili,
N am dextra pater inquinatiore,
C ulo filius eſt uoraciore,
C ur non exilium, malasq; in oras
I tis, quandoquidem patris rapinæ
N otæ ſunt populo, & nates piloſas
F ili non potes aſſe uenditare?

Seculare carmen ad Dianam.

Dianæ ſumus in fide
Puellæ, & pueri integri
Puellæ'q; canamus,
O Latonia maximi
Magna progenies Iouis,

Quam mater prope' deliam
Depoſuit oliuam,
Montium domina ut fores,
Syluarum'q; uirentium,
Saltuum'q; reconditorum,
Amnium'q; ſonantum,
Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens triuia, & notho es
Dicta lumine luna,
Tu curſu dea menſtruo
Metiens iter annuum,
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples,
Sis quocunque tibi placet
Sancta nomine, Romuli'q;
Antiquam, ut ſolita es, bona
Soſpites ope gentem.

Ad Libellum.

Poetæ tenero meo ſodali
Velim Cæcilio papyre dicas
Veronam ueniat Noui relinquens
Comi mœnia, larium'q; littus.
Nam quaſdam uolo cogitationes
Amici accipiat ſui, meiq;.
Quare, ſi ſapiet, uiam uorabit,
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet, manusq; collo
Ambas iniiciens roget morari,
Quæ nunc, ſi mihi uera nuntiantur,

Illum deperit impotente amore,
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo miſellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignoſco tibi Sapphica puella
Muſa doctior, eſt enim uenuſte
Magna Cæcilio inchoata mater.

In Annales Voluſij.

Annales Voluſij cacata charta
Votum ſoluite pro mea puella,
Nam ſanctæ Veneri, Cupidiniq́;
Vouit, ſi ſibi reſtitutus eſſem,
Deſiſſemq́; truces uibrare iambos,
Electiſſima peſſimi poetæ
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus uſtulanda lignis.
Et hoc peſſima ſe puella uidit
Iocoſe, & lepide uouere diuis.
Nunc o cæruleo creata ponto,
Quæ ſanctum idalium, urioſq́; apertos,
Quæq́; Ancona, Cnidumq́; arundinoſam
Colis, quæq́; Amathunta, quæq́; Colchos,
Quæq́; Dyrrhachium adriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq́; uotum
Si non illepidum, neque inuenuſtum eſt.
At uos interea uenite in ignem
Pleni thuris, & infacetiarum
Annales Voluſij cacata charta.

Ad Contubernales.

Salax taberna, uoſq́; contubernales,

A pileatis nona fratribus pila,
S olis putatis eſſe mentulas uobis?
S olis licere, quicquid eſt puellarum
C onfutuere, & putare cæteros hircos?
A n, continenter quod ſedetis inſulſi
C entum, aut ducenti, non putatis auſurum
M e unà ducentos irrumare ſeſſores?
A tqui putate. nanque totius uobis
F rontem tabernæ ſcipionibus ſcribam.
P uella nam mea, quæ meo ſinu fugit,
A mata tantum, quantum amabitur nulla,
P ro qua mihi ſunt magna bella pugnata,
C onſedit iſtic, hanc boni, beatiq;
O mnes amatis, & quidem, quod indignum eſt,
O mnes puſilli, & ſemitarij mœchi.

Ad Cornificium,

Male eſt Cornifici tuo Catullo,
M ale eſt, me hercule, & laborioſe,
E t magis magis in dies, & horas,
Q uem tu, quod minimum, facillimumq; eſt, *
Q ua ſolatus es allocutione?
I raſcor tibi, ſic meos amores
P aulum quidlibet allocutionis *
M œſtius lachrymis ſimonideis

In Egnatium.

Egnatius, quod candidos habet denteis,
R enidet uſquequaque, ſeu ad rei uentum eſt
S ubſellium, cum orator excitat fletum,
R enidet ille, ſeu pii ad rogum filij
L ugetur, orba cum flet unicum mater,

R enidet ille quicquid eſt, ubicunq; eſt
Q uodcunq; agit, renidet, hunc habet morbum
N eq; elegantem, ut arbitror, neq; urbanum.
Q uare monendus es mihi bone Egnati.
T u præter omneis une de capillatis
C uniculoſæ celtiberiæ fili
E gnati, opaca quem bonum facit barba,
E t dens hibera defricatus urina,
S i urbanus eſſes, aut ſabinus, aut tyburs,
A ut parcus umber, aut obeſus hetruſcus,
A ut lanuuinus ater, atque dentatus,
A ut tranſpadanus, ut meos quoq; attingam,
A ut quilibet, qui puriter lauit dentes,
T amen renidere uſquequaque te nollem,
N am riſu inepto res ineptior nulla eſt,
N unc celtiberus celtiberia in terra
Q uod quiſque minxit hoc ibi ſolet mane
D entem, atque ruſam defricare gingiuam.
V t quo iſte ueſter expolitior Dens eſt,
H oc te amplius bibiſſe prædicet loti.

Ad Rauidum.

Q uæ nam te mala mens miſelle Rauide
A git præcipitem in meos iambos?
Q uis Deus tibi non bene aduocatus
V ecordem parat excitare rixam?
A n ne ut peruenias in ora uulgi?
Q uid uis? qualubet eſſe notus optas,
E ris, quandoquidem meos amores
C um longa uoluiſti amare pœna.

De Acme.

* Acme illa, illa puella defututa,
T ota millia me decem popoſcit,
I ſta turpiculo puella naſo,
D ecoctoris amica Formiani.
P ropinqui,quibus eſt puella curæ,
A micos, medicosq; conuocate.
N on eſt ſana puella,nec rogate
Q ualis ſit,ſolet hoc imaginoſum.
A deſte hendecaſyllabi,quot eſtis
O mnes undique,quotquot eſtis omnes.
I ocum me putat eſſe mœcha turpis,
E t negat mihi noſtra reddituram
P ugillaria,ſi pati poteſtis,
P erſequamur eam,& reflagitemus.
Q uæ ſit quæritis,illa,quam uidetis
T urpe incedere myrmice,ac moleſte
R identem catuli ore gallicani.
C ircunſiſtite eam,& reflagitate,
M œcha putida redde codicillos,
R edde putida mœcha codicillos.
N on aſſis facis o lutum lupanar,
A ut ſi perditius poteſt quid eſſe,
S ed non eſt tamen hoc ſatis putandum,
Q uod ſi non aliud poteſt ruborem
A fferre* o canis exprimamus ore,
C onclamate iterum altiore uoce,
M œcha putida redde codicillos,
R edde putida mœcha codicillos,
S ed nil proficimus,nihil mouetur,

Mutanda eſt ratio, modusq; uobis,
Siquid proficere amplius poteſtis,
Pudicam, & proba redde codicillos.

In Amicam Formiani.

Salue nec minimo puella naſo,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore ſicco,
Nec ſanè nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani,
Ten' prouincia narrat eſſe bellam?
Tecum Leſbia noſtra comparatur?
O ſeclum inſipiens, & infacetum.

Ad Fundum.

O Funde noſter, ſeu Sabine, ſeu Tyburs,
Nam te eſſe Tyburtem autumant, quibus non eſt
Cordi Catullum lædere, at quibus cordi eſt,
Quo uis Sabinum pignore eſſe contendunt,
Sed ſeu Sabine, ſiue uerius Tyburs,
Fui libenter in tua ſuburbana
Villa, malamq; pectore expuli tuſſim. *
Non immerenti uertitur mihi quàm mens,
Dum ſumptuoſas appeto dedit cœnas,
Nam Sextianus dum uolo eſſe conuiua,
Orationem minantum petitorum
Plenam ueneni, & peſtilentiæ legit.
Hic me grauedo frigida, & frequens tuſſis,
Quaſſauit, uſquedum in tuum ſinum fugi,
Et me recuraui ocymo* que, & urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum.

Nec deprecor iam, ſi nefaria ſcripta
Sentire ceſſo, quin grauedinem, & tuſſim
Non mi, ſed ipſi Sextio ferat frigus,
Qui tunc uocat me, cum malum legit librum.

De Acme, & Septimio.

Acmen Septimius ſuos amores,
Tenens in gremio, mea inquit Acme,
Ni te perdite amo, atque amare porro
Omneis ſum aſſidue paratus annos,
Quantum qui pote plurimum perire.
Solus in Libya, Indiáq; toſta,
Cæſio ueniam obuius leoni.
Hoc ut dixit, amor ſiniſtra ut ante,
Dextra ſternuit approbatione,
At Acme leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos,
Illo purpureo ore ſuauiata,
Sic inquit, mea uita Septimille,
Huic uni domino uſque ſeruiamus,
Vt multo mihi maior, acrior'q;
Ignis, mollibus ardet in medullis,
Hoc ut dixit, amor ſiniſtra ut ante,
Dextra ſternuit approbatione.
Nunc ab auſpicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur,
Vnam Septimius miſellus Acmen,
Mauult, quàm Syrias, Britaniaſq;,
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delitias, libidineſq;.
Quis ullos homines beatiores

V idit? quis uenerem auſpicatiorem?

Ad ſeipſum de aduentu ueris.

Iam uer egelidos refert tepores,
I am cœli furor æquinoctialis
I ucundis Zephyri ſileſcit auris,
L inquantur phrygij Catulle campi,
N icææq; ager uber æſtuoſæ,
A d claras Aſiæ uolemus urbes,
I am mens prætrepidans auet uagari,
I m læti ſtudio pedes uigeſcunt,
O dulces comitum ualete cœtus,
L onge quos ſimul à domo profectos,
D iuerſos uariæ uiæ reportant,

Ad Porcium, & Socrationem.

Porci, & Socration, duæ ſiniſtræ
P iſonis ſcabies, fameſq; Memmi,
V os Veraniolo meo, & Fabullo
V erpus præpoſuit priapus ille,
V os conuiuia lauta ſumptuoſe
D e die facitis, mei ſodales
Q uærunt in triuio uorationes.

Ad Iuuencium.

Mellitos oculos tuos Iuuenci,
S iquis me ſinat uſque baſiare,
V ſque ad millia baſiem trecenta,
N ec unquam ſaturum inde cor futurum eſt,
N on ſi denſior aridis ariſtis
S it noſtræ ſeges oſculationis.

Ad Marcum T. C.

Diſertiſſime Romuli nepotum,

Quot ſunt, quotq; fuere Marce Tulli,
Quotq; poſt alijs erunt in annis,
G ratias tibi maximas Catullus
A git peſſimus omnium poeta,
T anto peſſimus omnium poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium.

H eſterno Licini die otioſi
M ultum luſimus in meis tabellis,
V t conuenerat eſſe delicatos.
S cribens uerſiculos uterq; noſtrum,
L udebat numero modo hoc, modo illoc,
R eddens mutua per iocum, atq; uinum,
A tq; illinc abij tuo lepore
I ncenſus Licini, facetijsq;,
V t nec me miſerum cibus iuuaret,
N ec ſomnus tegeret quiete ocellos,
S ed toto indomitus furore lecto
V erſarer, cupiens uidere lucem,
V t tecum loquerer, ſimulq; ut eſſem.
A t defeſſa labore membra, poſtquam
S emimortua lectulo iacebant,
H oc iucunde tibi poema feci,
E x quo perſpiceres meum dolorem,
N unc audax caue ſis, precesq; noſtras
O ramus caue deſpuas ocello,
N e pœnas Nemeſis repoſcat à te.
E ſt uehemens dea, lædere hanc caueto.

Ad Leſbiam.

Ille mi par eſſe deo uidetur,

I lle ſi fas eſt, ſuperare diuos,
Q ui ſedens aduerſus identidem te
Spectat, & audit
D ulce ridentem, miſero quod omneis
E ripit ſenſus mihi, nam ſimul te
L eſbia aſpexi, nihil eſt ſuper mi
*
L ingua ſed torpet, tenueis ſub artus
F lamma demanat, ſonitu ſuopte
T intinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
O tium Catulle tibi moleſtum eſt.
O tio exultas, nimiumq; geſtis.
O tium & reges prius, & beatas
Perdidit urbes.

Ad Seipſum de Struma, & Vatinio.

Quid eſt Catulle, quod moraris emori?
S ella in curuli Struma Nouius ſedet.
P er conſulatum peierat Vatinius,
Quid eſt Catulle, quod moraris emori?

De quodam, & Caluo.

Riſi neſcio quem modo in corona,
C ui cum mirifice Vatiniana
M eus carmina Caluus explicaſſet,
A dmirans ait hæc, manusq; tollens,
D ij magni Salaputium diſertum
O thonis caput oppido eſt puſillum. *
H eri ruſtice ſemilauta crura *
S ubtile, & leue peditum Libonis
S ed non omnia diſplicere uellem *

T ibi, & Sufficio ſeni recocto.

In Camerium.

Iraſcêre iterum meis iambis
I mmerentibus unice Imperator
O ramus, ſi forte non moleſtum eſt,
D emonſtres ubi ſunt tuæ tabernæ.
T e quæſiuimus in minore campo,
T e in circo, te in omnibus labellis
T e in templo ſuperi Iouis ſacrato,
I n Magni ſimul ambulatione.
F œmellas omneis amicæ prendi,
Q uas uultu uidi tamen ſerenas,
A uelli ſinite ipſe flagitabam *
C amerium mihi peſſimæ puellæ. *
Q uædam, inquit, nitidum ſinum reducens, *
N on cuſtos ſi fingar ille cretum,
N on ſi pegaſeo ferar uolatu,
N on Ladas ego, pennipes'ue Perſeus,
N on Rheſi niueæ, citæq; bigæ.
A dde huc plumipedas, uolatileſq;,
V entorumq; ſimul require curſum,
Q uos iunctos Cameri mihi dicares,
D efeſſus tamen omnibus medullis,
E t multis * langoribus pereſus
E ſſem, te mihi amice quæritando.
E n hic in roſeis latet papillis,
S ed te quærere iam herculis labos eſt.
T anto te in faſtu negas amice? *
D ic nobis ubi ſis futurus, ede
A udacter committe, crede, lucet

N unc te lacteolæ tenent puellæ?
S i linguam clauſo tenes in ore,
F ructus proijcies amoris omneis,
V erboſa gaudet Venus loquela.
V el ſi uis, licet obſeres palatum,
S is noſtri quoq; particeps amoris.

Ad M. Catonem Porcium.

O rem ridiculam Cato, & iocoſam,
D ignamq́; auribus, & tuo cachinno.
R ide quicquid amas Cato Catullum,
R es eſt ridicula, & nimis iocoſa,
D eprendi modo pupulum puellæ
T ruſantem, hunc ego ſi placet Dionæ,
P ro telo rigida mea cecidi.

In Mamurram, & Cæſarem.

Pulchre conuenit improbis cinædis
M amurræ, pathicoq́;, Cæſariq́;.
N ec mirum maculæ pares utriſq;,
V rbana altera, & illa formiana,
I mpreſſæ reſident, nec eluentur,
M orboſi pariter, gemelli utriq;
V no in lectulo, erudituli ambo,
N on hic, quam ille magis uorax adulter,
R iuales, ſocij & puellularum,
P ulchre conuenit improbis cinædis.

Ad Cœlium de Leſbia.

Cœli Leſbia noſtra, Leſbia illa,
I lla Leſbia, quam Catullus unam
P lus, quàm ſe, atq; ſuos amauit omneis,
N unc in quadriuijs, & angiportis,

Glubit

G lubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa, & Rufulo.

Bononienſis Rufa Rufulum fellat
V xor Meneni, ſæpe quam in ſepulchretis
V idiſtis, ipſo rapere è rogo cœnam,
C um deuolutum ex igne proſequens panem,
A b ſemiraſo tunderetur uſtore.
N um te leæna montibus libyſſinis,
A ut Scylla latrans infima inguinum parte,
T am mente dura procreauit, ac tetra,
V t ſupplicis uocem in nouiſſimo caſu
C ontemptam haberes? ah nimis fero corde.

IVLIAE, ET MALLII
EPITHALAMIVM.

Ollis o heliconij
c Cultor, uraniæ genus,
Qui rapis teneram ad uirum
Virginem o hymenæe o
Hymen o hymenææ.
C inge tempora floribus,
Suaue olentis amaraci,
Flammeum cape, lætus huc
Huc ueni niueo gerens
Luteum pede ſoccum.
E xcitusq; hilari die,
Nuptialia concinens,
Voce carmina tinnula,
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate tedam.

Nanque Iulia Mallio,
Qualis idalium colens
Venit ad phrygum Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubit alite uirgo,
F loridis uelut enitens
Myrtus aſia ramulis,
Quos Hamadryades deæ
Ludicrum ſibi roſcido
Nutriunt humore
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere theſpiæ
Rupis aonios ſpecus,
Lympha quos ſuper irrigat
Frigerans Aganippe,
A c domum dominam uoca
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens,
V t tenax edera hac, & hac
Arborem implicat errans,
Vos item ſimul integræ
Virgines, quibus aduenit
Par dies, agite in modum
Dicite o hymenæe o
Hymen o hymenæe,
V t lubentius audiens,
Se citarier ad ſuum
Munus huc aditum ferat
Dux bonæ Veneris, boni
Coniugator amoris

Quis deus magis optimis
Eſt petendus amantibus?
Quem colant homines magis
Cœlitum? o hymenæe o
Hymen o hymenæe.
Te ſuis tremulus parens
Inuocat, tibi uirgines
Zonula ſoluunt ſinus,
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos,
Tu fero iuueni in manus,
Floridam ipſe puellulam
Matris è gremio ſuæ
Dedis, o hymenæe, o
Hymen o hymenæe.
Nil poteſt ſine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere, at poteſt
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?
Nulla quit ſine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe dicier, at poteſt
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?
Quæ tuis careat ſacris
Non queat dare præſides
Terra finibus, at queat
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?

Clauſtra pandite ianuæ.
Virgo adeſt, uiden' ut faces
Splendidas quatiunt comas?
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
T ardat ingenuus pudor,
Quem tamen magis audiens
Flet, quod ire neceſſe ſit.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
F lere deſine, non tibi
Aruleia periculum eſt,
Nequa fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem.
T alis in uario ſolet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies,
Prodeas noua nupta.
P rodeas noua nupta, ſi
Iam uidetur, & audias
Noſtra uerba. uiden'? faces
Aureas quatiunt comas,
Prodeas noua nupta.
N on tuus leuis in mala
Deditus uir adultera,
Procat turpia perſequens,
A' tuis teneris uolet
Secubare papillis,

L enta qui uelut aſſitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. ſed abit dies,
Prodeas noua nupta.
O cubile quot omine
Candido pede lecti
Quæ tibi ueniunt bona,
Gaudeas. ſed abit dies,
Prodeas noua nupta.
Quæ tuo ueniunt hero,
Quanta gaudia, quæ uaga
Nocte, quæ media die,
Gaudeas. ſed abit dies,
Prodeas noua nupta.
T ollite o pueri faces,
Flammeum uideor uidere,
Ite, concinite in modum,
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.
N e diu taceat procax
Feſcenina locutio,
Neu nuces pueris neget
Deſertum domini audiens
Concubinus amorem.
D a nuces pueris iners
Concubine, ſatis diu
Luſiſti nucibus, lubet
Iam ſeruire Thalaſio,
Concubine nuces da.

S ordebant tibi uillicæ
Concubine hodie, aque heri,
Nunc tuum cinerarius
Tondet os, miſer ah miſer,
Concubine nuces da.
D iceris male te à tuis
Vnguentate glabris marite
Abſtinere, ſed abſtine.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe,
S cimus hæc tibi, quæ licent
Sola cognita, ſed marito
Iſta non eadem licent.
O hymen hymenæe o,
Hymen o hymenæe.
N upta tu quoque, quæ tuus
Vir petet, caue ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.
E n tibi domus ut potens,
Et beata uiri tui,
Quæ tibi ſine fine erit.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.
V ſque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.

T ransfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Raſilemq; ſubi forem.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.
A ſpice unus ut accubans
Vir tuus tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
O hymen hymenæe o,
Hymen o hymenæe.
I lle non minus, atq; tu
Pectore uritur intimo
Flamma, ſed penite magis.
O hymen hymenæe o,
Hymen o hymenæe.
M itte brachiolum teres
Prætextate puellulæ,
Iam cubile adeat uiri.
O hymen hymenæe o
Hymen o hymenæe.
* Vos unis ſenibus bonæ
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellulam.
O hymen hymenæe o,
Hymen o hymenæe.
I am licet uenias marite,
Vxor in thalamo eſt tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice uelut

Luteum'ue papauer
N on diu remoratus es,
Iam uenus, bona te uenus
Iuuerit, quoniam palam'
Quod cupis, capis, & bonum
Non abſcondis amorem.
A t marita tuum tamen
Cælites, nihilo minus,
(pulchræ res) neque te Venus
Negligit. ſed abit dies
Perge, ne remorare.
I lle puluis erythræi,
Syderumq; micantium
Subducat numerum prius,
Qui ueſtri numerare uult
Multa millia luſuum.
L udite, ut lubet, & breui
Liberos date, non decet
Tam uetus ſine liberis
Nomen eſſe, ſed indidem
Semper ingenerari.
T orquatus uolo paruulus,
Matris è gremio ſuæ
Porrigens teneras manus,
Dulce rideat ad patrem,
Sed micante labello.
S it ſuo ſimilis patri,
Mallio, & facile inſciis
Noſcitetur ab omnibus,
Et pudicitiam ſuæ

Matris indicet ore.
T alis illius à bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama penelopæo.
C laudite hoſtia uirgines,
Luſimus ſatis, at boni
Coniuges bene uiuite, &
Munere aſſiduo ualentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE.

u Eſper adeſt iuuenes, conſurgite, ueſper olympo
Expectata diu uix tandem lumina tollit.
Surgere iã tempus, iã pingueis linquere menſas.
Iam ueniet uirgo, iam dicetur hymenæus.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.
C ernitis innuptæ iuuenes? conſurgite contra,
Nimirum eoos oſtendit noctifer imbres
Sic certe, uiden' ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere, canent quo uincere par eſt.
Hymen ò hymenæe hymen ades ò hymenæe.
N on facilis nobis æquales palma parata eſt,
Aſpicite, innuptæ ſecum ut meditata requirunt,
Non fruſtra meditantur, habent memorabile qđ ſit.
Nos aliò menteis, aliò diuiſimus aureis,
Iure igitur uincemur. amat uictoria curam.

Quare nunc animos ſaltem committitte ueſtros,
Dicere iam incipient, iam reſpondere decebit.
Hymen o' hymenææ hymen ades o' hymenææ.
Heſpere, qui cælo fertur crudelior ignis?
Qui natam poſſis complexu auellere matris,
Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti caſtam donare puellam,
Quid faciunt hoſtes capta crudelius urbe?
Hymen o' hymenææ hymen ades o' hymenææ.
Heſpere, qui cælo lucet iucundior ignis?
Qui deſponſa tua firmes connubia flamma.
Quod pepigere uiri, pepigerunt ante parentes,
Nec iunxere prius, quàm ſe tuus extulit ardor.
Quid datur à diuis felici optatius hora?
Hymen o' hymenææ hymen ades o' hymenææ.
Heſperus à nobis æquales abſtulit unam. *
Nanq; tuo aduentu uigilat cuſtodia ſemper,
Nocte latent fures, quos idem ſæpe reuertens
Veſpere mutato comprendis nomine eoſdem,
At lubet innuptis ficto te carpere queſtu.
Quid tum ſi carpunt tacita quod mente requirunt?
Hymen o' hymenææ hymen ades o hymenææ.
Vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contuſus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat ſol, educat imber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ,
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ,
Sic uirgo, dum intacta manet, dum cara ſuis, ſed
Cum caſtum amiſit polluto corpore florem,

Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe
Vt uidua in nudo uitis quæ naſcitur aruo,
Nunquam ſe extollit, nunquam mitẽ educat uuã,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit ſummum radice flagellum,
Hanc nulli agricolæ nulli accoluere iuuenci,
At ſi forte eadem eſt ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci,
Sic uirgo, dũ intacta manet, dũ inculta ſeneſcit,
Cum par connubium maturo tempore adepta eſt,
Cara uiro magis, & minus eſt inuiſa parenti.
At tu ne pugna cum tali coniuge uirgo,
Nõ æquum eſt pugnare, pater cui tradidit ipſe,
Ipſe pater cum matre, quibus parere neceſſe eſt.
Virginitas non tota tua eſt, ex parte parẽtum eſt,
Tertia pars matri data, pars data tertia patri,
Tertia ſola tua eſt, noli pugnare duobus,
Qui genero ſua iura ſimul cum dote dederunt.
Hymen ô hymenæe hymen ades ô hymenæe.

DE BERECYNTHIA ET ATY.

V per alta uectus Atys celeri rate maria
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit,
Adijtq́; opaca ſyluis redimita loca deæ
Stimulatus ut furenti rabie uagus animus,

D iuellit ille acuto ſibi pondera ſilice,
I taq; ut relicta ſenſit ſibi membra ſine uiro, *
E tiam recente terræ ſola ſanguine maculans
N iueis citata cœpit manibus leue tympanum.
T ympanum tubam Cybélle tua mater initia,
Q uatienſq́; terga tauri teneris caua digitis,
C anere hæc ſuis adorta eſt tremebunda comitibus,
A gite ite ad alta gallæ Cybeles nemora ſimul,
S imul ite dindyménæ dominæ uaga pecora,
A liena petentes pede,ut exules,loca celeri
S ectam meam executæ duce me mihi comites
R apidum ſalum tuliſtis,truculentaq́; pelagi.
E t corpus euiraſtis ueneris nimio odio.
H ilarate excitatis erroribus animum,
M ora tarda mente cedat,ſimul ite,ſequimini
P hrygiã ad domũ,Cybelles phrygia ad nemora deæ,
V bi cymbalum ſonat uox,ubi tympana reboant,
T ibicen ubi canit phryx curuo graue calamo,
V bi capita mænades ui iaciunt hederigeræ,
V bi ſacra ſancta acutis ululatibus agitant,
V bi ſueuit illa diuæ uolitare uaga cohors,
Q uò nos decet citatis celerare tripudiis.
S imul hæc comitibus Atys cecinit noua mulier,
T hiaſus repente linguis trepidantibus ululat,
L eue tympanum remugit,caua cymbala recrepãt,
V iridem citus adit idam properante pede chorus.
F uribunda ſimul anhelans uaga uadit animo egẽs.
C omitata tympano Atys per opaca nemora dux,
V eluti iuuenca uitans onus indomita iugi,
R apidæ ducem ſequuntur gallæ pede propero,

Itaq;, ut domum Cybelles tetigere laſſulæ,
Nimio è labore ſomnum capiunt ſine cerere,
Piger his labantes langore oculos ſopor operit,
Abit in quiete molli rabidi furor animi.
Sed ubi oris aurei ſol radiantibus oculis
Luſtrauit æthéra album, ſola dura, mare ferum,
Pepulit'q; noctis umbras uegetis ſonipedibus,
Vbi ſomnus excitum Atyn fugiens citus abijt,
Trepidantem eum recepit dea paſithea ſinu.
Ita de quiete molli rapida ſine rabie,
Simul ipſa pectore Atys ſua facta recoluit,
Liquida'q; mente uidit ſine quis, ubiq; foret,
Animo æſtuante rurſus redditum ad uada tetulit,
Vbi maria uaſta uiſens lachrymantibus oculis,
Patriam allocuta ita eſt uoce mœſta miſeriter,
Patria o mea creatrix, patria o mea genitrix,
Ego quam miſer relinquens, dominos ut herifugæ
Famuli ſolent, ad idæ tetuli nemora pedem,
Vt apud niuem, & ferarum gelida ſtabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula.
Vbi nam, aut quibus locis te poſitam patria rear?
Cupit ipſa pupula ad te ſibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus, animus eſt.
Ego'ne à mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palæſtra, ſtadio, & gymnaſijs?
Miſer ah miſer querendum eſt etiam atq; ẽt anime,
Quod enim genus figuræ eſt, ego nunquid abierim?
Ego mulier, ego adoleſcens, ego ephebus, ego puer,
Ego gymnaſij fui flos, ego eram decus olei,

M ihi ianuæ frequentes, mihi limina tepida,
M ihi floridis corollis redimita domus erat,
L inquendum ubi eſſet orto mihi ſole cubiculum.
E go'ne deum miniſtra, & Cybeles famula ferar?
E go mænas, ego mei pars, ego uir ſterilis ero?
E go uiridis algida idæ niue amicta loca colam?
E go uitam agam ſub altis phrygiæ columinibus?
V bi cerua ſyluicultrix, ubi aper nemoriuagus?
I am iam dolet, quod egi, iam iam quoq; pœnitet.
R oſeis ut huic labellis palàm ſonitus abijt
G eminas deorum ad aures noua nuntia referens.
V bi iuncta iuga reſoluens Cybele leonibus,
L euum'q; pecoris hoſtem ſtimulans ita loquitur,
A gedum, inqt, age ferox, hūc agedū aggredere furor,
F ac ut furoris ictu reditum in nemora ferat,
M ea libere nimis, qui fugere imperia cupit,
A ge, cæde terga cauda tua, uerbera pateant.
F ace cuncta mugienti fremitu loca retonent.
R utilam ferox toroſa ceruice quate iubam.
A it hæc minax Cybelle, religat'q; iuga manu,
F erus ipſe ſeſe adhortans rapidum incitat animum
V adit, infremit, refringit uirgulta pede uago,
A t ubi humida albicantis loca littoris adijt,
T enerum'q; uidit Atyn propè marmora pelagi,
F acit impetum, ille demens fugit in nemora fera,
I bi ſemper omne uitæ ſpatium famula fuit
D ea magna, dea Cybelle, dea dindymi domina
P rocul à mea tuus ſit furor omnis hera domo,
A lios age incitatos, alios age rabidos.

Eliaco quondam prognatæ uertice pinus
p Dicuntur liquidas Neptuni naſſe per undas
Phaſidos ad fluctus, & fines æetæos,
Cum lecti iuuenes arguæ robora pubis
Auratam optantes Colchis auertere pellem,
Auſi ſunt uada ſalſa cita decurrere puppi,
Cærula uerrentes abiegnis æquora palmis,
Diua quibus retinens in ſummis urbibus arces,
Ipſa leui fecit uolitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ,
Illa rudem curſu prima imbuit amphitriten,
Quæ ſimulac roſtro uentoſum proſcidit æquor,
Totáq; remigio ſpumis incanuit unda,
Emerſere feri candenti è gurgite uultus
Aequoreæ monſtrum nereides admirantes,
Illáq;, atq; alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Iam crurum tenus extantes è gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incenſus fertur amore,
Cum Thetis humanos non deſpexit hymenæos,
Cum Thetidi pater ipſe iugandum Peléa ſenſit.
O nimis optato ſeclorum tempore nati
Heroes ſaluete, deûm genus, o bona mater,
Vos ego ſæpe meo uos carmine compellabo,
Téq; adeo eximiæ tedis felicibus aucte
Theſſaliæ columen Peleu, cui Iuppiter ipſe,
Ipſe ſuos diuûm genitor conceſſit amores,
Téne Thetis tenuit pulcherrima neptunine,

Te'ne ſuam Tethys conceſſit ducere neptem?
Oceanuſq́; pater, totum qui amplectitur orbem?
Quæ ſimul optatæ finito tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Theſſalia, oppletur lætanti regia cœtu,
Dona ferunt, præ ſe declarant gaudia uultu,
Deſeritur Scyros, linquunt phthiotica tempe,
Graiugenaſq́; domos, ac mœnia lariſſea.
Pharſaliam coeunt, pharſalia tecta frequentant,
Rura colit nemo, molleſcunt colla iuuencis,
Non humilis curuis purgatur uinea raſtris,
Non glebam prono conuellit uomere taurus,
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida deſertis rubigo infertur aratris.
Ipſius at ſedes, quacunq; opulenta receſſit
Regia, fulgenti ſplendent auro, atq; argento,
Candet ebur ſolijs, collucent pocula menſæ,
Tota domus gaudet regali ſplendida gaza,
Puluinar uero diuæ geniale locatur
Sedibus in medijs, indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco.
Hæc ueſtis priſcis hominum uariata figuris,
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Nanq; fluentiſono proſpectans littore Diæ
Theſéa cedentem celeri cum claſſe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Nec dum etiam, ſeſe'q; ſui tum credidit eſſe,
Vtpote fallaci quæ tum primum excita ſomno
Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens, pellit uada remis,

Irrita

I rrita uentoſæ linquens promiſſa procellæ,
Q uem procul ex alga mœſtis minois ocellis
S axea ut effigies bacchantis proſpicit euœ,
P roſpicit, & magnis curarum fluctuat undis,
N on flauo retinens ſubtilem uertice mitram,
N on contecta leui uelatum pectus amictu,
N on tereti ſtrophio lactanteis uincta papillas,
O mnia quæ toto delapſa è corpore paſſim
I pſius ante pedes fluctus ſalis allidebant.
S ed neq; tum mitræ, neq; tum fluitantis amictus
I lla uicem curans, toto te pectore Theſeu,
T oto animo, tota perdebat perdita mente.
A h miſeram, aſſiduis quam luctibus extenuauit
S pinoſas Erycina ſerens in pectore curas.
I lla tempeſtate, feroxq; & tempore Theſeus
E greſſus curuis è littoribus pyreæi,
A ttigit iniuſti regis Gortynia tecta.
N am perhibent olim crudeli peſte coactam
A ndrogeoneæ pœnas exoluere cædis
E lectos iuuenes ſimul & decus innuptarum
C ecropiam ſolitam eſſe dapem dare Minotauro,
Q ueis anguſta malis cum mœnia uexarentur,
I pſe ſuum Theſeus pro caris corpus Athenis
P roijcere optauit potius quàm talia Cretam
F unera Cecropiæ ne funera, portarentur.
A tque ita naue leui nitens, ac lenibus auris,
M agnanimum ad Minoa uenit, ſedes'q; ſuperbas.
H unc ſimulac cupido conſpexit lumine uirgo
R egia, quam ſuaueis expirans caſtus odores
L ectulus, in molli complexu matris alebat

Qualeis Eurotæ pergignunt flumina myrtos,
Aura'ue diſtinctos educit uerna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quàm toto concepit pectore flammam
Funditus, atq; imis exarſit tota medullis.
Heu miſere exagitans immitti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia miſces,
Quæq; regis Colchos, quæq; Idalium frondoſum,
Qualibus incenſam iactaſtis mente puellam
Fluctibus, in flauo ſæpe hoſpite ſuſpirantem,
Quantos illa tulit languenti corde timores,
Quanto ſæpe magis fulgore expalluit auri,
Cum ſæuum cupiens contra contendere monſtrum,
Aut mortem oppeteret Theſeus, aut præmia laudis,
Non ingrata tamen fruſtra munuſcula diuis
Promittens, tacito ſuſpendit uota labello.
Nam uelut in ſummo quatientem brachia tauro
Quercum, aut coniferam ſudanti cortice pinum,
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit, illa procul radicibus extirpata
Prona cadit, lateq;, & comminus omnia frangit,
Sic domito ſæuum proſtrauit corpore Theſeus
Nequicquam uanis iactantem cornua uentis,
Inde pedem uictor multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui ueſtigia filo,
Ne labyrintheis è flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.
Sed quid ego à primo digreſſus carmine, plura
Commemorem? ut linquens genitoris filia uultum,
Vt conſanguineæ complexum, ut deniq; matris,

Quæ miſera ignaro fleret deperdita lecto,
Omnibus his Theſei dulcem præferret amorem,
Aut ut uecta ratis ſpumoſa ad littora Diæ,
Aut ut eam dulci deuictam lumina ſomno
Liquerit immemori diſcedens pectore coniux.
Sæpe illam perhibent ardenti corde furentem,
Clariſonas imo fudiſſe è pectore uoces,
Ac tum præruptos triſtem conſcendere montes,
Vnde aciem pelagi uaſtos protenderet æſtus,
Tum tremuli ſalis aduerſas procurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina ſuræ,
Atq; hæc extremis mœſtam dixiſſe querelis,
Frigidulos udo ſingultus ore cientem.
Sicine me patrijs abductam perfide ab oris,
Perfide deſerto liquiſti in littore Theſeu?
Sicine diſcedens neglecto numine diuûm
Immemor, ah deuota domum periuria portas,
Nulla'ne res potuit crudelis flectere mentis
Conſilium, tibi nulla fuit clementia prædo,
Immitte ut noſtri uellet miſereſcere pectus.
At non hæc quondam blanda promiſſa dediſti
Voce mihi, non hoc miſeram ſperare iubebas,
Sed connubia læta, ſed optatos hymenæos,
Quæ cuncta aerij diſcerpunt irrita uenti.
Tum iam nulla uiro iuranti fœmina credat,
Nulla uiri ſperet ſermones eſſe fideleis,
Qui dum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt,
Sed ſimulac cupidæ mentis ſatiata libido eſt,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.

Certe ego te in medio uerſantem turbine leti
Eripui, & potius germanum amittere creui,
Quàm tibi fallaci ſupremo in tempore deeſſe.
Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibusq́;
Præda, nec iniecta tumulabor mortua terra.
Quæ nam te genuit ſola ſub rupe leæna?
Quod mare conceptum ſpumantibus expuit undis?
Quæ Syrtis, quæ Scylla uorax, quæ uaſta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci præmia uita?
Si tibi non cordi fuerant connubia noſtra,
Sæua quod horrebas priſci præcepta parentis,
Attamen in ueſtras potuiſti ducere ſedes,
Quæ tibi iucundo famularer ſerua labore,
Candida permulcens liquidis ueſtigia lymphis,
Purpureáue tuum conſternens ueſte cubile.
Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo? quæ nullis ſenſibus auctæ,
Nec miſſas audire queunt, nec reddere uoces.
Ille autem propè iam medijs uerſatur in undis,
Nec quiſquam apparet uacua mortalis in alga,
Sic nimis inſultans extremo tempore ſæua
Fors etiam noſtris inuidit queſtibus aures.
Iuppiter omnipotens utinam nec tempore primo
Gnoſia cecropiæ tetigiſſent littora puppes,
Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
Perfidus in Cretam religaſſet nauita funem,
Nec malus hic cælans dulci crudelia forma,
Conſilium noſtris quæſiſſet ſedibus hoſpes.
Nam quò me referam? quali ſpe perdita nitar?
Iſthmoneos'ne petam montes? à gurgite lato

D iſcernens pontum truculentum ubi diuidit æquor?
A n patris auxilium ſperem, quem næ ipſa reliqui,
R eſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta?
C oniugis an fido conſoler memet amore?
Q ui'ue fugit lentos incuruans gurgite remos?
P ræterea nullo littus, ſola inſula, tecto,
N ec patet egreſſus pelagi cingentibus undis,
N ulla fugæ ratio, nulla ſpes, omnia muta,
O mnia ſunt deſerta, oſtentant omnia letum.
N on tamen ante mihi langueſcent lumina morte,
N ec prius à feſſo ſecedent corpore ſenſus,
Q uàm iuſtam à diuis expoſcam prodita multam,
C œleſtûmq; fidem poſtrema comprecer hora.
Q uare facta uirûm multantes uindice pœna
E umenides, quibus anguineo redimita capillo
F rons expirantis præportat pectoris iras,
H uc huc aduentate, meas audite querelas,
Q uas ego num miſera, extremis proferre medullis,
C ogor inops, ardens, amenti cæca furore,
Q uæ quoniam uere naſcuntur pectore ab imo,
V os nolite pati noſtrum uaneſcere luctum,
S ed quali ſolam Theſeus me mente reliquit,
T ali mente deæ funeſtet, ſe'q;, ſuosq;.
H as poſtquam mœſto profudit pectore uoces,
S upplicium ſæuis expoſcens anxia factis,
A nnuit inuicto cœleſtûm numine rector,
Q uo tunc & tellus, atq; horrida contremuerunt
A equora, concuſſit'q; micantia ſydera mundus.
I pſe autem cæca mentis caligine Theſeus
C onſitus, oblito dimiſit pectore cuncta,

Quæ mandata prius conſtanti mente tenebat
Dulcia nec mœſto ſuſtollens ſigna parenti,
Soſpitem, & ereptum ſe oſtendit uiſere portum,
Nanq; ferunt, olim claſſi, cum mœnia diuæ
Linqueret, & gnatum uentis concrederet Aegeus,
Talia complexus iuueni mandata dediſſe.
Gnate mihi longa iucundior unice uita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere caſus,
Reddite in extremæ nuper mihi fine ſenectæ,
Quandoquidem fortuna mea, ac tua feruida uirtus,
Eripit inuito mihi te, cui languida non dum
Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura,
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ,
Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitiem terra, atq; infuſo puluere fœdans,
Inde infecta uago ſuſpendam lintea malo,
Noſtros ut luctus, noſtræq; incendia mentis
Carbaſus obſcura dicat ferrugine hibera.
Quod tibi ſi ſancti conceſſerit incola Ithyni,
Quæ noſtrum genus, ac ſedes defendere ſueta
Annuerit, tauri ut reſpergas ſanguine dextram,
Tum uero facito, ut memori tibi condita corde
Hæc uigeant mandata, nec ulla obliteret ætas,
Vt ſimulac noſtros inuiſent lumina colles,
Funeſtam antemnæ deponant undiq; ueſtem,
Candidaq; intorti ſuſtollant uela rudentes,
Quamprimum cernens, ut læta gaudia mente
Agnoſcam, cum te reducem ſors proſpera ſiſtet.
Hæc mandata prius conſtanti mente tenentem

T heſea, ceu pulſæ uentorum flamine nubes
A erium niuei montis liquere cacumen.
A t pater, ut ſumma proſpectum ex arce petebat,
A nxia in aſſiduos abſumens lumina fletus,
C um primum inflati conſpexit lintea ueli,
P ræcipitem ſeſe ſcopulorum è uertice iecit,
A miſſum credens immiti Theſea fato.
S ic funeſta domus ingreſſus tecta paterna,
M orte ferox Theſeus, qualem minoidi luctum
O btulerat mente immemori, talem ipſe recepit.
Q uæ tum proſpectans cedentem mœſta carinam
M ultiplices animo uoluebat ſaucia curas.
A t parte ex alia florens uolitabat Iacchus,
C um thyaſo ſatyrorum, & niſigenis ſilenis,
T e quærens Ariadna, tuoq; incenſus amore,
Q ui tum alacres paſſim lymphata mente furebāt,
E uoe bacchantes, euoe capita inflectentes,
H orum pars tecta quatiebant cuſpide thyrſos,
P ars è diuulſo iactabant membra iuuenco,
P ars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant,
P ars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis,
O rgia, quæ fruſtra cupiunt audire profani.
P langebant alij proceris tympana palmis,
A ut tereti tenues tinnitus ære ciebant.
M ultaq; raucisonos efflabant cornua bombos,
B arbaraq; horribili ſtridebat tibia cantu.
T alibus amplificæ ueſtis decorata figuris,
P uluinar complexa ſuo uelabat amictu.
Q uæ poſtquam cupide ſpectando theſſala pubes
E xpleta eſt, ſanctis cœpit decedere diuis.

H ic qualis flatu placidum mare matutino
H orrificans Zephyrus procliuas incitat undas,
A urora exoriente uagi ſub lumina ſolis,
Q uæ tarde primum clementi flamine pulſæ
P rocedunt, leuiterq́; ſonant plangore cachinni,
P oſt uento creſcente, magis magis increbreſcunt,
P urpureáq; procul nantes à luce refulgent,
S ic tum ueſtibuli linquentes regia tecta
A ſe quiſq; uago paſſim pede diſcedebant.
Q uorum poſt abitum, princeps è uertice Pelij
A duenit Chiron portans ſylueſtria dona.
N am quoſcunq; ferunt campi, quos theſſala magnis
M ontibus ora creat, quos propter fluminis undas
A ura parit flores tepidi fœcunda fauoni,
H os indiſtinctis plexos tulit ipſe corollis,
Q ueis permulſa domus iucundo riſit odore.
C onfeſtim Penéos adit uiridantia tempe,
T empe, quæ ſyluæ cingunt ſuperimpendentes,
N ereidum linquens claris celebranda choreis, *
N onacrias, atq; ille tulit radicitus altas
F agos, ac recto proceras ſtipite laurus,
N on ſine nutanti platano, lentáq; ſorore
F lammati Phäethontis, & aeria cupreſſu.
H æc circum ſedes late contexta locauit,
V eſtibulum ut molli uelatum fronde uireret.
P oſt hunc conſequitur ſolerti corde Prometheus
E xtenuata gerens ueteris ueſtigia pœnæ,
Q uam quondam ſilici reſtrictus membra cathena
P erſoluit, pendens è uerticibus præruptis.
I nde pater diuûm ſancta cum coniuge, natiſq;,

A duenit cœlo, te ſolum Phœbe relinquens,
V nigenamq́; ſimul cultricem montibus idæ,
P eléa nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt,
N ec Thetidis tedas uoluit celebrare iugaleis.
Qui poſt quam niueis flexerunt ſedibus artus,
L arge multiplici conſtructæ ſunt dape menſæ,
C um interea infirmo quatientes corpora motu,
V eridicos parcæ cœperunt edere cantus,
H is corpus tremulum complectens undiq; quercus
E t roſeo niueæ reſidebant uertice uittæ,
C andida purpureuſq́; rubos intinxerat ora,
A eternumq́; manus carpebant rite laborem.
L æua colum molli lana retinebat amictum,
D extera tum leuiter deducens fila ſupinis
F ormabat digitis, tum prono in pollice torquens,
L ibratum tereti uerſabat turbine fuſum,
A tq; ita decerpens æquabat ſemper opus dens,
L aneáq; aridulis hærebant morſa labellis,
Quæ prius in leui fuerant extantia filo.
A nte pedes autem candentis mollia lanæ
V ellera uirgati cuſtodibant calathiſci.
H æ tum clariſona pellentes uellera uoce
T alia diuino fuderunt carmine fata,
C armine, perfidiæ quod poſt nulla arguet ætas.
O decus eximium, & magnis uirtutibus augens,
E mathiæ columen Peleu, clariſſime nato,
A ccipe, quod læta tibi pandunt luce ſorores,
V eridicum oraclum, ſed uos, quæ fata ſequuntur,
C urrite ducentes ſubtegmina currite fuſi.
A dueniet tibi iam portans optata maritis

Heſperus, adueniet fauſto cum ſydere coniux,
Quæ tibi flexo animo mentis perfundat amorem,
Languidulosq; paret tecum coniungere ſomnos,
Leuia ſubſternens robuſto brachia collo.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit fœdere amantes,
Qualis adeſt Thetidi, qualis concordia Pelei.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Naſcetur uobis expers terroris Achilles,
Hoſtibus haud tergo, ſed forti pectore notus,
Qui perſæpe uago uictor certamine curſus
Flammea præuertet celeris ueſtigia ceruæ.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Non illi quiſquam bello ſe conferet heros,
Cum phrygij teucro manabunt ſanguine riui,
Troicaq; obſidens longinquo mœnia bello,
Periuri Pelopis uaſtabit tertius hæres.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Illius egregias uirtutes, claraq; facta
Sæpe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum tremulo incanos ſoluent à uertice crines,
Putridaq; infirmis uariabunt pectora palmis.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nanq; uelut denſas proſternens meſſor ariſtas,
Sole ſub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenum infeſto proſternet corpora ferro.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Teſtis erit magnis uirtutibus unda Scamandri,
Quæ paſſim rapido diffunditur Helleſponto,

Cuius iter cæſis anguſtans corporum aceruis,
Alta tepefaciet permiſta flumina cæde.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Denicq; teſtis erit morti quoq; reddita præda,
Cum teres excelſo coacervatum aggere buſtum
Excipiet niueos perculſæ uirginis artus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Nam ſimulac feſſis dederit fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniæ neptunia ſoluere uincla,
Alta polixenia madefient cæde ſepulchra,
Quæ uelut ancipiti ſuccumbens uictima ferro,
Proijciet truncum ſubmiſſo poplite corpus.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Quare agite optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniux felici fœdere diuam,
Dedatur cupido iandudum nupta marito.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Non illam nutrix orienti luce reuiſens,
Heſterno collum poterit circundare filo.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi,
Anxia nec mater diſcordis mœſta puellæ
Secubitu, caros mittet ſperare nepotes.
Currite ducentes ſubtegmina, currite fuſi.
Talia præfantes quondam felicia Pelei
Carmina, diuino cecinerunt pectore parcæ.
Præſentes nanq; ante domos inuiſere caſtas
Sæpius, & ſeſe mortali oſtendere cœtu,
Cœlicolæ non dum ſpreta pietate ſolebant.
Sæpe pater diuûm templo in fulgente reuiſens,
Annua dum feſtis ueniſſent ſacra diebus,

Conſpexit terra centum procurrere currus.
Sæpe uagus liber Parnaſſi uertice ſummo
Thyadas effuſis euanteis crinibus egit,
Cum delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent læti diuûm fumantibus aris.
Sæpe in letifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis Hera, aut Ramnuſia uirgo,
Armatas hominum eſt præſens hortata cateruas.
Sed poſtquam tellus ſcelere eſt imbuta nefando,
Iuſtitiamq; omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno ſanguine fratres,
Deſtitit extinctos natus lugere parenteis,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber ut innuptæ potiretur flore nouercæ,
Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato,
Impia non uerita eſt diuos ſcelerare penates,
Omnia fanda, nefanda malo permiſta furore,
Iuſtificam nobis mentem auertere deorum.
Quare nec tales dignantur uiſere cœtus,
Nec ſe contingi patiuntur lumine claro.

AD ORTALVM.

e T ſi me aſſiduo confectum cura dolore
  Seuocat a' doctis Ortale uirginibus,
Nec potis eſt dulceis muſarum expromere fœtus
  Mens animi tantis fluctuat ipſa malis,
Namq; mei nuper lethæo gurgite fratris,
  Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia rheteo quem ſubter littore tellus,
  Ereptum noſtris obterit ex oculis,

Alloquar? audierô ne unquam tua uerba loquentem?
Nunquam ego te uita frater amabilior
Aſpiciam poſthac? at certe ſemper amabo,
Semper mœſta tua carmina morte canam,
Qualia ſub denſis ramorum concinit umbris
Daulias, aſſumpti fata gemens Ityli.
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expreſſa tibi carmina Battiadæ,
Ne tua dicta uagis nequicquam credita uentis
Effluxiſſe meo forte putes animo,
Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum
Procurrit caſto uirginis è gremio,
Quod miſeræ oblitæ molli ſub ueſte locatum
Dum aduentu matris proſilit, excutitur,
Atq; illud prono præceps agitur decurſu,
Hinc manat triſti conſcius ore rubor.

De Coma Berenices.

Omnia qui magni deſpexit lumina mundi,
Qui ſtellarum ortus comperit, atq; obitus,
Flammeus ut rapidi ſolis nitor obſcuretur,
Vt cedant certis ſydera temporibus,
Vt triuiam furtim ſub latmia ſaxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aerio,
Idem me ille Conon cœleſti numine uidit
E beroniceo uertice cæſariem,
Fulgentem clare quam multis illa dearum
Leuia protendens brachia pollicita eſt,
Qua rex tempeſtate nouis auctus hymenæis,
Vaſtatum fines iuerat aſſyrios,
Dulcia nocturnæ portans ueſtigia rixæ,

Quam de uirgineis geſſerat exuuijs.
Eſt'ne nouis nuptis odio Venus? an'ne parentum
Fruſtrantur falſis gaudia lachrymulis?
Vbertim thalami quas intra limina fundunt
Non, ita me diui, uera gemunt, iuërint
Id mea me multis docuit regina querelis
Inuiſente nouo prælia torua uiro.
At tu non orbum luxti deſerta cubile,
Sed fratris cari flebile diſſidium,
Cum penitus mœſtas excedit cura medullas,
Vt tibi tunc toto pectore ſollicitæ
Senſibus ereptis mens excidit, atq; ego certe
Cognoram à parua uirgine magnanimam.
An'ne bonum oblita es facinus, q̄d regũ adepta es
Coniugium, quod non fortior auxit auis?
Sed tum mœſta uirum mittens, quæ uerba locuta es?
(Iuppiter) ut terſti lumina ſæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quod amanteis,
Non longe à caro corpore abeſſe uolunt?
At quæ ibi, pro cunctis, pro dulci coniuge, diuis
Non ſine taurino ſanguine pollicita es,
Si reditum tetuliſſet is, haud in tempore longo
Captam Aſiam Aegypti finibus addiderat.
Queis ego pro factis cœleſti reddita cœtu,
Priſtina uota nouo munere doſſoluo.
Inuita o regina tuo de uertice ceſſi,
Inuita, adiuro teq;, tuumq; caput,
Digna ferat, quod ſiquis inaniter adiurarit.
Sed qui ſe ferro poſtulet eſſe parem?
Ille quoq; euerſus mons eſt, quem maxima in oris

Progenies phthiæ clara ſuperuehitur,
Cum medi irrupere nouum mare, cumq; iuuentus
Per medium claſſi barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cædant?
Iuppiter, ut χαλύβων omne genus pereat.
Et qui principio ſub terra quærere uenas
Inſtitit, ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ pauloante comæ mea fata ſorores
Lugebant, cum ſe Memnonis æthiopis
Vnigena impellens nutantibus aëra pennis
Obtulit Arſinoes Cloridos ales equus *
Iſq; per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris caſto collocat in gremio,
Ipſa ſuum Zephyritis eò famulum legarat,
Grata canopeis* incola littoribus,
Scilicet in uario ne ſolum limite cœli
Ex ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret, ſed nos quoq; fulgeremus
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
Vuidulum à fletu cedentem ad templa deûm, me
Sydus in antiquis diua nouum poſuit,
Virginis & ſæui contingens namq; leonis
Lumina Caliſtœ iuncta lycaoniæ.
Vertor in occaſum, tardum dux ante booten,
Qui uix ſero alto mergitur oceano.
Sed quanquam me nocte premunt ueſtigia diuûm
Luce autem canæ tethyi reſtituor.
Pace tua fari hæc liceat rhamnuſia uirgo,
Namq; ego non ullo uera timore tegam,
Non ſi me infeſtis diſcerpant ſydera dictis,

Condita quin ueri pectoris euoluam,
Non his tam lætor rebus, quàm me abſore ſemper,
Abſore me à dominæ uerticæ diſcrucior,
Qui cum ego, dum uirgo quondã fuit omnibus expers
Vnguentis unà millia multa bibi.
Nunc uos optato quas iunxit lumine teda
Non prius unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta ueſte papillas,
Quam iucunda mihi munera libet onyx,
Veſter onyx caſto colitis quæ iura cubili.
Sed quæ ſe impuro dedit adulterio,
Illius aura leuis bibat, & dona irrita puluis
Nanq; ego ab indignis præmia nulla peto.
Sed magis o nuptæ ſemper concordia ueſtras
Semper amor ſedes incolat aſſiduus.
Tu uero regina tuens cum ſydera, diuam
Placabis feſtis luminibus Venerem
Sanguinis expertem, non uotis eſſe tuam me,
Sed potius largis effice muneribus.
Sydera cur iterent? utinam coma regia fiam,
Proximus hydrochoi fulgeat Oarion.

AD IANVAM.

O Dulci iucunda uiro, iucunda parenti,
Salue, teq; bona Iuppiter auctet ope
Ianua, quam Balbo dicunt ſeruiſſe benigne
Olim, cum ſedes ipſe ſenex tenuit,
Quamq; ferunt rurſus uoto ſeruiſſe maligno,
Poſtquam es proiecto facta marita ſene,

Dic agedum

Dic age, dic nobis, quare mutata feraris
In dominum ueterem deſeruiſſe fidem.
Non, ita Cæcilio placeam, cui credita nunc ſum,
Culpa mea eſt, quanquam dicitur eſſe mea.
Nec peccatum à me quiſquam pote dicere quicquam,
Verum iſthæc potius ianitor ipſe facit,
Quin quacunq; aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, ianua culpa tua eſt.
Non iſtuc ſatis eſt uno te dicere uerbo,
Sed facere, ut quiuis ſentiat, & uideat.
Quod poſſum, nemo quærit, nec ſcire laborat,
Nos uolumus uobis dicere, ne dubita.
Primum igitur uirgo quod fertur tradita nobis,
Falſum eſt, nanq; illam uir prior attigerat,
Languidior tenera cui pendens ſiccula beta,
Nunquam ſe mediam ſuſtulit ad tunicam,
Sed pater illius nati uiolaſſe cubile
Dicitur, & miſeram conſceleraſſe domum.
Siue quod impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quod iners ſterili ſemine natus erat.
Ne quærendum aliunde foret neruoſius illud,
Quod poſſet Zonam ſoluere uirgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipſe ſui gnati minxerit in gremium.
Atqui non ſolum hunc ſe dicit cognitum habere
Brixia chinæa ſuppoſitum in ſpecula,
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia Veronæ mater amata meæ,
Sed de Poſtumij, & Cornelij narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.

D xerit hic aliquis, qui tu iſtæc ianua noſti,
Cui nunquam domini limine abeſſe licet?
N ec populum auſcultare, ſed huic ſuffixa tigillo
Tantum operire ſoles, aut aperire domum?
S æpe illam audiui furtiua uoce loquentem
Solam conſilijs hæc ſua flagitia,
N omine dicentem, quos diximus, ut pote, quæ mi
Nec ſperet linguam eſſe, nec auriculam.
P ræterea ardebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra ſupercilia.
L ongus homo eſt, magnas cui lites intulit olim
Falſum mendaci uentre puerperium.

Ad Mallium.

Quod mihi fortuna, caſu'q; oppreſſus acerbo,
Conſcriptum hoc lachrymis mittis epiſtolium,
Naufragum ut eiectum ſpumantibus æquoris undis
Subleuem, & à mortis limine reſtituam,
Quem neq; ſancta Venus molli requieſcere ſomno
Deſertum in lecto cœlibe perpetitur,
N ec ueterum dulci ſcriptorum carmine muſæ
Oblectant, cum mens anxia peruigilat,
I d gratum eſt mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
Munera'q; , & muſarum hinc petis, & ueneris,
S ed tibi ne mea ſint ignota incommoda Malli,
Neu me odiſſe putes hoſpitis officium,
A ccipe queîs merſer fortunæ fluctibus ipſe,
Ne amplius à miſero dona beata petas.
T empore quo primũ ueſtis mihi tradita pura eſt,
Iucundum cum ætas florida uer ageret,

M ulta ſatis luſi, non eſt dea neſcia noſtri,
Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.
S ed totum hoc ſtudium luctu fraterna mihi mors
Abſtulit, ò miſero frater adempte mihi,
T u mea tu moriens fregeſti commoda frater,
Tecum unà tota eſt noſtra ſepulta domus,
O mnia tecum unà perierunt gaudia noſtra,
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor,
C uius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc ſtudia, atq; omnes delitias animi.
Quare, quod ſcribis; Veronæ turpe Catullo
Eſſe, quod hic quiſquis de meliore nota
F rigida deſerto tepefecit membra cubili,
Id Malli non eſt turpe, magis miſerum eſt.
I gnoſces igitur, ſi, quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera, cum nequeo.
N am, quod ſcriptorũ nõ magna eſt copia apud me,
Hoc fit, quod Romæ uiuimus, illa domus,
I lla mihi ſedes, illic mihi carpitur ætas,
Huc una è multis capſula me ſequitur.
Quod cum ita ſit, nolim ſtatuas me mente maligna
Id facere, aut animo non ſatis ingenuo,
Quod tibi non utriuſq; petiti copia facta eſt,
Vltro ego deferrem, copia ſiqua foret.
N on poſſum reticere deæ, qua Mallius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officijs,
N e fugiens ſeclis obliuiſcentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat ſtudium.
S ed dicam uobis, uos porrò dicite multis
Millibus, & facite hæc charta loquatur anus.

O mnibus inq́; locis celebretur fama ſepulti,
  Noteſcatq́; magis mortuu ,atq; magis,
N e tenuem texens ſublimis aranea telam,
  Deſerto in Mallij nomine opus faciat.
N am,mihi quam dederit duplex Amathũtia curam,
  Scitis,& in quo me corruerit genere,
C um tantum arderem,quantum trinacria rupes,
  Lymphaq́; in œtæis mallia thermopylis,
M œſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu
  Ceſſarent,triſtiq́; imbre madere genæ.
Q ualis in aerij pellucens uertice montis
  Riuus muſcoſo proſilit è lapide,
Q ui cum de prona præceps eſt ualle uolutus,
  Per medium denſi tranſit iter populi,
D ulce uiatori laſſo in ſudore leuamen,
  Cum grauis exuſtos æſtus hiulcat agros,
A c uelut in nigro iactatis turbine nautis
  Lenius aſpirans aura ſecunda uenit,
I am prece Pollucis,iam Caſtoris implorata,
  Tale fuit nobis Mallius auxilium.
I s clauſum lato patefecit limite campum,
  Isq́; domum nobis,isq́; dedit dominam,
A d quam communes exerceremus amores,
  Quò mea ſe molli candida diua pede
I ntulit,& trito fulgentem in limine plantam
  Innixa,arguta conſtitit in ſolea,
C oniugis ut quondam flagrans aduenit amore
  Proteſilaeam Laodamia domum,
I ncepta fruſtra non dum cum ſanguine ſacro
  Hoſtia cœleſteis conciliaſſet heros.

Nil mihi tam ualde placeat Rhamnuſia uirgo,
 Quod temere inuitis ſuſcipiatur heris,
Quàm ieiuna pium deſyderet ara cruorem,
 Docta eſt amiſſo Laodamia uiro,
(Coniugis ante coacta nouum dimittere collum,
 Quàm ueniens una,atq; altera rurſus hyems,
Noctibus in longis auidum ſaturaſſet amorem)
 Poſſet ut abrupto uiuere coniugio.
Quod ſcibant parcæ non longo tempore abeſſe,
 Si miles muros iſſet ad iliacos.
Nam tum Helenæ raptu primores arguorum
 Cœperat ad ſeſe Troia ciere uiros,
Troia nefas,commune ſepulchrum Europæ,Aſiæq;,
 Troia uirûm,& uirtutum omnium acerba cinis,
Quæ nempe & noſtro letum miſerabile fratri
 Attulit,hei miſero frater adempte mihi.
Hei miſero fratri iucundum lumen ademptum,
 Tecum unà tota eſt noſtra ſepulta domus,
Omnia tecum unà perierunt gaudia noſtra,
 Quæ tuus in uita dulcis alebat amor,
Quem nunc tam longe non inter nota ſepulchra,
 Nec propè cognatos compoſitum cineres,
Sed Troia obſcœna,Troia infelice ſepulchrum
 Detinet,à noſtro terra aliena ſolo,
Ad quam cum properans fertur ſimul undiq; pubes
 Græca penetraleis deſeruiſſe focos,
Ne Paris abducta gauiſus libera mœcha
 Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum caſu pulcherrima Laodamia
 Ereptum eſt uita dulcius,atq; anima

C oniugum, tanto te abſorbens uortice amoris
Aeſtus in abruptum detulerat barathrum,
Q uale ferunt graij peneum propè cyllenæum
Siccari emulſa pingue palude ſolum,
Q uod quondam cæſis montis fodiſſe medullis
Auſus falſiparens amphitryoniades,
T empore quo certa ſtymphalia monſtra ſagitta
Perculit imperio deterioris heri,
P luribus ut cœli tereretur ianua diuis,
Hebe nec longa uirginitate foret.
S ed tuus altus amor barathro fuit altior illo,
Q uod diuûm dominum ferre iugum docuit.
N am neq; tam carum confecto ætate parenti
Vna caput ſeri nata nepotis alit,
Q ui tum diuitiis uix tandem inuentus auitis
Nomen teſtatas intulit in tabulas,
I mpia deriſi gentilis gaudia tollens,
Suſcitat à cano uulturium capite.
N ec tantum niueo gauiſa eſt ulla columbo
Compar, ſeu quicquid dicitur improbius
O ſcula mordenti ſemper decerpere roſtro,
Q uantum præcipue multiuola eſt mulier.
S ed tu horum magnos uiciſti ſola furores,
Vt ſemel es flauo conciliata uiro,
A ut nihil, aut paulo cui tu concedere digna,
Lux mea ſe noſtrum contulit in gremium,
Q uam circuncurſans huc illuc ſæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica,
Q uæ tamen & ſi uno non eſt contenta Catullo,
Rara uerecundæ furta feremus heræ,

Ne nimium ſimus ſtultorum more moleſti.
Sæpe etiam Iuno maxima cœlicolum
Coniugis in culpa flagrauit quottidiana,
Noſcens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec diuis homines componier æquum eſt,
Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem aßyrio uenit odore domum,
Sed furtiua dedit nigra munuſcula nocte,
Ipſius ex ipſo dempta uiri gremio.
Quare illud ſatis eſt, ſi nobis id datur unis,
Quo, lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus
Pro multis alijs redditur officijs,
Ne ueſtrum ſcabra tangat rubigine nomen
Hæc atq; illa dies, atq; alia, atq; alia,
Huc addent diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis ſolita eſt munera ferre pijs.
Sitis felices & tu ſimul, & tua uita,
Et domus ipſa, in qua luſimus, & domina,
Et qui principio nobis dominam dedit, à quo
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omneis mihi quæ me carior ipſo eſt,
Lux mea, qua uiua uiuere dulce mihi eſt.

In Rufum.

Noli admirari quare tibi fœmina nulla
Rufe uelit tenerum ſuppoſuiſſe femur.
Non ſi illam raræ labefactes munere ueſtis,
Aut pelluciduli delitijs lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur

Valle ſub alarum trux habitare caper,
Hunc metuunt omnes, neq; mirũ, nã mala ualde eſt
Beſtia, nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelem naſorum interfice peſtem,
Aut admirari deſine, cur fugiunt.

De inconſtantia fœminei amoris.

Nulli ſe dicit mulier mea nubere malle,
Quàm mihi, non ſi ſe Iuppiter ipſe petat.
Dicit, ſed mulier cupido quod dicit amanti,
In uento, & rapida ſcribere oportet aqua.

Ad Amicum.

Siqua uiro blanda eſt, cui mox ſacer obſtitit hircus,
Aut ſiquem merito tarda podagra ſecat,
Aemulus iſte tuus, qui ueſtrum exercet amorem,
Mirifice eſt actu nactus utrunq; malum,
Nam quoties futuit, toties ulciſcitur ambos,
Illam affligit odore, ipſe perit podagra.

Ad Leſbiam.

Dicebas quondam ſolum te noſſe Catullum
Leſbia, nec præ me uelle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantum ut uulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui quare & ſi impenſius uror
Multo, ita me nec tu uilior, & leuior,
Qui potis eſt inquis, quod amantem iniuria talis
Cogat amare magis, ſed bene uelle minus?
Odi, & amo, quare id faciam fortaſſe requiris,
Neſcio, ſed fieri ſentio, & excrucior

In Ingratum.

Deſine de quoquam quicquam bene uelle mereri,

Aut aliquem fieri poſſe putare tuum.
O mnia ſunt ingrata,nihil feciſſe benigne eſt,
I mmo etiam tædet,tædet,obeſtq; magis,
V t mihi,quem nemo grauius,nec acerbius urget,
Quàm modo,q̃ me unũ,atq; unicũ amicũ habuit.

In Gellium.

G ellius audierat patruum obiurgare,ſorori
Siquis delitias diceret, aut faceret.
H oc ne ipſi accideret,patrui perdeſpuit ipſam
Vxorem,& patruum reddidit Harpocratem,
Q uod uoluit,fecit,nam,quamuis irrumet ipſum
Nunc patruum,uerbum non faciet patruus.

In Leſbiam.

H uc eſt mens deducta tua mea Leſbia culpa,
Atq; ita ſe officio perdidit ipſa ſuo,
V t iam nec bene uelle queam tibi,ſi optima fias,
Nec deſiſtere amare,omnia ſi facias.

Ad ſeipſum.

S iqua recordanti benefacta priora uoluptas
Eſt homini,cum ſe cogitat eſſe pium,
N ec ſanctam uiolaſſe fidem,nec fœdere in ullo
Diuûm ad fallendos numine abuſum homines,
M ulta parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
N ã quæcunq; homines bene cuiq̃ aut dicere poſſunt,
Aut facere,hæc à te dictáq;,factáq; ſunt,
O mnia quæ ingratæ perierunt credita menti.
Quare te iam cur amplius excrucies?
Q uin te animo affirmas,teq́; inſtringis*q́;,reducisq́;
Et dijs inuitis deſinis eſſe miſer.

D iffiale eſt longum ſubito deponere amorem,
Diffiale eſt, uerum hoc qua lubet, efficias.
V na ſalus hæc eſt, hoc eſt tibi peruincendum,
Hoc facies, ſiue id non pote, ſiue pote.
O dij, ſi ueſtrum eſt miſereri, aut ſiquibus unquã
Extrema iam ipſa in morte tuliſtis opem,
M e miſerum aſpicite, & , ſi uitam puriter egi,
Eripite hanc peſtem, perniciemq́; mihi,
Q uæ mihi ſubrepens imos, ut torpor, in artus,
Expulit ex omni pectore lætitias.
N on iam illud quæro, contra ut me diligat illa,
Aut quod non potis eſt, eſſe pudica uelit,
I pſe ualere opto, & tetrũ hunc deponere morbũ.
O dij reddite mi hoc pro pietate mea.

Ad Rufum.

R uſe mihi fruſtra, ac nequicq̃ cognite amico,
Fruſtra? immo magno cum pretio, atq; malo,
S icine ſurrepſti, meaq; inteſtina perurens,
Sic miſero eripuiſti omnia noſtra bona,
E ripuiſti heu heu noſtræ crudele uenenum
Vitæ, heu heu noſtræ peſtis amicitiæ.

De Gallo.

G allus habet fratres, quorũ, eſt lepidiſſima coniux
Alterius, lepidus filius alterius.
G allus homo eſt bellus, nam dulceis iungit amores,
Cum puero ut bello bella puella cubet.
G allus homo eſt ſtultus, nec ſe uidet eſſe maritum,
Q ui patruus patrui monſtret adulterium.
S ed nunc id doleo, quod puræ impura puellæ
Suauia coniunxit ſpurca ſaliua tua,

Verum id non impune feres, nam te omnia ſecla
Noſcent, & quis ſis fama loquetur anus.

De Leſbio.

Leſbius eſt pulcher, quid ni, quem Leſbia malit,
Quàm te cum tota gente Catulle tua.
Sed tamen hic pulcher uendat cum gente Catullū,
Si tria amatorum ſuauia reppererit.

Ad Gellium.

Quid dicam Gelli, quare roſea iſta labella
Hyberna fiant candidiora niue,
Mane domo cum exis, & cum te octaua quiete
E' molli longo ſuſcitat hora die,
Neſcio quid certe eſt, an uere fama ſuſurrat
Grandia te medij tenta uorare uiri.
Sic certe eſt, clamant Victoris rupta miſelli
Ilia demulſo labra notata ſero.

Ad Iuuentium.

Nemóne in tanto potuit populo eſſe Iuuenti
Bellus homo, quem tu diligere inciperes?
Præterquam iſte tuus moribunda à ſede Piſauri
Hoſpes, inaurata pallidior ſtatua,
Qui tibi nunc cordi eſt, quem tu præponere nobis
Audes, At neſcis quod facinus facias.

Ad Quintium.

Quinti ſi tibi uis oculos debere Catullum,
Aut aliud, ſiquid carius eſt oculis,
Eripere ei noli, multo quòd carius illi
Eſt oculis, ſeu quod carius eſt oculis.

De Leſbiæ Marito.

Leſbia mi præſente uiro mala plurima dicit,

Hoc illi fatuo maxima lætitia eſt,
Mule nihil ſentis, ſi noſtri oblita taceret,
Sana eſſet, quod nunc garit, & obloquitur,
Non ſolum meminit, ſed quæ multo acrior eſt res,
Irata eſt, hoc eſt uritur, & loquitur.

De Arrio.

Chommoda dicebat, ſiquando commoda uellet
Dicere, & hinſidias Arrius inſidias,
Et tum mirifice ſperabat ſe eſſe locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinſidias.
Credo ſic mater, ſic liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atq; auia.
Hoc miſſo in Syriam requierant omnibus aures,
Audibant eadem hæc leniter, & leuiter.
Nec ſibi poſtilla metuebant talia uerba,
Cum ſubito affertur nuntius horribilis.
Ionios fluctus, poſtquam illuc Arrius iſſet,
Iam non Ionios eſſe ſed Hionios.

De Quintia, & Leſbia.

Quintia formoſa eſt multis, mihi candida, longa,
Recta eſt, hæc ego ſic ſingula confiteor,
Totum illud formoſa nego, nam nulla uenuſtas,
Nulla in tam magno eſt corpore mica ſalis.
Leſbia formoſa eſt, quæ cum pulcherrima tota eſt,
Tum omnibus una omnes ſurripuit Veneres,

De ſuo in Leſbiam amore.

Nulla poteſt mulier tantum ſe dicere amatam
Vere, quantum à me Leſbia amata mea eſt.
Nulla fides ullo fuit unquam fœdere tanta,

Quanta in amore ſuo ex parte reperta mea eſt.

In Gellium.

Quid facit is Gelli, qui cum matre, atq; ſorore
Prurit, & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non ſinit eſſe maritum?
Ecquid ſcis, quantum ſuſcipiat ſceleris?
Suſcipit ò Gelli, quantum non ultima Tethys,
Non genitor nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil eſt quicquam ſceleris, quo prodeat ultra,
Non ſi demiſſo ſe ipſe uoret capite.

De Gellio.

Gellius eſt tenuis, quidni, cui tam bona mater,
Tamq́; ualens uiuat, tamq́; uenuſta ſoror,
Tamq́; bonus patruus, tamq́; omnia plena puellis
Cognatis, quare is deſinat eſſe macer?
Qui ut nihil attingat, niſi quod fas tangere non eſt,
Quantum uis, quare ſit macer, inuenies.
Naſcatur magus ex Gelli, matriſq́; nefando
Coniugio, & diſcat perſicum aruſpicium.
Nam magus ex matre, & gnato gignatur oportet,
Si uera eſt perſarum impia relligio.
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In Gellium.

Non ideo Gelli ſperabam te mihi fidum
In miſero hoc noſtro perdito amore fore,
Quod te cognoſſem bene, conſtanterq́; putarem
Haud poſſe à turpi mentem inhibere probro.
Sed neq; quod matrem, nec germanam eſſe uidebam

Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quamuis tecum multo coniungerer uſu,
Non ſatis id cauſæ credideram eſſe tibi.
Tu ſatis id duxti, Tantum tibi gaudium in omni
Culpa eſt, in quacunq; eſt aliquid ſceleris.

De Leſbia.

Leſbia mi dicat ſemper male, nec tacet unquam
De me, diſpeream me niſi Leſbia amat.
Cui ego quaſi eadem totidem mox deprecor illi
Aſſidue, uerum diſpeream niſi amo.

In Cæſarem.

Nil nimium ſtudeo Cæſar tibi uelle placere,
Nec ſcire utrum ſis albus, an ater homo.
Mentula mœchatur, mœchatur Mentula certe,
Hoc eſt, quod dicunt, ipſa olera olla legit.

De Smyrna Cinnæ poetæ.

Smyrna mei Cinnæ nonam poſt deniq; meſſem
Quàm cœpta eſt, nonamq; edita poſt hyemem.
Millia cum interea quingenta Hortenſius uno

*

Smyrna cauas atracis penitus mittetur, ad undas
Smyrnam incana diu ſæcula peruoluent
At Voluſij annales Paduam morientur ad ipſam,
Et laxas ſcombris ſæpe dabunt tunicas.
Parua mei mihi ſunt cordi monimenta ſodalis,
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum De Quintilia.

Si quicquam mutis gratum, acceptumúe ſepulchris
Accidere à noſtro Calue dolore poteſt,
Quo deſyderio ueteres renouamus amores,

Atq; olim miſſas flemus amicitias.
Certe non tanto mors immatura dolori eſt
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

De Aemilio.

Non, ita me dij ament, quicquam referre putaui
Vtrum os an culum olfacerem Aemilio.
Nil immundius hoc, nihil eſt immundius illo,
Verum etiam culus mundior, & melior.
Nam ſine dentibus eſt, hoc denteis ſeſquipedaleis,
Gingiuas uero Ploxemi habet ueteris.
Præterea rictum, qualem defeſſus in æſtu
Meientis mulæ cunnus habere ſolet.
Hic futuit multas, & ſe facit eſſe uenuſtum,
Et non piſtrino traditur, atq; Aſino,
Quem ſiqua attingit, non illam poſſe putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

Ad Victium.

In te ſi in quenquam dici pote putide Victi
Id quod uerboſis dicitur, & fatuis,
Iſta cum lingua, ſi uſus ueniat tibi, poſſis
Culos, & crepidas lingere carpatinas,
Si nos omnino uis omneis perdere Victi,
Dicas, omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium.

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuuenti
Suauiolum dulci dulcius ambroſia,
Verum id non impune tuli, nanq; amplius horam
Suffixum in ſumma me memini eſſe cruce,
Dum tibi me purgo, nec poſſum fletibus ullis
Tantillum ueſtræ demere ſæuitiæ.

Nam ſimul id factum eſt, multis diluta labella
Abſterſti guttis omnibus articulis,
Ne quicquam noſtro contractum ex ore maneret,
Tanquam commiſtæ ſpurca ſaliua lupæ.
Præterea infeſto miſerum me tradere amori
Non ceſſaſti, omniq; excruciare modo,
Vt mi ex ambroſia mutatum iam foret illud
Suauiolum, triſti triſtius helleboro.
Quam quoniam pœnam miſero proponis amori,
Nunquam iam poſthac baſia ſurripiam.

De Cœlio, & Quintio.

Cœlius Auphilenum, & Quintius Auphilenam
Flos Veronenſium depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille ſororem, hoc eſt, quod dicitur illud
Fraternum uere dulce ſodalitium,
Cui faueam potius Cœli? tibi, nam tua nobis
Perſpecta exigitur unica amicitia,
Cum ueſana meas torreret flamma medullas,
Sis felix Cœli, ſis in amore potens.

Inferiæ ad fratris tumulum.

Multas per gentes, & multa per æquora uectus
Aduenio has miſeras frater ad inferias,
Vt te poſtremo donarem munere mortis,
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi tete abſtulit ipſum,
Heu miſer indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea priſco, quæ more parentum
Tradita ſunt triſtes munera ad inferias
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atq; in perpetuum frater aue, atq; uale.

Ad Cornelium.

Si quicquam tacite commiſſum eſt fido ab amico,
Cuius ſit penitus nota fides animi,
Me unum eſſe inuenies illorum iure ſacratum
Corneli, & factum me eſſe puta Harpocratem.

Ad Sylonem.

Aut ſodes mihi redde decem ſextertia Sylo,
Deinde eſto quàm uis ſæuus, & indomitus,
Aut ſi te nummi delectant, deſine quæſo
Leno eſſe, atq; idem ſæuus, & indomitus.

Ad Quendam de Leſbia.

Credis me potuiſſe meæ maledicere uitæ,
Ambobus mihi quæ carior eſt oculis,
Non potui, nec ſi poſſem, tam perdite amarem,
Sed tu cum caupone omnia monſtra facis.

In Mentulam.

Mentula conatur pimplæum ſcandere montem
Muſæ furcillis præcipitem eijciunt.

De Puero, & præcone.

Cum Puero bello præconem qui uidet eſſe,
Quid credat niſi ſe uendere diſcupere.

Ad Leſbiam.

Si quicquam cupido, optantiq; obtigit unquam
Inſperanti, hoc eſt gratum animo proprie
Quare hoc eſt gratum, nobis quoq; carius auro
Quod te reſtituis Leſbia mi cupido,
Reſtituis Cupido, atq; inſperanti ipſa refers te,
O mihi cara magis candidiore nota
Quis me uno uiuit felicior? aut magis hac eſt
Optandus uita, dicere quis poterit?

In Siconium.

Siconi arbitrio populi tua cana ſenectus
Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito, quin primum inimica bonorũ
Lingua execta auido ſit data uulturio,
Effoſſos oculos uoret atro gutture coruus,
Inteſtina canes, cætera membra lupi.

Ad Leſbiam.

Iucundum mea uita mihi proponis amorem
Hunc noſtrum inter nos, perpetuumq; fore.
Dij magni facite, ut uere promittere poſſit,
Atq; id ſyncere dicat, & ex animo,
Vt liceat nobis tota perducere uita
Aeternum hoc ſanctæ fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam.

Aufilena bonæ ſemper laudantur amicæ
Accipiunt pretium, quæ facere inſtituunt.
Tu quod promiſti mihi, quod mentita, inimica es,
Quod nec das, nec fers, ſæpe facis facinus.
Aut facere ingenuæ eſt, aut non promiſſe pudicæ
Aufilena fuit, ſed data corripere.
Fraudando, efficitur pluſquam meretricis auaræ,
Quæ ſeſe toto corpore proſtituit.

Ad Aufilenam.

Aufilena uiro contentam uiuere ſolo,
Nuptarum laus eſt laudibus eximijs,
Sed cuiuis quam uis potius ſuccumbere fas eſt,
Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

In Naſonem.

Multus homo es Naſo, neq; tecum multus homo, ſed
Deſcendis Naſo, multus es & pathicus,

Ad Cinnam.

C onſule Pompeio primum duo Cinna ſedebant
  Mœchilia, facto conſule nunc iterum,
M anſerunt duo, ſed creuerunt millia in unum
  Singula, fœcundum ſemen adulterio.

In Firmanum.

F irmanus ſalius non falſo Mentula, diues
  Fertur, qui tot res in ſe habet egregias,
A ucupiũ omne genus, piſceis, prata, arua, feraſq;,
  Nec quicquam fructus ſumptibus exuperat.
Q uare concedo ſit diues, dum omnia deſint,
  Saltum laudemus, dum tamen ipſe egeat.
M entulam habet inſtar triginta iugera prati,
  Quadraginta arui, cætera ſunt maria,
C ur non diuitijs Crœſum ſuperare potis ſit,
  Vno qui in ſaltu tot bona poſſideat?
P rata, arua, ingentes ſyluas, ſaltuſq;, paludeſq;.
  Vſq; ad hyperboreos, & mare ad oceanum.
O mnia magna hæc ſunt, tñ ut ſint maxima & ultra
  Non homo, ſed uere mentula magna nimis.

Ad Gellium.

S æpe tibi ſtudioſo animo uenante requiris
  Carmina uti poſſem mittere Battiadæ,
Q ueis te lenirem, nobis neu conarere,
  Infeſtum telis icere muſca caput,
H unc uideo mihi nunc fruſtra ſumptum eſſe laborẽ
  Gelli, nec noſtras hinc ualuiſſe preces,
C ontra nos tela iſta tua euitamus amictu,
  Affixus noſtris tu dabis ſupplicium.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS RO-MANI, LIBER PRIMVS.

d

Iuitias alius fuluo ſibi congerat auro,
Et teneat culti iugera magna ſoli,
Quem labor aſſiduus uicino terreat hoſte,
Martia cui ſomnos claſſica pulſa fugent.
Me mea paupertas uitæ traducat inerti,
Dum meus aſſiduo luceat igne focus.
Ipſe ſeram teneras maturo tempore uites
Ruſticus, & facili grandia poma manu.
Nec ſpes deſtituat, ſed frugum ſemper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia muſta lacu.
Nam ueneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
Seu uetus in triuio florida ſerta lapis.
Et quodcunq; mihi pomum nouus educat annus
Libatum agricolæ ponitur ante Deos.
Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomoſisq; ruber cuſtos ponatur in hortis,
Terreat ut ſæua falce Priapus aues.
Vos quoq; felicis quondam, nunc pauperis agri
Cuſtodes fertis munera ueſtra lares.
Tunc uitula innumeros luſtrabat cæſa iuuencos,
Nunc agna exigui eſt hoſtia parua ſoli.
Agna cadet uobis, quam circùm ruſtica pubes
Clamet io meſſes, & bona uina date.

I am modo non poſſum contentus uiuere paruo,
Nec ſemper longæ deditus eſſe uiæ,
S ed canis æſtiuos ortus uitare ſub umbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
N ec tamen interdum pudeat tenuiſſe bidentem,
Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boues.
N on agnam'ue ſinu pigeat, fœtum'ue capellæ
Deſertum oblita matre referre domum.
A t uos, exiguo pecori, fures'q;, lupiq;
Parcite, de magno eſt præda petenda grege.
H ic ego, paſtorem'q; meum luſtrare quotannis,
Et placidam ſoleo ſpargere lacte Palem.
A dſitis diui, nec uos è paupere menſa
Dona, nec è puris ſpernite fictilibus.
F ictilia antiquus primum ſibi fecit agreſtis
Pocula, de facili compoſuit'q; luto.
N on ego diuitias patrum, fructus'q; requiro,
Q uos tulit antiquo condita meſſis auo.
P arua seges ſatis eſt, ſatis eſt requieſcere lecto,
Scilicet & ſolito membra leuare toro.
Q uàm iuuat immites uentos audire cubantem,
Et dominam tenero continuiſſe ſinu,
A ut gelidas hybernus aquas cum fuderit auſter,
Securum ſomnos igne iuuante ſequi.
H oc mihi contingat, ſit diues iure, furorem
Q ui maris, & triſtes ferre poteſt pluuias.
O quantum eſt auri pereat, potius'q; ſmaragdi,
Q uàm fleat ob noſtras ulla puella uias.
T e bellare decet terra Meſſala, mariq;,
Vt domus hoſtiles præferat exuuias.

M e retinent uinctum formoſæ uincla puellæ,
Et ſedeo duras ianitor ante fores.
N on ego laudari cupio mea Delia,tecum
Dummodo ſim, quæſo ſegnis,inersq; uocer.
T e ſpectem,ſuprema mihi cum uenerit hora,
Et teneam moriens deficiente manu.
F lebis,& arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lachrymis oſcula miſta dabis.
F lebis,non tua ſunt duro præcordia ferro
Vincta,nec in tenero ſtat tibi corde ſilex.
I llo non iuuenis poterit de funere quiſquam
Lumina,non uirgo ſicca referre domum.
T u manes ne læde meos,ſed parce ſolutis
Crinibus,& teneris Delia parce genis.
I nterea dum fata ſinunt,iungamus amores,
Iam ueniet tenebris mors adoperta caput.
I am ſubrepet iners ætas,nec amare decebit,
Dicere nec cano blanditias capiti.
N unc leuis eſt tractanda Venus,dũ frangere poſtes
Non pudet,& rixas inſeruiſſe iuuat.
H ic ego dux,milesq; bonus,uos ſigna,tubæq;
Ite procul,cupidis uulnera ferte uiris.
F erte & opes,ego compoſito ſecurus aceruo
Dites deſpiciam,deſpiciamq; famem.

ELEGIA II

a Dde merum,uinoq; graues compeſce dolores,
Occupet ut feſſi lumina uicta ſopor,
N eu quiſquam multo perfuſum tempora baccho
Excitet,infelix dum requieſcit amans.
N am poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ,

Clauditur & dura ianua firma ſera.
I anua difficilis dominæ te uerberet imber,
Te Iouis imperio fulmina miſſa petant.
I anua iam pateas uni mihi uicta querelis,
Nec furtim uerſo cardine aperta ſones.
E t mala ſiqua tibi dixit dementia noſtra,
Ignoſcas, capiti ſint precor illa meo.
T e meminiſſe decet, quæ plurima uoce peregi
Supplice, cum poſti florida ſerta darem.
T u quoq; ne timide cuſtodes Delia falle,

*

I lla fauet, ſeu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu referat fixo dente puella fores.
I lla docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere poſſe ſono,
I lla uiro coram nutus conferre loquaces,
Blandaq; compoſitis addere uerba notis.
N ec decet hoc omnes, ſed quos nec inertia tardat,
Nec uetat obſcura ſurgere nocte timor.
E n ego cum tenebris tota uagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit eſſe Venus,
N ec ſinit occurrat quiſquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia ueſte petat.
Quiſquis amore tenetur, eat tutusq;, ſacerq;
Qualibet. Inſidias non timuiſſe decet.
N on mihi pigra nocent hybernæ frigora noctis,
Non mihi, cum multa decidit imber aqua.
N on labor hic lædit, reſeret modo Delia poſtes,
Et uocet ad digiti me taciturna ſonum.
P arcite luminibus, ſeu uir, ſeu fœmina fias

Obuia. cælari uult ſua furta Venus,
Neu ſtrepitu terrete pedum, neu quærite nomen,
Neu propè fulgenti lumina ferte face.
Siquis & imprudens aſpexerit, occulat ille,
Perq; deos omnes ſe meminiſſe neget.
Nam fuerit quicunq; loquax, is ſanguine natum,
Is Venerem è rapido ſentiet eſſe mari.
Nec tamen huic credet coniux tuus, ut mihi uerax
Pollicita eſt magico ſaga miniſterio.
Hanc ego de cœlo ducentem ſydera uidi,
Fulminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cantu, finditq; ſolum, maneſq; ſepulchris
Elicit, & tepido deuocat oſſa rogo.
Iam ciet infernas magico ſtridore cateruas,
Iam iubet aſperſas lacte referre pedem.
Cum libet, hæc triſti depellit nubila cœlo,
Cum libet, æſtiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuiſſe canes.
Hæc mihi compoſuit cantus, queis fallere poſſes, *
Ter cane, ter dictis deſpue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam,
Non ſibi, ſi in molli uiderit eſſe ſinu.
Tu tamen abſtineas alijs, nam cætera cernet
Omnia, de me uno ſentiet eſſe nihil.
Quid credam? nempe hæc eadem ſe dixit amores
Cantibus, aut herbis ſoluere poſſe meos.
Et me luſtrauit tedis, & nocte ſerena
Concidit ad magicos hoſtia pulla deos.
Non ut totus abeſſet amor, ſed mutuus eſſet

Orabam, nec te poſſe carere uelim.
Ferreus ille fuit, qui te cum poſſet habere,
Maluerit prædas ſtultus, & arma ſequi.
Ille licet cilicum uictas agat ante cateruas,
Ponat & in capto martia caſtra ſolo,
Totus & argento contextus, totus & auro
Inſideat cæleri conſpiciendus equo,
Ipſe boues, mea ſi tecum modo Delia poſſim
Iungere, & inſolito paſcere monte pecus,
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis, & inculta ſit mihi ſomnus humo.
Quid tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, cum fletu nox uigilanda uenit?
Nam neq; tum plumæ, nec ſtragula picta ſoporem,
Nec ſonitus placidæ ducere poſſet aquæ,
Non Veneris magnæ uiolaui numina uerbo, *
Et mea nunc pœnas impia lingua luit.
Non feror inceſtus ſedes adijſſe deorum.
Sertaq; de ſanctis diripuiſſe focis.
Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex,
Et miſerum ſancto tundere poſte caput.
Non ego, ſi merui, dubitem procumbere templis,
Et dare ſacratis oſcula liminibus.
At tu, qui lætus rides, mala noſtra caueto.
Mox tibi non uanus ſæuiet ipſe Deus.
Vidi ego qui iuuenum miſeros luſiſſet amores,
Poſt ueneris uinclis ſubdere colla ſenem.
Et ſibi blanditias tremula componere uoce,
Et manibus canas fingere uelle comas.
Stare nec ante fores puduit, caræue puellæ

Ancillam medio detinuiſſe foro.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circunſtetit arcta.
Deſpuit in molles & ſibi quiſq; ſinus.
At mihi parce Venus, ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea, quid meſſes uris acerba tuas?

AD MESSALAM ELEGIA III.

iBitis ægeas ſine me Meſſala per undas,
O utinam memores ipſe, cohorsq; mei.
Me tenet ignotis ægrum phæacia terris,
Abſtineas auidas mors precor atra manus.
Abſtineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mœſtos oſſa peruſta ſinus,
Non ſoror, aſſyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effuſis ante ſepulchra comis,
Delia non uſquam, quæ me cum mitteret urbe,
Dicitur ante omnes conſuluiſſe deos.
Illa ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit, illi
Rettulit è triuiis omnia certa puer,
Cuncta dabant reditum. tamen eſt deterrita nunq̃
Quin fleret noſtras, reſpiceret'q; uias.
Ipſe ego ſolator, cum iam mandata dediſſem,
Quærebam tardas anxius uſq; moras.
Aut ego ſum cauſatus, aues dant omina dira,
Saturni ſacram me tenuiſſe diem.
O quoties ingreſſus iter, mihi triſtia dixi
Offenſum in porta ſigna dediſſe pedem.
Audeat inuito nequis diſcedere amore,
Aut ſciat egreſſum ſe prohibente Deo.
Quid tua nunc Iſis tibi Delia? quid mihi proſunt

Illa tua toties æra repulſa manu?
Quid'ue pie, dum ſacra colis, pureq́; lauari
Te memini, & puro ſecubuiſſe toro?
Nunc dea, nunc ſuccurre mihi, nam poſſe mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.
Vt mea uotiuas perſoluens Delia uoces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat,
Bisq́; die reſoluta comas tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in pharia.
At mihi contingat patrios celebrare penates,
Reddereq́; antiquo menſtrua thura lari.
QVAM bene Saturno uiuebant rege prius, quàm
Tellus in longas eſt patefacta uias.
Non dum cœruleas pinus contempſerat undas,
Effuſum uentis præbueratq́; ſinum,
Nec uagus ignotis repetens compendia terris
Preſſerat externa nauita merce ratem.
Illo non ualidus ſubijt iuga tempore taurus,
Non domito frenos ore momordit equus.
Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis,
Ipſæ mella dabant quercus, ultroq́; ferebant
Obuia ſecuris ubera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enſes
Immiti ſæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue ſub domino cædes, & uulnera ſemper,
Nunc mare, nunc leti mille repente uiæ,
Parce pater. timidum non me periuria terrent,
Non dicta in ſanctos impia uerba deos.
Quod ſi fatales iam nunc expleuimus annos,

Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.
Hic iacet immiti conſumptus morte Tibullus,
Meſſalam terra dum ſequiturq; mari.
Sed me quod facilis tenero ſum ſemper amori,
Ipſa Venus campos ducet in elyſios.
Hic choreæ, cantusq; uigent, paſſimq; uagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aues.
Fert caſiam non culta ſeges, totosq; per agros
Floret odoratis terra benigna roſis.
Ac iuuenum ſeries teneris immiſta puellis
Ludit, & aſſidue prælia miſcet amor.
Illic eſt cuicunq; rapax mors uenit amanti,
Et gerit inſigni myrtea ſerta coma.
At ſcelerata iacet ſedes in nocte profunda
Abdita, quam circùm flumina nigra ſonant.
Thiſiphoneq; impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in turba ſerpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis Auſi
Verſatur celeri noxia membra rota,
Porrectusq; nouem Tityus per iugera terræ,
Aſſiduas atro uiſcere paſcit aues.
Tantalus eſt illic, & circùm ſtagna, ſed acrem
Iam iam poturi deſerit unda ſitim,
Et Danai proles, Veneris quod numina læſit,
In caua lethæas dolia portat aquas.
Illic ſit quicunq; meos uiolauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu caſta precor maneas, ſanctiq; pudoris

Aſſideat cuſtos ſedula ſemper anus.
Hæc tibi fabellas referat, poſitaq́; lucerna
Deducat plena ſtamina longa colo.
Ac circa grauibus penſis affixa puella
Paulatim ſomno feſſa remittat opus.
Tunc ueniam ſubito, nec quiſquã nuntiet ante,
Sed uidear cœlo miſſus adeſſe tibi.
Tunc mihi qualis eris longos turbata capillos
Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roſeis candida portet equis.

AD PRIAPVM ELEGIA IIII.

SIc umbroſa tibi contingant tecta Priape,
Ne capiti ſoles, ne noceantq́; niues,
Quæ tua formoſos cepit ſolertia? certe
Non tibi barba nitet, non tibi culta coma eſt.
Nudus, & hybernæ producas frigora brumæ,
Nudus & æſtiui tempora ſicca canis,
Sic ego, tum Bacchi reſpondit ruſtica proles
Armatus curua ſic mihi falce Deus.
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ,
Nam cauſam iuſti ſemper amoris habent.
Hic placet, anguſtis quod equum compeſcit habenis,
Hic placidam niueo pectore pellit aquam,
Hic quia fortis adeſt audacia, cepit, at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primo ſi forte negabit,
Tædia, paulatim ſub iuga colla dabit.
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli ſaxa peredit aqua.

Annus in apricis maturat collibus uuas.
Annus agit certa lucida ſigna uice.
Nec iurare time. Veneris periuria uenti
Irrita per terras, & freta ſumma ferunt.
Gratia magna Ioui. uetuit pater ipſe ualere,
Iuraſſet cupide quicquid ineptus amor.
Perq; ſuas impune ſinit Dictynna ſagittas
Affirmes, crines perq; Minerua ſuos.
At ſi tardus eris, errabis, tranſiet ætas
Quàm cito, non ſegnis ſtat, remeatq; dies.
Quàm cito purpureos deperdit terra colores,
Quàm cito formoſas populus alta comas,
Quàm iacet, infirmæ uenêre ubi fata ſenectæ,
Qui prior elæo eſt carcere miſſus equus.
Vidi iam iuuenem, premeret cum ſerior ætas,
Mœrentem ſtultos præterijſſe dies.
Crudeles diui. ſerpens nouus exuit annos.
Formæ non ullam fata dedere moram.
Solis æterna eſt Phœbo, Bacchoq; iuuenta.
Nam decet intonſus crinis utrunq; Deum.
Tu puero quodcunq; tuo tentare libebit
Cedas, obſequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges, quamuis uia longa paretur,
Et canis arenti torreat arua ſiti.
Quamuis prætexens picta ferrugine cœlum
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
Vel ſi cæruleas puppi uolet ire per undas,
Ipſe leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros ſubijſſe labores,
Aut operi inſuetas atteruiſſe manus.

N ec, uelit inſidijs altos ſi claudere ualles,
Dum placeas, humeri retia ferre negent.
S i uolet arma, leui tentabis ludere dextra,
Sæpe dabis nudum uincat ut ille latus,
T unc tibi mitis erit, rapias tum cara licebit
Oſcula, pugnabit, ſed tamen apta dabit.
R apta dabit primo, poſt offeret ipſe uolenti,
Poſt etiam collo ſe implicuiſſe uolet.
H eu, male nunc artes miſeras hæc ſecula tractant,
Iam tener aſſueuit munera uelle puer.
I am tu qui Venerem docuiſti uendere primus
Quiſquis es, infelix urgeat oſſa lapis.
P ieridas pueri, doctos & amate poetas,
Aurea nec ſuperent munera pieridas.
C armine purpurea eſt Niſi coma, carmina ni ſint,
Ex humero Pelopis non nituiſſet ebur.
Q uem referent muſæ, uiuet, dum robora tellus,
Dum cœlum ſtellas, dum uehet amnis aquas.
A t qui non audit muſas, qui uendit amorem,
Idææ currus ille ſequatur opis.
E t ter centenas erroribus expleat urbes,
Et ſecet ad phrygios uilia membra modos.
B landitijs uult eſſe locum Venus ipſa, querelis
Supplicibus, miſeris flentibus illa fauet.
Hæc mihi, quæ canerem Tityo Deus edidit ore,
Sed Tityum coniux hæc meminiſſe uetat.
P areat ille ſuæ. uos me celebrate magiſtrum,
Quos male habet multa callidus arte puer.
G loria cuiq; ſua eſt, me, qui ſpernentur amantes,
Conſultent, cunctis ianua noſtra patet.

Tempus erit, cum me ueneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum ſedula turba ſenem.
Eheu quàm Marathus lento me torquet amore.
Deficiunt artes, deficiunt'q; doli.
Parce puer quæſo, ne turbis fabula fiam.
Cum mea ridebunt uana magiſteria.

ELEGIA V

Aſper eram, & bene diſſidium me ferre loquebar,
At mihi nunc longe gloria fortis abeſt.
Nanq; agor, ut per plana citus ſola uerbere turbo,
Quem celer aſſueta uerſat ab arte puer.
Vre ferum, & torque, libeat ne dicere quicquam
Magnificum poſthac horrida uerba doma.
Parce tamen per te furtiui fœdera lecti
Per Venerem quæſo, compoſitum'q; caput.
Ille ego, cum triſti morbo defeſſa iaceres,
Te dicor uotis eripuiſſe meis.
Ipſe'q; ter circùm luſtraui ſulfure puro,
Carmine cum magico præcinuiſſet anus.
Ipſe procuraui, ne poſſent ſæua nocere
Somnia, ter ſalſa deueneranda mola.
Ipſe ego uelatus filo, tunicas'q; ſolutis
Vota nouem Veneri nocte ſilente dedi.
Omnia perſolui, fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix utitur ille meis.
At mihi felicem uitam, ſi ſalua fuiſſes,
Fingebam demens, ſed renuente Deo.
Rura colam, frugum'q; aderit mea Delia cuſtos,
Area dum meſſes ſole calente teret.
Aut mihi ſeruabit plenis in lintribus uuas

Preſſáq; ueloci candida muſta pede,
C onſueſſet numerare pecus, conſueſſet amantis
Garulus in dominæ ludere uerna ſinu.
I lla deo ſciet agricolæ pro uitibus uuam,
Pro ſegete ſpicas, pro grege ferre dapem,
I lla regat cunctos, illi ſint omnia curæ.
Et iuuet in tota me nihil eſſe domo.
H uc ueniet Meſſala meus, cui dulcia poma
Delia ſelectis detrahet arboribus.
E t tantum uenerata uirum hunc ſedula curet,
Huic paret, atq; epulas ipſa miniſtra gerat.
H æc mihi fingebam, quæ nunc eurus'q;, notus q;
I actat odoratos uota per armenios.
S æpe ego tentaui curas depellere uino,
At dolor in lachrymas uerterat omne merum.
S æpe aliam tenui, ſed iam cum gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deſeruit'q; Venus.
T unc me diſcedens deuotum fœmina dixit,
Et pudet, et narrat ſcire nefanda mea.
N on facit hoc uerbis, facie, teneris'q; lacertis
Deuouet, & flauis noſtra puella comis.
T alis ad æmonium nereis Peléa quondam
Vecta eſt frenato cærula piſce Thetis.
H æc nocuere mihi quod adeſt huic diues amator
Venit in exitium callida lena meum.
S anguineas edat illa dapes, atq; ore cruento
Triſtia cum multo pocula felle bibat.
H anc uolitent animæ circum ſua fata querentes
Semper, & è tectis ſtrix uiolenta canat.
I pſa fame ſtimulante furens, herbas'q; ſepulchris

Quærat, & a ſæuis oſſa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, ululetq́; per urbes,
Poſt agat hanc triuijs aſpera turba canum.
Eueniet, dat ſigna Deus, ſunt numina amanti,
Sæuit & iniuſta lege relicta Venus.
At tu quam primum ſagæ præcepta rapacis
Deſere, nam donis uincitur omnis amor.
Pauper erit præſtò tibi, præſtò pauper adibit
Primus, & in tenero fixus erit latere.
Pauper in anguſto fidus comes agmine turbæ,
Subijcietq́; manus, efficietq́; uiam.
Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
Vinclaq́; de niueo detrahet ipſe pede.
Heu canimus fruſtra, nec uerbis uicta pateſcit
Ianua, ſed plena eſt percutienda manu.
At tu qui potior nunc es, mea furta caueto,
Verſatur cæleri fors leuis orbe rotæ,
Non fruſtra quidam iam nunc in limine perſtat
Sedulus, ac crebro proſpicit, ac refugit.
Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit
Solus, & ante ipſas excreat uſq; fores.
Neſcio quid furtiuus amor parat, utere quæſo
Dum licet, in liquida nat tibi linter aqua.

ELEGIA VI

SEmper ut inducar, blandos offers mihi uultus,
Poſt tamen es miſero triſtis, & aſper amor.
Quid tibi ſæuitiæ mecum eſt? an gloria magna
Inſidias homini compoſuiſſe Deum?
Iam mihi tenduntur caſſes, iam Delia furtim
Neſcio quem tacita callida nocte fouet.

I lla qdem tam multa negat, ſed credere durum eſt,
Sic etiam de me pernegat uſq; uiro.
I pſe miſer docui, quo poſſet ludere pacto
Cuſtodes, eheu nunc premor arte mea.
F ingere tunc didicit cauſas, cur ſola cubaret.
Cardine tunc tacito uertere poſſe fores.
T unc ſuccos, herbasq; dedi, quis liuor abiret,
Quem facit impreſſo mutua dente Venus,
A t tu fallacis coniux incaute puellæ,
Me quoq; ſeruato, peccet ut illa nihil.
N eu iuuenes celebret multo ſermone caueto,
Ne'ue cubet laſſo pectus aperta ſinu.
N eu te decipiat nutu, digitoq; liquorem
Ne trahat, & menſæ ducat in orbe notas.
E xibit quàm ſæpe time, ſeu uiſere dicet
Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.
A t mihi ſi credas, illam ſequar unus ad aras,
Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.
S æpe uelut gemmas eius, ſignumq; probarem
Per cauſam memini me tetigiſſe manum.
S æpe mero ſomnum peperi tibi, at ipſe bibebam
Sobria ſuppoſita pocula uictor aqua.
N on ego te læſi prudens, ignoſce fatenti,
Iuſſit amor. Contra quis ferat arma deos?
I lle ego ſum, nec me iam dicere uera pudebit,
Inſtabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua ſi bona neſcis
Seruare? ah fruſtra clauis ineſt foribus.
T e tenet, abſentes alios ſuſpirat amores,
Et ſimulat ſubito condoluiſſe caput.

At mihi

At mihi ſeruandam credas, non ſæua recuſo
Verbera, detrecto non ego uincla pedum.
Tunc procul abſitis quiſquis colit arte capillos,
Effluit effuſo cui toga lapſa ſinu,
Quiſquis & occurret ne poſſit crimen habere,
Stet procul, aut alia ſtet procul ante uia.
Sic fieri iubet ipſe Deus, ſic magna ſacerdos
Eſt mihi diuino uaticinata ſono.
Hæc ubi bellonæ motu eſt agitata, nec acrem
Flammam, non amens uerbera torta timet.
Ipſa bipenne ſuos cædit uiolenta lacertos,
Sanguineq; effuſo ſpargit inulta deam.
Statq; latus præfixa ueru, ſtat ſaucia pectus,
Et canit euentus, quos dea magna monet.
Parcite, quam cuſtodit amor, uiolare puellam,
Ne pigeat magno poſt didiciſſe malo.
Attigerit, labentur opes, ut uulnere noſtro
Sanguis, ut hic uentis, diripiturq; cinis.
Et tibi neſcio quas dixit mea Delia pœnas
Si tamen admittas, ſit precor illa leuis.
Non ego te propter parco tibi, ſed tua mater
Me monet, atq; iras aurea uincit anus.
Hæc mihi te adducit tenebris, multoq; timore
Coniungit noſtras clàm taciturna manus.
Hæc foribusq; manet noctu me affixa, proculq;
Cognoſcit ſtrepitus me ueniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus, proprios ego tecum
Sit modo fas, annos contribuiſſe uelim.
Te ſemper, natamq; tuam te propter amabo,
Quicquid agit ſanguis eſt tamen illa tuus.

S it modo caſta doce, quamuis non uitta ligatos
Impediat crines, nec ſtola longa pedes.
E t mihi ſint duræ leges, laudare nec ullam
Poſſum, quin oculos appetat illa meos.
E t ſiquid peccaſſe putat, ducor'q; capillis
Immerito, proprias proripior'q; uias.
N on ego te pulſare uelim, ſed uenerit iſte
Si furor, optarim non habuiſſe manus.
N ec ſæuo ſis caſta metu, ſed mente fideli
Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.
N am quæ fida fuit nulli, poſt uicta ſenecta
Ducit inops tremula ſtamina torta manu,
F irma'q; conductis adnectit licia telis,
Tracta'q; de niueo uellere dente putat.
H anc animo gaudente uident, iuuenum'q; cateruæ
Commemorant merito tot mala ferre ſenem,
H anc Venus ex alto flentem ſublimis olympo
Spectat, & infidis quod ſit acerba, monet.
H æc alijs male dicta cadant, nos Delia amoris
Exemplum cana ſimus uterq; coma

ELEGIA VII

h Vnc cecinere diem parcæ fatalia nentes
Stamina non ulli diſſoluenda Deo,
H unc fore aquitanas poſſet qui fundere gentes,
Quem tremeret forti milite uictus Atax.
E uenere, nouos pubes romana triumphos
V idit, & euinctos brachia capta duces.
A t te uictrices lauros Meſſala gerentem
Portabat niueis currus eburnus equis.
N on ſine me eſt tibi partus honos, tua bella pyrene

Teſtis, & oceani littora ſanctonici.
T eſtis Arar, Rhodanuſq́; celer, magnuſq́; garumna,
Carnoti & flaui cœrula lympha liger.
A t te Cidne canam, tacitis qui leuiter undis
Cœruleus placidis per uada ſerpis aquis,
Q uantus & ætherio contingens uertice nubes
Frigidus intonſos taurus arat cilicas.
Q uid referam, ut uolitet crebras intacta per urbes
Alba palæſtino ſancta columba ſyro?
V tq́; maris uaſtum proſpectet turribus æquor
Prima ratem uentis credere docta tyros.
Q ualis & arentes cum findit ſirius agros
Fertilis æſtiua Nilus abundet aqua.
N ile pater, qua nam poſſum te dicere cauſa,
Aut quibus in terris occuluiſſe caput?
T e propter nullos tellus tua poſtulat imbres,
Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui.
T e canit, atq; ſuum proles miratur Oſirim,
Barbara memphiten plangere docta bouem.
P rimus aratra manu ſolerti fecit Oſiris,
Et teneram ferro ſollicitauit humum.
P rimus inexpertæ commiſit ſemina terræ,
Pomaq́; non notis legit ab arboribus.
H ic docuit teneram palis adiungere uitem,
Hic uiridem dura cædere falce comam.
I lli iucundos primum matura ſapores
Expreſſa incultis uua dedit pedibus.
I lle liquor docuit uoces inflectere cantu,
Mouit & ad certos neſcia membra modos.
B acchus & agricolæ magno confecta labore

Pectora triſtitiæ diſſoluenda dedit.
B acchus & afflictis requiem mortalibus affert,
Crura licet dura compede pulſa ſonent.
N on tibi ſunt triſtes curæ non luctus Oſyri,
Sed chorus, & cantus & leuis, aptus amor.
S ed uarij flores, & frons redimita chorymbis,
Fuſa ſed ad teneros lutea palla pedes.
E t tyriæ ueſtes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris.
H uc ades, & centum ludos, geniumq́; choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
I llius & nitido ſtillent unguenta capillo,
Et capite, & collo mollia ſerta gerat,
S ic uenias hodierna tibi dum thuris honores
Liba & meſſopio dulcia melle feram.
A t tibi ſubcreſcat proles, quæ facta parentis
Augeat, & circa ſtet ueneranda ſenem.
N on taceam monimenta uiæ, quæ tuſcula tellus,
Candidaq́; antiquo detinet alba lare.
N anq; opibus congeſta tuis hic glarea dura
Sternitur hic apta iungitur arte ſilex.
T e canit agricola è magna cum uenerit urbe
Serus, inoffenſum rettuleritq́; pedem.
A t tu natalis multos celebrande per annos
Candidior ſemper, candidiorq́; ueni.

ELEGIA VIII

n On ego cælari poſſum, quid nutus amantis,
Quid'ue ferant miti lenia uerba ſono,
N ec mihi ſunt ſortes, nec conſcia fibra deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine uerberibus.
Deſine diſſimulare, Deus crudelius urit,
Quos uidet inuitos ſuccubuiſſe ſibi.
Quid tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capillos,
Sæpéq; mutatas diſpoſuiſſe comas?
Quid fuco ſplendente comas ornare? quid ungues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?
Fruſtra iam ueſtes, fruſtra mutantur amictus,
Anſáq; compreſſos colligat arcta pedes.
Illa placet, quamuis inculto uenerit ore,
Nec nitidum tarda compſerit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus uicinis fruges traducit ab agris.
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus, & è curru lunam deducere tentat,
Et faceret, ſi non æra repulſa ſonent.
Quid queror heu miſero carmē nocuiſſe? q̄d herbas?
Forma nihil magicis utitur auxilijs.
Sed corpus tetigiſſe nocet, ſed longa dediſſe
Oſcula, ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamen eſſe memento,
Perſequitur pœnis triſtia facta Venus.
Munera nec poſcas, det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Carior eſt auro iuuenis, cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus aſpera barba terit.
Huic tu candentes humero ſuppone lacertos,
Et regum magnæ deſpiciantur opes.

At Venus inuenit puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conſerit uſq; ſinus,
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oſcula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq; iuuant, quæ frigore ſola
Dormiat, & nulli ſit cupienda uiro.
Heu ſero reuocatur amor, ſeróq; iuuenta,
Cum uetus infecit cana ſenecta caput.
Tum ſtudiũ formæ eſt, coma cum mutatur, ut annos
Diſſimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura eſt albos à ſtirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.
Heu Marathũ torques, puero quæ gloria uicto eſt?
In ueteres eſto dura puella ſenes.
Parce precor tenero. non illi ſontica cauſa eſt,
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miſer abſenti mœſtas quàm ſæpe querelas
Conijcit, & lachrymis omnia plena madent.
Quid me ſpernis ait, poterat cuſtodia falli,
Ipſe dedit cupidis fallere poſſe Deus.
Nota Venus furtiua mihi eſt, ut lenis agatur
Spiritus, ut nec dent oſcula rapta ſonum.
Et poſſum media quàm uis obrepere nocte,
Et ſtrepitu nullo clàm reſerare fores.
Quid proſunt artes, miſerum ſi ſpernit amantem,
Et fugit ex ipſo ſæua puella toro?
Vel cum promittit ſubito, ſed perfida fallit,
Eſt mihi nox multis euiglanda modis.

Dum mihi uenturam fingo quodcunq; mouetur,
 Illius credo tunc ſonuiſſe pedes.
Deſiſtas lachrymare puer. non frangitur illa,
 Et tua iam fletu lumina feſſa tument.
Oderunt Pholoë (moneo) faſtidia diui,
 Nec prodeſt ſanctis thura dediſſe focis.
Hic Marathus quondam miſeros ludebat amantes
 Neſcius ultorem poſt caput eſſe deum.
Sæpe etiam lachrymis fertur riſiſſe dolentis,
 Et cupidum ficta detinuiſſe mora.
Nunc omnis odit faſtus, nunc diſplicet illi
 Quæcunq; oppoſita eſt ianua firma ſera.
At te pœna manet, niſi deſinis eſſe ſuperba,
 Quàm cupies uotis hunc reuocare diem.

ELEGIA IX.

Qvid mihi, ſi fueras miſeros læſurus amores,
 Fœdera per diuos clàm uiolanda dabas?
Ah miſer, & ſiquis primo periuria cælat
 Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cœleſtes, æquum eſt impune licere
 Numina formoſis lædere ueſtra ſemel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro,
 Et durum terræ ruſticus urget opus.
Lucra petituras freta per parentia uentis
 Ducunt inſtabiles ſydera certa rates.
Muneribus meus eſt captus puer, at Deus illa
 In cinerem, & liquidas munera uertat aquas.
Iam mihi perſoluet pœnas, puluiſq; decorem
 Detrahet, & uentis horrida facta coma.
Vretur facies, urentur ſole capilli.

Deteret inualidos, & uia longa pedes.
Admonui quoties, auro ne pollue formam.
Sæpe ſolent auro multa ſubeſſe mala,
Diuitijs captus ſiquis uiolauit amorem,
Aſperaq́; eſt illi, difficiliſq́; Venus.
Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto uerbere terga ſeca.
Nec tibi cælanti fas ſit peccare, paranti
Sit Deus, occultos qui uetat eſſe dolos.
Ipſe Deus tacito permiſit lene miniſtro,
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipſe Deus ſomno domitos emittere uocem
Iuſſit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam, nunc me fleuiſſe loquentem,
Nunc pudet ad teneros procubuiſſe pedes.
Tum mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis uendere uelle fidem,
Non tibi ſi pretium campania terra daretur,
Non tibi ſi Bacchi cura falernus ager,
Illis eriperes uerbis mihi ſydera cæli
Lucere, & puras fluminis eſſe uias.
Quin etiam flebas, at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus uſq; genas.
Quid facerem? niſi & ipſe fores in amore puellæ,
Sit precor exemplo, ſed leuis illa tuo.
O quoties uerbis ne quiſquam conſcius eſſet,
Ipſe comes multa lumina nocte tuli.
Sæpe inſperanti uenit tibi munere noſtro,
Sed latuit clauſas poſt adoperta fores.
Tum miſer interij ſtulte confiſus amari,

Nam poteram ad laqueos cautior eſſe tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam,
Et me nunc noſtri, pieridumq́; pudet.
Illa uelim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hinc abſis, cui formam uendere curæ eſt,
Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es auſus,
Rideat aſſiduis uxor inulta dolis.
Et cum furtiuo iuuenem laſſauerit uſu,
Tecum interpoſita languida ueſte cubet.
Sint externa tuo ſemper ueſtigia lecto,
Et pateat cupidis ſemper aperta domus.
Nec laſciua ſoror dicatur plura bibiſſe
Pocula, uel plures emeruiſſe uiros.
Illam ſæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.
Illa queat nullam melius conſumere noctem,
Atq; operum uarias diſpoſuiſſe uices.
At tua perdidicit, nec tu ſtultiſſime ſentis,
Cum tibi non ſolita corpus ab arte mouet.
Tu'ne putas illam pro te diſponere crines?
Aut tenues denſo pectore dente comas?
Iſta hæc perſuadet facies, auroq́; lacertos
Vinciat, & tyrio prodeat apta ſinu.
Non tibi ſed iuueni cuidam uult bella uideri,
Deuoueat pro quo remq́;, domumq; tuam,
Nec facit hoc uitio, ſed corpora fœda podagra,
Et ſenis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noſter puer, hūc ego credam

Cum trucibus uenerem iungere poſſe feris.
B landitiáſ ne meas alijs tu uendere es auſus?
Tu'ne alijs demens oſcula ferre mea?
T unc flebis, cum me uinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna ſuperba tuo.
A t tua tum me pœna iuuet, Veneríq; merenti
Fixa notet caſus aurea palma meos.
H anc tibi fallaci reſolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata ſis dea mente, rogat.

ELEGIA X.

Q Vis fuit, horrendos primus qui protulit enſes?
Quàm ferus, & uere ferreus ille fuit.
T unc cædes hominum, generi tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta uia eſt.
A t nihil ille miſer meruit, nos ad mala noſtra
Vertimus in ſæuas, quod dedit ille feras.
D iuitis hoc uitium eſt auri, nec bella fuerunt,
Faginus aſtabat cum ſcyphus ante dapes.
N on arces, non uallus erat, ſomnumq; petebat
Securus uarias dux gregis inter oues.
T unc mihi uita foret, uulgi nec triſtia noſſem
Arma, nec audiſſem corde tremente tubam.
N unc ad bella trahor, & iam quis forſitan hoſtis
Hæſura in noſtro tela gerit latere.
S ed patrij ſeruate lares, aluiſtis & iidem
Curſarem ueſtros cum tener ante pedes.
N eu pudeat priſco uos eſſe è ſtipite factos,
Sic ueteris ſedes incoluiſtis aui.
T unc melius tenuere fidem, cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Hic placatus erat, ſeu quis libauerat uuam,
  Seu dederat ſanctæ ſpicea ſerta comæ.
Atq; aliquis uoti compos liba ipſa ferebat,
  Poſtq́; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela,
  Hoſtiaq́; è plena ruſtica porcus hara.
Hunc pura cum ueſte ſequar, myrtoq́; caniſtra
  Vincta geram, myrto uinctus & ipſe caput,
Sic placeam uobis, alius ſit fortis in armis,
  Sternat & aduerſos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti poſſit ſua dicere facta
  Miles, & in menſa pingere caſtra mero.
Quis furor eſt atram bellis accerſere mortem?
  Imminet, & tacito clàm uenit illa pede,
Non ſeges eſt infra, non uinea culta, ſed audax
  Cerberus, & ſtygiæ nauita puppis aquæ.
Illic percuſſiſq́; genis, uſtoq́; capillo
  Errat ad obſcuros pallida turba lacus.
Quàm potius laudandus hic eſt, quem prole parata
  Occupat in parua pigra ſenecta caſa.
Ipſe ſuas ſectatur oues, at filius agnos,
  Et calidam feſſo comparat uxor aquam.
Sic ego ſim, liceatq́; caput candeſcere canis,
  Temporis & priſci facta referre ſenem.
Interea pax arua colat, pax candida primum
  Duxit araturos ſub iuga curua boues.
Pax aluit uites, & ſuccos condidit uuæ,
  Funderet ut nato teſta paterna merum.
Pace bidens, uomerq́; uigent, at triſtia duri
  Militis in tenebris occupat arma ſitus.

Ruſticus è lutóq; uehit male ſobrius ipſo
Vxorem plauſtro, progeniem'q; domum.
Sed ueneris tunc bella calent, ſciſſoſq; capillos
Fœmina perfractas conqueritur'q; fores.
Flet teneras ſubtuſa genas, ſed uictor & ipſe
Flet ſibi dementes tam ualuiſſe manus.
At laſciuus amor rixæ mala uerba miniſtrat,
Inter & iratum lentus utrunque ſedet.
Ah lapis eſt, ferrum'q;, ſuam quicunq; puellam
Verberat, e' cœlo diripit ille Deos.
Sit ſatis è membris tenuem perſcindere ueſtem,
Sit ſatis ornatas diſſoluiſſe comas,
Sit lachrymas mouiſſe ſatis. quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella poteſt.
Sed manibus qui ſæuus erit, ſcutum'q;, ſudemq;
Is gerat, & miti ſit procul à Venere.
At nobis pax alma ueni, ſpicam'q; teneto,
Perfluat & pomis candidus ante ſinus.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER SECVNDVS.

Q Viſquis adeſt,ualeat,fruges luſtramus,& agros,
Ritus ut à priſco traditus extat auo.
Bacche ueni,dulcisq; tuis è cornibus uua
Pendeat,& ſpicis tempora cinge Ceres.
L uce ſacra requieſcat humus,requieſcat arator,
Et graue ſuſpenſo uomere ceſſet opus.
S oluite uincla iugis,nunc ad præſepia debent
Plena coronato ſtare boues capite.
O mnia ſint operata Deo,non audeat ulla
Lanificam penſis impoſuiſſe manum,
V os quoq; abeſſe procul iubeo diſcedat ab aris
Cui tulit externa gaudia nocte Venus.
C aſta placent ſuperis,pura cum ueſte uenite,
Et manibus puris ſumite fontis aquam.
C ernite,fulgentes ut eat ſacer agnus ad aras,
Vinctáq; poſt olea candida turba comas.
D ij patrij purgamus agros,purgamus agreſtes
Vos mala de noſtris pellite limitibus.
N eu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis,
N eu timeat celeres tardior agna lupos.
T unc nitidus plenis confiſus ruſticus agris
Ingerat ardenti grandia ligna foco,
T urbáq; uernarum ſaturi bona ſigna coloni
Ludet,& ex uirgis extruet arte caſas.

E uentura precor, uideñ ut felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
N unc mihi fumoſos ueteres proferte falernos
Conſulis, & chio ſoluite uincla cado.
V ina diem celebrent non feſta luce madere
Eſt rubor, errantes & male ferre pedes.
S ed bene Meſſalam ſua quiſq; ad pocula dicat,
Nomen & abſentis ſingula uerba ſonent.
G entis aquitanæ celeber Meſſala triumphis,
Et magna intonſis gloria uictor ades.
H uc ades, aſpiraq; mihi dum carmine noſtro
Redditur agricolis gratia cœlitibus.
R ura cano, ruriſq; Deos, his uita magiſtris
Deſueuit querna pellere glande famem,
I lli compoſitis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
I lli etiam tauros primi docuiſſe feruntur
Seruitium, & plauſtro ſuppoſuiſſe rotam.
T unc uictus abiere feri, tunc conſita pomus,
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
A urea tunc preſſos pedibus dedit uua liquores,
Miſtaq; ſecuro eſt ſobria lympha mero.
R ura ferunt meſſes, calidi cum ſyderis æſtu
Deponit flauas annua terra comas.
R ure leuis uerno flores apis ingerit alueo,
Compleat ut dulci ſedula melle fauos.
A gricola aſſiduo primum ſatiatus aratro
Cantauit certo ruſtica uerba pede,
E t ſatur arenti primum eſt modulatus auena
Carmen, ut ornatos duceret ante Deos.

Agricola & minio ſuffuſus Bacche rubenti
 Primus inexperta duxit ab urbe choros,
Huic datus à pleno memorabile munus ouili
 Dux pecoris hircus auxerat, hircus oues.
Rure puer uerno primum de flore coronam
 Fecit, & antiquis impoſuit laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
 Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hinc & fœmineus labor eſt, hinc penſa, colusq;,
 Fuſus & appoſito pollice uerſat opus.
Atq; aliqua aſſidue textrix operata Mineruam
 Cantat, & appulſo tela ſonat latere.
Ipſe quoq; inter agros, interq; armenta Cupido
 Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primum ſe exercuit arcu.
 Hei mihi quàm doctas nunc habet ille manus.
Nec pecudes uelut ante petit, fixiſſe puellas
 Geſtit, & audaces perdomuiſſe uiros.
Hic iuueni detraxit opes, hic dicere iuſſit
 Limen ad iratæ uerba pudenda ſenem.
Hoc duce cuſtodes furtim tranſgreſſa iacentes
 Ad iuuenem tenebris ſola puella uenit.
Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore,
 Explorat cæcas cui manus ante uias.
Ah miſeri, quos hic grauiter Deus urget, at ille
 Felix, cui placidus leuiter afflat amor.
Sancte ueni dapibus feſtis, ſed pone ſagittas
 Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum, pecoriq; uocate
 Voce Palam, pecori clàm ſibi quiſq; uocet,

A ut etiam ſibi quiſq; palàm, nam turba iocoſa
Obſtrepit, & phrygio tibia curua ſono.
L udite, iam nox iungit equos, curruḿq; ſequuntur
Matris laſciuo ſydera fulua choro.
P oſtq; uenit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, & incerto ſomnia nigra pede.

ELEGIA II

D Icamus bona uerba, uenit natalis ad aras,
Quiſquis ades, lingua uir, mulierq; faue.
V rantur pia thura focis, urantur odores,
Quos tener à terra diuite mittit arabs.
I pſe ſuos genius adſit uiſurus honores,
Cui decorent ſanctas florea ſerta comas.
I llius è puro diſtillent tempora nardo,
Atq; ſatur libo ſit, madeatq; mero.
A nnuat & Cherinthe tibi quodcunq; rogabis,
En age quid ceſſas, annuit ille, roga.
A uguror, uxoris fidos optabis amores,
Iam reor hoc ipſos edidiciſſe deos.
N ec tibi malueris, totum quæcunq; per orbem
Fortis arat ualido ruſticus arua boue,
N ec tibi gemmarum quicquid felicibus undis
Naſcitur, eoi qua maris unda rubet.
V ota cadunt, utinam ſtrepitantibus aduolet alis,
Flauaq; coniugio uincula portet amor.
V incula quæ maneant ſemper, dum tarda ſenectus
Inducat rugas, inficiatq; comas.
H uc ueniat natalis auis, proleḿq; miniſtret,
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA

ELEGIA III

r Vra tenent Cornute meam,uillæq; puellam.
Ferreus eſt eheu quiſquis in urbe manet,
I pſa Venus latos iam nunc migrauit in agros,
Verbaq; aratoris ruſtica diſcit amor.
O ego cum dominam aſpicerem, quàm fortiter illic
Verſarem ualido pingue bidente ſolum,
A gricolæq; modo curuum ſectarer aratrum,
Dum ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues.
N ec quererer quod ſol graciles exureret artus,
Læderet aut teneras puſtula rupta manus.
P auit et Admeti tauros formoſus Apollo,
Nec cithara, intonſæ profuerunt'ue comæ.
N ec potuit curas ſanare ſalubribus herbis.
Q uicquid erat medicæ uicerat artis amor.
I pſe deus ſolitus ſtabulis expellere uacas,
Et potum paſtas ducere fluminibus,
E t miſcere nouo docuiſſe coagula lacte, *
Lacteus & muſtus obriguiſſe liquor.
T unc fiſcella leui detexta eſt uimine iunci,
Raraq; per nexus eſt uia facta ſero.
A h quoties illo uitulum geſtante per agros
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.
A h quoties auſæ caneret dum ualle ſub alta
Rumpere mugitu carmina docta boues.
S æpe duces trepidis petiere oracula rebus,
Venit & à templis irrita turba domum.
S æpe horrere ſacros doluit latona capillos,
Q uos admirata eſt ipſa nouerca prius.
Quiſquis inornatumq; caput, crineſq; ſolutos

Aſpiceret, Phœbi quæreret ille comam.
Delos ubi nunc Phœbe tua eſt, ubi delphica Pytho?
Nempe amor in parua te iubet eſſe caſa.
Felices olim Veneri cum fertur aperte
Seruire æternos non puduiſſe Deos.
Fabula nunc ille eſt, ſed cui ſua cura puella,
Fabula ſit, mauult, quàm ſine amore Deus.
At tu quiſquis is es, cui triſti fronte Cupido
Imperat, ut noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea non uenerem, ſed prædam ſæcula laudant,
Præda tamen multis eſt operata malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis,
Hinc cruor, hinc cædes, mors propior'q; uenit.
Præda uago iuſſit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubijs roſtra dedit ratibus.
Prædator cupit immenſos obſiſtere campos,
Vt multo innumeram iugere paſcat ouem.
Cui lapis externus curæ eſt, urbis'q; tumultu,
Portatur ualidis multa columna iugis.
Claudit & indomitum moles mare, lentus ut intra
Negligat hybernas piſcis adeſſe minas.
At tibi læta trahant ſamiæ conuiuia teſtæ,
Ficta'q; cumana lubrica terra rota.
Eheu diuitibus uideo gaudere puellas,
Iam ueniant prædæ, ſi Venus optat opes,
Vt mea luxuria Nemeſis fluat, ut'q; per urbem
Incedat donis conſpicienda meis.
Illa gerat ueſtes tenues, quas fœmina coa
Texuit, auratas diſpoſuit'q; uias.
Illi ſint comites fuſci, quos India torret,

Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi ſelectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureumq́; Tyros.
Nota loquor, regnum ipſe tenet, quo ſæpe coëgit
Barbara gypſatos ferre catasta pedes.
At, tibi dura ſeges, Nemeſim quæ ducis ab urbe,
Perſoluat nulla ſemina terra fide.
Et tu Bacche tener iucundæ conſitor uuæ,
Tu quoq; deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impune licet formoſas triſtibus agris
Abdere, non tanti ſunt tua muſta pater.
O ualeant fruges ne ſint modo rure puellæ,
Glans alat, & priſco more bibantur aquæ.
Glans aluit ueteres, & paſſim ſemper amarunt,
Quid nocuit ſulcos non habuiſſe ſatos?
Tum quibus aſpirabat amor, præbebat aperte
Mitis in umbroſa gaudia ualle Venus,
Nullus erat cuſtos, nulla excluſura dolentes
Ianua, ſi fas eſt, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,

*

O utinam ueteri peragrantes more puellæ
Horrida uilloſa corpora ueſte tegant.
Nunc ſi clauſa mea eſt, ſi copia rara uidendi,
Heu miſerum laxam quid iuuat eſſe togam?
Ducite ad imperium dominæ, ſulcabimus agros,
Non ego me uinclis, uerberibusq́; nego.

ELEGIA IIII

SIc mihi ſeruitiũ uideo, dominamq́; paratam.
Iam mihi libertas illa paterna uale.

Seruitium ſed triſte datur, teneorq́; cathenis,
Et nunquam miſero uincla remittit amor.
Et ſeu quid merui, ſeu quid peccauimus, uror,
Vror, io remoue ſæua puella faces.
O ego ne poſſim tales ſentire dolores,
Quàm mallem in gelidis montibus eſſe lapis;
Stare uel inſanis cautes obnoxia uentis,
Naufraga quam uaſti tunderet unda maris.
Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra eſt.
Omnia nam triſti tempora felle madent.
Nec proſunt elegi, nec carminis author Apollo.
Illa caua pretium flagitat uſq; manu.
Ite procul muſæ, ſi non prodeſtis amanti,
Non ego uos, ut ſint bella canenda, colo.
Nec refero ſolisq́; uias, & qualis, ut orbem
Compleuit, uerſis luna recurrat equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
Ite procul muſæ, ſi nihil iſta ualent.
At mihi per cædem, & facinus ſunt dona paranda,
Ne iaceam clauſam flebilis ante domum.
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis,
Sed Venus ante alios eſt uiolanda mihi.
Illa malum facinus ſuadet, dominamq́; rapacem
Dat mihi, ſacrilegas ſentiat illa manus.
O pereat quicunq; legit uiridesq́; ſmaragdos,
Et niueam tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ cauſas, & coa puellis
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas, hinc clauem ianua ſentit,
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.

Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia uicta eſt,
  Nec prohibent claues, & canis ipſe tacet.
Heu quicunq; dedit formam cœleſtis auaræ,
  Quale bonum multis attulit ipſe malis.
Hinc fletus, rixæq; ſonant, hæc deniq; cauſa
  Fecit, ut infamis hic Deus eſſet amor.
At tibi, quæ pretio uictos excludis amantes,
  Eripiant partas uentus, & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes ſpectent incendia læti,
  Nec quiſquam flammæ ſedulus addat aquam,
Seu ueniet tibi mors, neq; erit, qui lugeat, ullus,
  Nec qui det mœſtas munus in exequias.
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
  Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.
Atq; aliquis ſenior ueteres ueneratus amores
  Annua conſtructo ſerta dabit tumulo,
Et bene diſcedens dicet, placideq; quieſcas,
  Terraq; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera quidem moneo, ſed proſunt quid mihi ueras?
  Illius eſt nobis lege colendus amor.
Quin etiam ſedes iubeat ſi uendere auitas,
  Ite ſub imperium, ſub titulumq; lares.
Quicquid habet Circe, quicquid Medea ueneni,
  Quicquid & herbarum theſſala terra gerit,
Et qđ, ubi indomitis gregibus Venus afflat amores,
  Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ.
Si modo me placido uideat Nemeſis mea uultu,
  Mille alias herbas miſceat illa, bibam.

ELEGIA V.

PHœbe faue, nouus igreditur tua tēpla ſacerdos,

Huc age cum cithara, carminibuſq́; ueni.
Nunc te uocales impellere pollice chordas,
Nunc precor ad laudes flectere uerba meas.
Ipſe triumphali deuinctus tempora lauro
Dum cumulant aras, ad tua ſacra ueni,
Sed nitidus, pulcherq́; ueni, nunc indue ueſtem
Sepoſitam, longas nunc bene pecte comas.
Qualem te memorant Saturno rege fugato
Victori laudes concinuiſſe Ioui.
Tu procul euentura uides, tibi deditus augur
Scit bene quid fati prouida cantet auis.
Tuq́; regis ſortes, per te præſentit aruſpex,
Lubrica ſignauit cum Deus exta notis.
Te duce Romanos nunquam fruſtrata Sibylla eſt,
Abdita quæ ſenis fata canit pedibus.
Phœbe ſacras Meſſalinum ſine tangere chartas
Vatis, & ipſe precor, quod canat illa, doce.
Hæc dedit Aeneæ ſortes, poſtquam ille parentem
Dicitur, & captos ſuſtinuiſſe lares.
Hæc fore credebat Romam, cum mœſtus ab alto
Ilion, ardentes reſpiceretq́; Deos.
Romulus æternæ nondum formauerat urbis
Mœnia, conſorti non habitanda Remo.
Sed tunc paſcebant herboſa palatia uaccæ,
Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ.
Lacte madens illic ſuberat Pan ilicis umbram,
Et facta agreſti lignea falce Pales,
Pendebatq́; uagi paſtoris in arbore uotum
Garula ſyluestri fiſtula ſacra Deo.
Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo,

Nam calamus cera iungitur uſq; minor.
At qua uelabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pulla per uāda linter aqua.
Illa ſæpe gregis ditis placitura magiſtro
Ad iuuenem feſta eſt uecta puella die.
Cum qua fœcundi redierunt munera ruris
Caſeus, & niueæ candidus agnus ouis.

*

Impiger Aenea uolitantis frater amoris,
Troica qui profugis ſacra uehis ratibus,
Iam tibi laurentes aſſignat Iuppiter agros,
Iam uocat errantes hoſpita terra lares.
Illic ſanctus eris, cum te ueneranda Numici
Vnda Deum cœlo miſerit indigetem.
Ecce ſuper feſſas uolitat uictoria puppes,
Tandem ad Troianos diua ſuperba uenit.
Ecce mihi lucent rutulis incendia caſtris.
Iam tibi prædico barbare Turne necem.
Ante oculos laurens caſtrum, murusq; Lauini eſt,
Albaq; ab Aſcanio condita longa duce.
Te quoq; iam uideo Marti placitura ſacerdos
Ilia ueſtales deſeruiſſe focos.
Concubitusq; tuos furtim, uictasq; iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de ſeptem montibus herbas
Dum licet, hic magnæ iam locus urbis erit.
Roma tuum nomen terris fatale regendis
Qua ſua de cœlo proſpicit arua Ceres,
Quaq; patent ortus, & qua fluitantibus undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.

Troia quidem tunc ſe mirabitur, & ſibi dicet
 Vos bene tam longam conſuluiſſe uiam.
Vera cano, ſic uſq; ſacras innoxia lauros
 Veſcar, & æternum ſit mihi uirginitas.
Hæc cecinit uates, & te ſibi Phœbe uocauit,
 Iactauit fuſas, & caput ante comas.
Quicquid Amalthea, quicquid Marpeſia dixit,
 Heryphile Phœbo grata quod admonuit,
Quaſq; albana ſacras tyberis per flumina ſortes
 Portarit, ſicco perluerit'q; ſinu.
Hæ fore dixerunt belli mala ſigna cometen,
 Multus & in terras depluerit'q; lapis.
Atq; tubas, atq; arma ferunt ſtrepitantia cœlo
 Audita, & lucos præcinuiſſe fugam.
Ipſum etiam ſolem defectum lumine uidit
 Iungere pallentes nubilus annus equos,
Et ſimulachra Deûm lachrymas fudiſſe tepentes,
 Fata'q; uocales præmonuiſſe boues.
Hæc fuerant olim, ſed tu iam mitis Apollo
 Prodigia indomitis merge ſub æquoribus,
Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,
 Omine quo felix, & ſacer annus eat.
Laurus ubi bona ſigna dedit, gaudete coloni.
 Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.
Oblitus & muſto feriet pede ruſticus uuas,
 Dolia dum, magni deficiunt'q; lacus.
At madidus Baccho ſua feſta parilia paſtor
 Concinet, à ſtabulis tunc procul eſte lupi.
Ille leuis ſtipulæ ſolennis potus aceruos
 Accendet flammas, tranſiliet'q; ſacras.

Et fœtus matrona dabit, natusq́; parenti
Oſcula compreſſis auribus eripiet.
Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti,
Balbaq́; cum puero dicere uerba ſenem.
Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba
Arboris antiquæ qua leuis umbra cadet.
Aut è ueſte ſacris tendent umbracula ſertis
Vincta, coronatus ſtabit & ipſe calix.
At ſibi quiſq; dapes, & feſtas extruet alte
Ceſpitibus menſas, ceſpitibusq́; torum.
Ingeret hic potus iuuenis, male dicta puellæ
Poſtmodo quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille ſuæ plorabit ſobrius idem,
Et ſe iurabit mente fuiſſe mala.
Pace tua pereant arcus, pereantq́; ſagittæ
Phœbe, modo in terris erret inermis amor,
Ars bona, ſed poſtquam ſumpſit ſibi tela Cupido,
Hei mihi quàm multis ars dedit illa malum,
Et mihi præcipue, taceo cum ſaucius annum,
Et faueo morbo, cum iuuat ipſe dolor.
Vixq́; cano Nemeſim, ſine qua uerſus mihi nullus
Verba poteſt, iuſtos aut reperire pedes.
At tu (nam diuûm ſeruat tutela poetas)
Præmoneo uati parce puella ſacro.
Vt Meſſalinum celebrem, cum præmia belli
Ante ſuos currus oppida uicta feret,
Ipſe gerens laurus, lauro deuinctus agreſti
Miles io magna uoce triumphe canet,
Tunc Meſſala meus pia det ſpectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.

Annue, ſic tibi ſint intonſi Phœbe capilli,
Sic tua perpetuo ſit tibi caſta ſoror.

ELEGIA VI.

C Aſtra Macer ſequitur, tenero quid fiet amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.
Et ſeu longa uirum terræ uia, ſeu uaga ducent
Aequora, cum telis ad latus ire uolet.
Vre puer quæſo tua qui ferus otia liquit,
Atq; iterum erronem ſub tua ſigna uocat.
Quod ſi militibus parces, erit hic quoq; miles
Ipſe, leuem galea, qui ſibi potet aquam.
Caſtra peto, ualeat'q; Venus, ualeant'q; puellæ.
Et mihi ſunt uires, & mihi facta tuba eſt.
Magna loquor, ſed magnifice mihi magna locuto
Excutiunt clauſæ fortia uerba fores.
Iuraui quoties rediturum ad limina nunquam,
Cum bene iuraui, pes tamen ipſe redit.
Acer amor fractas utinam tua tela ſagittas,
Scilicet extinctas, aſpiciam'q; faces.
Tu miſerum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, & inſana mente nefanda loqui.
Iam mala finiſſem leto, ſed credula uitam
Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.
Spes alit agricolas, ſpes ſulcis credit aratis
Semina, quæ magno fœnore reddat ager.
Hæc laqueo uolucres, hæc captat arundine piſces.
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.
Spes etiam ualida ſolatur compede uinctum,
Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſim ſpondet mihi, ſed negat illa,

Hei mihi ne uincas dura puella deam.
P arce per immatura tuæ precor oſſa ſororis.
Sic bene ſub tenera parua quieſcat humo.
I lla mihi ſancta eſt, illius dona ſepulchro,
Et madefacta meis ſerta feram lachrymis.
I llius ad tumulum fugiam, ſupplex'q; ſedebo,
Et mea cum muto fata querar cinere.
N on feret uſq; ſuum te propter flere clientem,
Illius ut uerbis ſis mihi dura ueto.
N e tibi neglecti mittant mala ſomnia manes,
Mœſtaq; ſopitæ ſtet ſoror ante torum.
Q ualis ab excelſa præceps delapſa feneſtra
Venit ad infernos ſanguinolenta lacus.
D eſino, ne dominæ luctus renouentur acerbi.
Non ego ſum tanti, ploret ut illa ſemel.
N ec lachrymis oculos digna eſt fœdare loquaces,
Lena nocet nobis, ipſa puella bona eſt.
L ena uetat miſerum Phyrne, furtim'q; tabellas
Occulto portans it'q;, reditq; ſinu.
S æpe ego cum dominæ dulces à limine diro
Agnoſco uoces, hæc negat eſſe domi.
S æpe ubi nox promiſſa mihi eſt, languere puellam
Nuntiat, aut aliquas extimuiſſe minas.
T unc morior curis, tunc mens mea perdita fingit,
Quis'ue meam teneat, quot teneat'ue modis,
T unc tibi lena precor diras ſatis anxia uiuas,
Mouerit è uotis pars quotacunq; deos.

FINIS.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER TERTIVS.

· Artis Romani feſtæ uenere calendæ,
Exoriens noſtris hic fuit annus auis,
Et uaga nunc certa diſcurrunt undiq; pompa,
Per'q; uias urbis munera, per'q; domos
Dicite pierides, quo nam donetur honore
Seu mea, ſeu fallor, cara Neæra tamen.
Carmine formoſæ, pretio capiuntur auaræ,
Gaudeat, ut digna eſt, uerſibus illa meis.
Lutea ſed niueum inuoluat membrana libellum,
Pumicet, & canas tondeat arte comas,
Summa'q; prætexat tenuis faſtigia chartæ,
Indicet ut nomen littera facta tuum.
Atq; inter geminas pingantur cornua frontes,
Sic etenim comptum mittere oportet opus.
Per uos authores huius mihi carminis oro,
Caſtaliam'q; umbram, pierios'q; lacus.
Ite domum, cultum'q; illi donate libellum
Sicut erat, nullus defluat inde color.
Illa mihi referat, ſi noſtri mutua cura eſt,
An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primum nympham larga donate ſalute,
Atq; hæc ſubmiſſo dicite uerba ſono.
Hæc tibi uir quondam, nunc frater caſta Neæra
Mittit, & accipias munera parua, rogat.

T eq; ſuis iurat caram magis eſſe medullis,
Siue ſibi coniux, ſiue futura ſoror.
S ed potius coniux, huius ſpem nominis illi
Auferet extincto pallida ditis aqua.

ELEGIA II

q Vi primum caram iuueni, carumq; puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit
D urus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere & erepta coniuge qui potuit.
N on ego firmus in hoc, non hæc patientia noſtro
Ingenio, frangit fortia corda dolor.
N ec mihi uera loqui pudor eſt, uitæq; fateri
Tot mala perpeßæ tot ſupereſſe meæ.
E rgo ego cum tenuem fuero mutatus in umbram,
Candidaq; oſſa ſuper nigra fauilla teget,
A nte meum ueniat longos incompta capillos,
Et fleat ante meum mœſta Neæra rogum.
S ed ueniet caræ matris comitata dolore,
Mœreat hæc genero, mœreat illa uiro,
P ræfatæ ante meos manes, animamq; rogatæ,
Perfuſæq; pias ante liquore manus.
P ars quæ ſola mei ſuperabit corporis oſſa
Incinctæ nigra candida ueſte legent,
E t primum annoſo ſpargent collecta lyæo,
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
P oſt hæc carbaſeis humorem tollere uentis,
Atq; in marmorea ponere ſicca domo.
I llic quas mittit diues panchaia merces,
Eoiq; arabes, diues & aſſyria.
E t noſtri memores lachrymæ fundantur eodem

Sic ego componi uerſus in oſſa uelim.
S *ic triſtem mortis demonſtret littera cauſam,*
Atq; hæc in celebri carmina fronte notet.
L *ygdamus hic ſitus eſt, dolor huic, & cauſa* Neæra,
Coniugis ereptæ cauſa perire fuit.

ELEGIA III

q Vid prodeſt cælum uotis impleſſe Neæra?
Blandaq; cum multa thura dediſſe prece?
N *on ut marmorei prodirem è limine tecti*
Inſignis clara, conſpicuusq; domo,
A *ut ut multa mei renouarent iugera tauri?*
Et magnas meſſes terra benigna daret.
S *ed tecum ut longæ ſociarem gaudia uitæ,*
Inq; tuo caderet noſtra ſenecta ſinu.
T *unc cum præmenſæ defunctus tempora lucis*
Nudus lethæa cogerer ire rate.
N *am graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri,*
Aruaq; ſi findant pinguia mille boues?
Q *uid'ue domus prodeſt phrygijs innixa columnis,*
Tænare ſiue tuis, ſiue Chariſte tuis?
E *t nemora in domibus ſacros imitantia lucos,*
Aurataq; trabes, marmoreumq; ſolum?
Q *uid'ue in erythræo legitur quæ littore concha,*
Tinctaq; ſydonio murice lana iuuat?
E *t quæ præterea populus miratur in illis,*
Inuida quæ falſo plurima uulgus amat.
N *on opibus mentes homini, curæq; leuantur,*
Nam Fortuna ſua tempora lege gerit.
S *it mihi paupertas tecum iucunda* Neæra.
Et ſine te regum munera nulla uolo.

O niueam, quæ te poterit mihi reddere lucem.
O mihi felicem ter'q;, quater'q; diem.
At ſi pro dulci reditu quæcunq; uouentur
Audiat auerſa non meus aure Deus.
Nec me regna iuuent, nec lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alij cupiant, liceat mihi paupere cultu
Securo cara coniuge poſſe frui.
Adſis, & timidis faueas ſaturnia uotis,
Et faueas concha cypria uecta tua.
Aut ſi fata negant reditum, triſtes'q; ſorores
Stamina quæ ducunt, quæ'q; futura neunt,
Me uocet in uaſtos amnes, nigram'q; paludem
Diues in ignaua luridus orcus aqua.

ELEGIA IIII

d I meliora ferant, nec ſint inſomnia uera,
Quæ tulit heſterna peſſima nocte quies.
Ite procul uani, falſum'q; auertite uiſum,
Deſinite in uotis quærere uelle fidem.
Diui uera monent, uenturæ nuntia ſortis,
Vera monent thuſcis exta probata uiris.
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falſa timere iubent.
Et uanum metuens hominum genus, omnia noctis
Farre pio placant, & ſaliente ſale.
Et tamen, ut cunq; eſt, ſiue illi uera moneri,
Mendaci ſomno credere ſiue uolent,
Efficiat uanos noctis Lucina timores
Et fruſtra immeritum pertimuiſſe uelit.
Si mea nec turpi mens eſt obnoxia facto,

Nec læſit magnos impia lingua Deos.
I am nox ætherium nigris emerſa quadrigis
Mundum cœruleo lauerat amne rotas.
N ec me ſopierat menti Deus utilis ægræ
Somnus, ſollicitas deficit ante domos.
T andem cum ſummo Phœbus proſpexit ab ortu,
Preſſit languentis lumina ſera quies,
H ic iuuenis caſta redimitus tempora lauro
Eſt uiſus noſtra ponere ſede pedem,
N on illo quicquam formoſius ulla priorum
Aetas, humanum nec uidet illud opus.
I ntonſi crines longa ceruice fluebant,
Stillabat tyrio myrtea rore coma.
C andor erat, qualem præfert latonia luna,
Et color in niueo corpore purpureus,
V t iuueni primum uirgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
V t cum contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
I ma uidebatur talis illudere palla.
Nanq; hæc in nitido corpore ueſtis erat.
A rtis opus raræ fulgens teſtudine & auro
Pendebat læua garrula parte lyra.
H anc primum ueniens plectro modulatus eburno
Felices cantus ore ſonante dedit.
S ed poſtquam fuerant digiti cum uoce locuti,
Edidit hæc triſti dulcia uerba modo.
S alue cura Deûm, Caſto nam rite poetæ,
Phœbusq;, & Bacchus, pieridesq; fauent.
S ed proles Semeles Bacchus, doctæq; ſorores
Dicere

Dicere non norunt, quid ferat hora ſequens,
At mihi fatorum leges, æuiq; futuri
E uentura pater poſſe uidere dedit.
Quare ego quæ dico non fallax accipe uates,
Quodq; Deus uero Cynthius ore ferat.
Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,
Quantum nec cupido bella puella uiro,
Pro qua ſollicitas cœleſtia numina uotis,
Quæ tibi ſecuros non ſinit ire dies,
Et cum te fuſco ſomnus uelauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formoſa Neæra
Alterius mauult eſſe puella uiri,
Diuerſasq; ſuas agitat mens anxia curas,
Nec gaudet caſta nupta Neæra domo.
Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen,
Ah pereat, didicit fallere ſiqua uirum.
Sed flecti poterit, mens eſt mutabilis illi.
Tuq; modo cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera uerba minantis,
Sæuus amor docuit uerbera poſſe pati.
Me quondam Admeti niueas pauiſſe iuuencas,
Non eſt in uanum fabula ficta iocum,
Tunc ego nec cithara poteram gaudere ſonora,
Nec ſimiles chordis reddere uoce ſonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atq; Iouis.
Neſcit quid ſit amor iuuenis, ſi ferre recuſas
Immitem dominam, coniugiumq; ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,

Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod ſi uera canunt ſacris oracula templis,
Haec illi noſtro nomina dicta refer.
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipſe
Felix, ac alium deſine uelle uirum.
Dixit, & ignauus defluxit corpore ſomnus.
Ah ego ne poſſim tanta uidere mala.
Nec tibi crediderim uotis contraria uota,
Nec tantum crimen pectore ineſſe tuo.
Nam te nec uaſti genuerunt aequora ponti,
Nec flammam uoluens ore chimaera fero.
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres ſunt linguae, tergeminumq; caput,
Scyllaq; uirgineam canibus ſubmiſta figuram.
Nec te conceptam ſaeua leaena tulit.
Barbara nec ſcythiae tellus, horrendaue ſyrtis,
Sed culta, & duris non habitanda domus.
Et longe ante alios omnes mitiſſima mater,
Isq; pater, quo non alter amabilior.
Haec Deus in melius crudelia ſomnia uertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre notos.

ELEGIA V

n Os tenet hetruſcis manat quae fontibus unda
Vnda ſub aeſtiuum non adeunda canem.
Nunc autem ſacris baiarum maxima lymphis,
Cum ſe purpureo uere remittit humus.
At mihi Perſephone nigram denuntiat horam.
Immerito iuueni parce nocere dea.
Non ego tentaui nulli temeranda deorum
Audax laudandae ſacra docere deae,

Nec mea mortiferis infecit pocula ſuccis
  Dextera, nec cuiquam certa uenena dedi.
Nec nos ſacrilegos templis admouimus ignes,
  Nec cor ſollicitant facta nefanda meum.
Nec nos inſanæ meditantes iurgia linguæ
  Impia in aduerſos ſoluimus ora Deos.
Et non dum cani nigros læſere capillos,
  Nec uenit tardo curua ſenecta pede,
Natalem primo noſtrum uidere parentes
  Cum cecidit fato conſul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitem creſcentibus uuis?
  Et modo nata mala uellere poma manu?
Parcite, pallentes umbras quicunq; tenetis,
  Duraq; ſortiti tertia regna Dei.
Elyſios olim liceat cognoſcere campos,
  Lethæamq; ratem, cimeriosq; lacus.
Cum mea rugoſa pallebunt ora ſenecta,
  Et referam pueris tempora priſca ſenex.
Atq; utinam uano nequicquam terrear æſtu,
  Languent ter quinos ſed mea membra dies,
Atq; mihi thuſcæ celebrantur numina lymphæ,
  Et facilis lenta pellitur unda manu.
Viuite felices, memores & uiuite noſtri,
  Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe uelint,
Interea nigras pecudes promittite diti,
  Et niuei lactis pocula miſta mero.

ELEGIA VI

C Andide liber ades, ſic ſit tibi myſtica uitis
  Sic edera ſemper tempora uincta feras.

Auſer & ipſe meum pariter medicando dolorem,
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor.
Care puer madeant generoſo pocula Baccho,
Et nobis prona funde falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores,
Fulſerit hic niueis delius alitibus.
Vos modo propoſito dulces faueatis amici,
Ne'ue neget quiſquam me duce ſe comitem.
At ſiquis uini certamen mite recuſat,
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos Deus, ille ferocem
Contudit, & dominæ miſit in arbitrium.
Armenias tigres, & fuluas ille leænas
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc amor, & maiora uolet, ſed poſcite Bacchi
Munera, quem ueſtrum pocula ſicca iuuant.
Conuenit ex æquo, nec toruus liber in illos,
Qui ſe, quiq; una uina iocoſa colunt.
Iam uenit iratus nimium, nimiumq; ſeuerus,
Qui timet irati numina magna bibat.
Quales his pœnas Deus hic, quantumq; minetur,
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul à nobis hic ſit timor, illaq; ſiqua eſt
Quid ualeat læſi ſentiat ira Dei.
Quid precor ah demens, uenti temeraria uota
Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei ſupereſt tibi cura Neæra,
Sis felix, & ſint candida fata tua.
At nos ſecuræ reddamus tempora menſæ.
Venit poſt multos una ſerena dies.

H ei mihi difficile eſt imitari gaudia falſa,
Difficile eſt triſti fingere mente iocum.
N ec bene mendaci riſus componitur ore,
Nec bene ſollicitis ebria uerba ſonant.
Q uid queror infelix? turpes diſcedite curæ.
Odit lenæus triſtia uerba pater.
G noſia Theſeæ quondam periuria linguæ
Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.
S ic cecinit pro te doctus Minoi Catullus
Ingrati referens impia facta uiri.
V os ego nunc moneo felix, quicunq; dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.
N ec uos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda ſordida lingua fide.
E t ſi per'q; ſuos fallax iurauit ocellos,
Iunonem'q; ſuam, per'q; ſuam Venerem,
N ulla fides inerit. periuria ridet amantum
Iuppiter, & uentos irrita ferre iubet.
E rgo quid toties fallacis uerba puellæ
Conqueror, ite à me ſeria uerba precor.
Q uàm uellem longas tecum requieſcere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies,
P erfida nec merito nobis, nec amica merenti
Perfida, ſed quamuis perfida, cara tamen.
N aiada Bacchus amat, ceſſas ò lente miniſter,
Temperet annoſum martia lympha merum.
N on ego ſi fugiat, noſtræ conuiuia menſæ
Ignotum cupiens uana puella torum
S ollicitus repetam tota ſuſpiria nocte,
Tu puer & liquidum fortius adde merum.

Iandudum tyrio madefactus tempora nardo
  Debueram ſertis implicuiſſe comas.
Ne tibi ſit mea lux æque tam feruida cura,
  Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Si quicquam tota commiſi ſtulta iuuenta,
  Cuius me fatear penituiſſe magis,
Heſterna quàm te ſolum quod nocte reliqui
  Ardorem cupiens diſſimulare meum.

ALBII TIBVLLI EQVITIS ROMANI, LIBER QVARTVS.

t E Meſſala canam, quanquam mea cognita uirtus
Terret, ut infirmæ ualeant ſubſiſtere uires,
Incipiam tamen à meritis, ſi carmina laudes
Deficiant, humiles tantis ſim conditor actis.
Nec tua te præter chartis intexere quiſquam
Facta queat, dictis, ut non maiora ſuperſint.
Eſt nobis uoluiſſe ſatis, nec munera parua
Reſpueris, etiam Phœbo gratiſſima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hoſpes
Icarus, ut puro teſtantur ſydera cœlo,
Erigoneq;, canisq; neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus aſcenſurus olympum
Læta molorcheis poſuit ueſtigia terris,
Paruáq; cœleſtes pacauit mica, nec illis

S emper inaurato taurus cadit hoſtia cornu.
H ic quoq; ſit gratus paruus labor, ut tibi poſſim
I nde alios, alioſq; memor componere uerſus.
A lter dicat opus magni mirabile mundi,
Q ualis in immenſo deſcenderit aere tellus,
Q ualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
E t uagus è terris qua ſurgere nititur aer,
H uic & contextus paſſim fluat igneus æther,
P endentiq; ſuper claudantur, ut omnia cœlo.
A t quodcunq; meæ poterunt audere camœnæ,
S eu tibi par poterunt, ſeu quod ſpes abnuit ultra
S iue minus, certeq; canent minus, omne mouemus
H oc tibi, ne tanto careat mihi nomine charta.
N am, quāquam antiquæ gentis ſuperēt tibi laudes,
N on tua maiorum contenta eſt gloria fama,
N ec quæris quid qua iudex ſub imagine dicat,
S ed generis priſcos contendis uincere honores
Q uàm tibi maiores maius decus ipſe futuris.
A t tua non titulus capiet ſub nomine facta,
A eterno ſed erunt tibi magna uolumina uerſu,
C onuenientq; tuas cupidi componere laudes
V ndiq; quiq; canent uincto pede, quiq; ſoluto.
Q uis potius certamen erit, ſim uictor in illis,
V t noſtrum tantis inſcribam nomen in actis.
Q uiſq; tibi maiora gerit caſtris'ue, foro'ue,
N ec tñ hinc, aut hinc, tibi laus maior'ue, minor'ue,
I uſta pari premitur ueluti cum pondere libra
P rona, nec hac plus parte ſedet, nec ſurgit ab illa:
Q ualis inæquatum ſiquando onus urget utrinque
I nſtabilis natat alterno depreſſior orbe.

N am ſeu diuerſi fremat inconſtantia uulgi,
N on alius ſedare queat, ſeu iudicis ira
S it placanda, tuis poterit miteſcere uerbis.
N on Pylos aut Itace tantos genuiſſe feruntur
N eſtora, uel paruæ magnum decus urbis Vlyſſem,
V ixerit ille ſenex quamuis, dum terna per orbem
S ecula fertilibus titan decurrerit horis.
I lle per ignotas audax errauerit urbes,
Q ua maris extremis tellus includitur undis,
N am cyconumq́; manus aduerſis reppulit armis,
N on ualuit cyclops cœptos auertere curſus,
C eſſit & ætnææ neptunius incola rupis
V icta maroneo fœdatus lumina baccho.
V exit & æolios placidum per neréa uentos,
I ncultos adijt leſtrygonas, antiphatenq́;
N obilis artaciæ gelidos quos irrigat unda,
S olum nec doctæ uerterunt pocula Circes.
Q uamuis illa foret ſolis genus, apta uel herbis,
A ptaq́; uel cantu ueteres mutare figuras.
C immeriωn etiam obſcuras acceſſit ad oras,
Q ueis nunquam candente dies apparuit ortu,
S iue ſuper terras Phœbus, ſeu curreret infra
V idit ut inferno Plutoni ſubdita regna.
M agna Deûm proles leuibus diſcurreret umbris.
P ræterijtq́; cita ſirenum littora puppi.
I llum tergeminæ nantem confinia mortis
N ec ſcyllæ ſæuo conteruit impetus orbe,
C um canibus rapidas inter freta ſerperet undas,
N ec uiolenta ſuo conſumpſit more charybdis,
V el ſi ſublimis fluctu conſurgeret imo,

V el ſi interrupto nudaret gurgite pontum,
N on uiolata uagi ſileantur paſcua ſolis.
N on amor, & fœcunda atlantidos arua Calypſûs
F inis & errorum miſero phæacia tellus,
A tq; hæc ſeu noſtras inter ſunt cognita terras,
F abula ſiue nouum dedit his erroribus orbem,
S it labor illius tua dum facundia maior.
N am te non alius belli tenet aptius artes,
Q ua deceat tutam caſtris deducere foſſam,
Q ualiter aduerſos hoſti defigere neruos.
Q uem'ue locum ducto melius ſit claudere uallo,
F ontibus ut dulces erumpat terra liquores.
V t facilis'q; tuis aditus ſit, & arduus hoſti,
L audis & aſſiduo uigeat certamine miles.
Q uis tardam'ue ſudem melius, celerem'ue ſagittam
I ecerit, aut lento perfregerit obuia pilo.
A ut quis equum celerem'ue arcto compeſcere freno
P oſſit, & effuſas tardo permittere habenas,
I n'q; uicem modo directo contendere curſu,
S eu libeat curuo melius contendere gyro,
P arma ſeu quos dextra uelit, ſeu læua tueri,
S iue hac, ſiue illac grandis uenit impetus haſtæ,
A mplius aut ſignata cita loca tangere funda,
I am ſimul audacis ueniunt certamina Martis,
A duerſis'q; parant acies concurrere ſignis,
T unc tibi non deſit, faciem componere pugnæ,
S eu ſit opus quadratum acies conſiſtat in agmen,
R ectus inæquatis decurrat frontibus ordo,
S eu libeat duplicem, ſeu iunctum cernere Martem;
D extra'q; ut leuum teneat, dextrum'q; ſiniſtra

Miles, ſit'q; duplex gemini uictoria caſus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano, teſtis mihi uictæ
Fortis iapigiæ miles, teſtis quoq; fallax
Pannonius, gelidas paſſim diſiectus in alpe
Teſtis arupinus, & pauper natus in armis.
Quem ſiquis uideat uetus ut non fregerit ætas,
Terna minus pyliæ miretur ſecula famæ,
Namq; ſenex longæ peragit dum ſecula uitæ
Centum fœcundos titan renouauerit annos,
Ipſe tamen uelox celerem ſuper edere corpus
Audet equum, ualidis'q; ſedet moderator habenis,
Te duce non alias conuerſus terga domator
Libera romanæ ſubiecit colla cathenæ.
Nec tamen his contentus eris, maiora peractis
Inſtant, compertum eſt ueracibus ut mihi ſignis,
Queis amithaonius nequeat certare Melampus.
Nam modo fulgentem tyrio ſub tegmine ueſtem
Indueras, oriente die duce fertilis anni
Splendidior liquidis cum ſol caput extulit undis,
Et fera diſcordes tenuerunt flamina uenti,
Curua nec aſſuetos egerunt flumina curſus,
Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit undis,
Vlla nec aerias uolucris perlabitur auras,
Nec quadrupes denſas depaſcitur aſpera ſyluas
Quin largita tuis ſunt multa ſilentia uotis.
Iuppiter ipſe leui uectus per inania curru
Affuit, & cœlo uicinum liquit olympum,
Intenta'q; tuis precibus ſe præbuit aure,
Cuncta'q; ueraci capite annuit additus aris.

L ætior eluxit ſtructos ſuper ignis aceruos.
Q uin hortante Deo magnis inſiſtere rebus
I ncipe, non ijdem tibi ſunt, alijſq; triumphi,
N on te uicino remorabitur obuia Marte
G allia, nec latis audax Hiſpania terris.
N ec fera rhetæo tellus obſeſſa colono.
N ec qua uel Nilus, uel regia lympha diaſpes
P rofluit, aut rapidus Cyri dementia Gindes,
C retæis ardens aut unda Cayſtria campis.
N ec qua regna uago Tomyris finiuit Araxe,
I mpia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis.
V ltima uicinus Phœbo tenet arua padæus,
Q uaq; hebrus, tanaiſq; getas rigat, atq; moſinos,
Q uid moror? oceanus ponto qua continet orbem,
N ulla tibi aduerſis regio ſeſe offeret armis.
T e manet inuictus romano marte britanus,
T eq; interiecto mundi pars altera ſole.
N am circunfuſo conſiſtit in aere tellus,
E t quinq; in partes totos diſponitur orbes,
A tq; duæ gelido uaſtantur frigore ſemper,
I llic & denſa tellus abſconditur umbra,
E t nulla incepto perlabitur unda liquore,
S ed durata riget denſam in glaciemq;, niuemq;,
Q uippe ibi nonnunquam titan ſuper ingerit ortus,
A t media eſt Phœbi ſemper ſubiecta calori,
S eu propior terris æſtiuum fertur in orbem.
S eu celer hybernas properat decurrere luces
N on ergo preſſo tellus conſurgit aratro,
N ec frugem ſegetes præbent, nec pabula terræ.
N on illic colit arua Deus, Bacchuſue, Ceresue,

N ulla nec exuſtas habitant animalia partes.
F ertilis hanc interpoſita eſt, interq́; rigentes,
N oſtraq́; & huic aduerſa ſolo pars altera noſtro,
Q uas ſimileis utrinq; tenens uicinia cœli
T emperat alter & alterius uires negat aer.
H inc placidus nobis per tempora labitur annus.
H ic & colla iugo didicit ſummittere Taurus,
E t lenta excelſos uitis conſcendere ramos.
T ondeturq́; ſeges maturos annua partus,
E t ferro tellus, pontus confinditur ære.
Q uin etiam ſtructis exurgunt oppida muris.
E rgo ubi præclaros poſcent tua facta triumphos,
S olus utroq; idem diceris magnus in orbe.
N on ego, ſum ſatis ad tantæ præconia laudis
I pſe mihi non ſi præſcribat carmina Phœbus.
E ſt tibi qui poſſit magnis ſe accingere rebus
V algius, æterno propior non alter Homero.
L anguida non noſter peragit labor otia, quamuis
F ortuna (ut mos eſt illi) me aduerſa fatiget.
N am mihi cum magnis opibus domus alta niteret,
C ui fuerant flaui ditantes ordine ſulci,
H orrea fœcundis indeficientia menſis,
C uiq; pecus denſo paſcebant agmine colles,
E t domino ſatis, & nimium furiq́;, lupoq;,
N unc deſyderium ſupereſt. nam cura nouatur,
C um memor acitos ſemper dolor admonet annos.
S ed licet aſperiora cadant, ſpolierq́; relictis,
N on te deficient noſtræ memorare camœnæ,
N ec ſolum tibi pierij tribuentur honores,
P ro te uel rapidas auſim maris ire per undas,

A duerſis hyberna licet tumeant freta uentis,
P ro te uel ſolus denſis obſiſtere turmis,
V el paruum ætnææ corpus committere flammæ,
S um quodcunq; tuum eſt, noſtri ſi paruula cura.
S it tibi quanta libet. ſi ſit modo, non mihi regna
L ydia, non magni potior ſit fama Gylippi,
P oſſe meleteas nec mallem mittere chartas,
Q uod tibi ſi uerſus noſter totus'ue minus'ue,
V el bene ſi notus, ſummo uel mœret in ore
N ulla mihi ſtatuent finem te fata canendi.
Q uin etiam mea tunc tumulus cum texerit oſſa,
S eu matura dies fato properat mihi mortem,
L onga manet ſeu uita, tamen mutata figuram,
S eu me finget equum rigidos percurrere campos
D octum, ſeu tardi pecoris ſim gloria taurus,
S iue ego per liquidum uolucris uehar aera pennis
I n quencunq; hominem me longa receperit ætas,
I nceptis de te ſubtexam carmina chartis.

LAVS SVLPITIAE AD MARTEM.

S Vlpitia eſt tibi culta tuis Mars magne calēdis,
Spectatum è cœlo, ſi ſapis, ipſe ueni.
H oc Venus ignoſcet, at tu uiolente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.
I llius ex oculis cum uult exurere diuos,
Accendit geminas lampadas acer amor,
I llam quicquid agit, quoquo ueſtigia mouit,
Componit furtim, ſubſequiturq; decor.
S eu ſoluit crines, fuſis decet eſſe capillis,
Seu compſit, comptis eſt ueneranda comis.
V rit ſeu tyria uoluit procedere palla.

Vrit ſeu niuea candida ueſte uenit.
T alis in æterno felix Vertunnus olympo,
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
S ola puellarum digna eſt, cui mollia caris
Vellera det ſucis bis madefacta tyros,
P oſſideatq; metit quicquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues arabs ſegetis,
E t quaſcunq; niger rubro de littore conchas
Proximus eois colligit indus aquis.
H anc uos pierides feſtis cantate calendis,
Et teſtudinea Phœbe ſuperbe lyra.
H oc ſolenne ſacrum multos celebretur in annos,
Dignior eſt ueſtro nulla puella choro.

SVLPITIA AD CHERINTHVM.

P Arce meo iuueni, ſeu qs bona paſcua campis,
Seu colis umbroſi deuia montis aper,
N ec tibi ſit duros acuiſſe in pectora dentes,
Incolumem cuſtos hunc mihi ſeruet amor.
S ed procul abducit uenandi Delia cura.
O pereant ſyluæ, deficiantq; canes.
Q uis furor eſt, quæ mens denſos indagine colles
Claudentem, teneras lædere uelle manus?
Q uid ue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaq; hamatis crura notare rubis?
S ed tamen, ut tecum liceat Cherinthe uagari,
Ipſa ego per montes retia torta feram.
I pſa ego uelocis quæram ueſtigia cerui,
Et demam celeri ferrea uincla cani.
T unc mihi tunc placeant ſyluæ, ſi lux mea tecum
Arguar ante ipſas concubuiſſe plagas.

T unc ueniat licet ad caſſes, illæſus abibit,
Ne Veneris cupidæ gaudia turbet aper.
T unc ſine me ſit nulla Venus, ſed lege Dianæ
Caſte puer caſta retia tende manu.
E t quæcunq; meo furtim ſubrepit amori,
Incidat in ſæuas diripienda feras.
A t tu uenandi ſtudium concede parenti,
Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

AD PHOEBVM.

H uc ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonſa Phœbe ſuperbe coma.
C rede mihi propera, nec te iam Phœbe pigebit
Formoſæ medicas applicuiſſe manus.
E ffice ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
E t quodcunq; mali eſt, & quicquid triſte timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
S ancte ueni, tecumq; feras quicunq; ſapores,
Quicunq; & cantus corpora feſſa leuant.
N eu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,
Votáq; pro domina uix numeranda facit.
I nterdum uouet, interdum quod langueat illa,
Dicit in æternos aſpera uerba Deos.
P one metum Cherinthe, Deus non lædit amantes.
Tu modo ſemper ama, ſalua puella tibi eſt.
N il opus eſt fletu, lachrymis erit aptius uti,
Siquando fuerit triſtior illa tibi.
A t nunc tota tua eſt, te ſolum candida ſecum
Cogitat, & fruſtra credula turba ſedet.
P hœbe faue, laus magna tibi tribuetur in uno

Corpore ſeruato reſtituiſſe duos.
Iam celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim ſanctis lætus uterq; focis.
Tunc te felicem dicet pia turba deorum.
Optabunt artes & ſibi quiſq; tuas.

AD CHERINTHVM.

e St q̃ te Cherinthe dies dedit hic mihi ſanctus
Atq; inter feſtos ſemper habendus erit,
Te naſcente nouum parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna ſuperba tibi.
Vror ego ante alias, iuuat hoc Chirinthe quod uror
Si tibi de nobis mutuus ignis adeſt.
Mutuus adſit amor, tua per dulciſſima furta,
Per'q; tuos oculos, per geniumq́; rogo.
Mane geni, cape thura libens, uotisq́; faueto,
Si modo cum de me cogitat, ille ualet.
Quod ſi forte alios iam nunc ſuſpirat amores,
Tunc precor infidos ſancte relinque focos.
Nec ſis nunc iniuſta Venus, uel ſeruiat æque
Vinctus uterq; tibi, uel mea uincla leua.
Sed potius ualida teneamur uterq; cathena,
Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.
Optat idem iuuenis, quod nos, ſed tutius optat.
Nam pudet hæc illum dicere uerba palam.
At tu natalis quoniam Deus omnia ſentis,
Annue, quid refert clam'ue, palam'ue roget?

AD IVNONEM.

n Atalis Iuno ſanctos cape thuris aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi eſt hodie, tibi ſe lætiſſima compſit,

Staret

Staret ut ante tuos conſpicienda focos.
I lla quidem ornandi cauſas tibi diua relegat,
Eſt tamen occulte cui placuiſſe uelit.
A t tu ſancta faue, ne nos diuellat amantes,
Sed iuueni quæſo mutua uincla para.
S ic bene compones ulli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa uiro.
N ec poſſit cupidos uigilans deprehendere cuſtos,
Fallendiq́; uias mille miniſtret amor.
A nnue, purpureaq́; ueni perlucida palla,
Ter tibi ſit libo, ter dea caſta mero.
P ræcipit & natæ mater ſtudioſa, quod optat,
Illa aliud tacita iam ſua mente rogat.
V ritur, ut celeres urunt altaria flammæ,
Nec liceat quamuis ſana fuiſſe uelit.
S it iuueni grata, adueniet cum proximus annus,
Hic idem uotis iam uetus adſit amor.

AD VENEREM.

t· Andem uenit amor, qualem texiſſe pudori
Quàm nudaſſe alicui ſit mihi fama magis.
E xorata meis illum Cytherea camœnis
Attulit in noſtrum, depoſuitq́; ſinum.
E xoluit promiſſa Venus mea gaudia, narret,
Dicetur ſiquis non habuiſſe ſuam.
N on ego ſignatis quicquam mandare tabellis
Ne legat id nemo quàm meus ante uelim,
S ed peccaſſe iuuat uultus componere famæ,
Tædet cum digno digna fuiſſe ferar.

AD MESSALAM.

i Nuiſus natalis adeſt, qui rure moleſto,

Et ſine Cherintho triſtis agendus erit.
Dulcius urbe quid eſt? an uilla ſit apta puellis,
Atq; aretino frigidus amnis agro?
Iam nimium Meſſala mei ſtudioſe quieſcas.
Non tempeſtiuæ ſæpe propinque uiæ.
Hic animum, ſenſus'q; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non ſinis eſſe meo.

DE NATALI DIE.

s Cis iter ex animo ſublatum triſte puellæ
Natali Romæ non ſinit eſſe ſuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi forte uenit.

AD SVLPITIAM

g Ratum eſt ſecurus multum qđ iá mihi de me
Permittis ſubito ne male inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, preſſum'q; quaſillo
Scortum, quàm Serui filia Sulpitia.
Sollicitti ſunt pro nobis quibus illa dolori eſt,
Nec credam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTHVM.

e St'ne tibi Cherinthe tuæ placiture puellæ,
Qui mea nunc uexat corpora feſſa calor.
Ah ego non aliter triſtes euincere morbos
Optarim, quàm te ſic quoq; uelle putem.
Nam mihi quid proſit morbos euincere? quid tu
Noſtra potes læto pectore ferre mala?
Ne tibi ſit mea lux æque tam feruida cura,
Vt uideor paucos ante fuiſſe dies,
Si quicquam tota commiſi ſtulta iuuenta
Cuius me fatear pœnituiſſe magis,

Heſterna quàm te ſolum, quod nocte reliqui
Ardorem cupiens diſſimulare meum.

AD AMICAM.

n Vlla tuum titulis ſubducet fœmina lectum
Hoc primum iuncta eſt fœdere noſtra uenus.
T u mihi ſola places, nec iam te præter in urbe
Formoſa eſt oculis ulla puella meis,
A tq; utinam poſſes uni mihi bella uideri.
Diſplicæas aliȷs, ſic ego tutus ero.
N il opus inuidia eſt, procul abſit gloria uulgi,
Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu.
S ic ego ſecretis poſſum bene uiuere ſyluis,
Qua nulla humano ſit uia trita pede.
T u mihi curarum requies, tu nocte uel atra
Lumen, & in ſolis tu mihi turba locis.
N unc licet è cœlo mittatur amica Tibullo
Mittetur fruſtra, deficietq; Venus.
H æc per ſancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ ſola ante alios eſt tibi magna Deos.
Quid facio demens? heu cui mea pignora credo
Iuraui ſtulte prodeat iſte timor.
N unc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures,
Hoc peperit miſero garula lingua malum.
I am faciam quodcunq; uoles, tuus uſq; manebo,
Nec fugiam notæ ſeruitium dominæ.
S ed Veneris ſanctæ conſidam uinctus ad aras,
Hæc notat iniuſtos, ſupplicibusq; fauet.

DE INFAMIA SVAE PVELLAE.

r Vmor ait crebro noſtram peccare puellam,
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe uelim.

Crimina non hæc ſunt noſtro ſine facta dolore.
Quid miſerum torques, rumor acerbe tace.

EPITHAPHION TIBVLLI.

tE quoq; Virgilio comitem non æqua Tibulle.
Mors iuuenem campos miſit ad elyſios,
Ne foret, aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

FINIS.

O·NASONIS ELEGIA DEFLENS TIBVLLI IMMATVRAM MORTEM.

m Emnona ſi mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata deas,
F lebilis indignos elegëia ſolue capillos,
Ah nimis ex uero nunc tibi nomen erit.
I lle tui uates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo,
E cce puer Veneris fert euerſamq́; pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
A ſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis,
Pectoraq́; infeſta tundat aperta manu.
E xcipiunt lachrymas ſparſi per colla capilli,
Oraq́; ſingultu concutiente ſonant.
F ratris in Aeneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum caſtris pulcher Iule tuis.
N ec minus eſt confuſa Venus moriente Tibullo,
Quàm iuueni rupit cum ferus inguen aper.
A t ſacri uates, & diuûm cura uocamur,
Sunt etiam qui nos numen habere putent.
S cilicet omne ſacrum mors importuna profanat,
Omnibus obſcuras inicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid uictas obſtupuiſſe feras?
E t Linum in ſyluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuicta concinuiſſe lyra.
A ſpice mæoniden, à quo ceu fonte perennè
Vatum pierijs ora rigantur aquis,

H unc quoq; ſumma dies nigro ſummerſit auerno,
Effugiunt auidos carmina ſola rogos.
D urat opus uatum Troiani fama laboris,
Tardaq; nocturno tela retexta dolo,
S ic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Q uid nos ſacra iuuant, qd nos Aegyptia proſunt
Siſtra, quid in uacuo ſecubuiſſe toro?
C um rapiant male facta bonos, ignoſcite faſſo,
Sollicitor nullos eſſe putare deos.
V iue tamen moriture pius, cole ſacra colentem,
Mors grauis à templis in caua buſta trahet.
C arminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus,
Vix manet è toto parua quod urna capit,
T è ne ſacer uates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus paſci nec timuere tuis?
A urea ſanctorum potuiſſent templa deorum
Vrere, quæ tantum ſuſtinuere nefas,
A uertit uultus Erycis, quæ poſſidet arces.
Sunt quoq; qui lachrymas continuiſſe negant.
S ed tamen hoc melius, quàm ſi phæacia tellus
Ignotum uili ſuppoſuiſſet humo,
H ic certe manibus fugientes preſſit ocellos
Mater, & in cineres ultima dona tulit,
H ic ſoror in partem miſera cum matre doloris
Venit inornatas dilaniata comas,
C umq; tuis ſua iunxerunt Nemeſisq;, priorq;
Oſcula, nec ſolos deſtituere rogos,
D elia diſcedens felicius inquit amata
Sum tibi, uixiſti dum tuus ignis eram.

C ui Nemeſis, quid ais tibi ſunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu,
S i tamen è nobis aliquid niſi nomen & umbra
Reſtat, in elyſia ualle Tibullus erit.
O buius huic uenies edera iuuenilia cinctus
Tempora cum Caluo docte Catulle tuo.
T u quoq; ſi falſum eſt temerati crimen amici
Sanguinis atq; animæ prodige Galle tuæ,
H is comes umbra tua eſt, ſiqua eſt mō corporis umbra
H auſiſti numeros culte Tibulle pios.
O ſſa quieta precor tuta requieſcere in urna,
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

SEX. PROPERTII AVRELII NAVTAE ELEGIARVM LIBER PRIMVS.

AD TVLLVM.

c Ynthia prima ſuis miſerum me cœpit ocellis
Contactum nullis ante cupidini bus,
Tum mihi conſtantis deiecit lumina faſtus,
Et caput impoſitis preſſit amor pedibus,
D onec me docuit caſtas odiſſe puellas
Improbus, & nullo uiuere conſilio,
E t mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cum tamen aduerſos cogor habere deos.
M imalion nullos fugiendo Tulle labores
Sæuitiam duræ contudit Iaſidos.
N am modo parthenijs amens errabat in antris,
Ibat & hirſutas ille uidere feras.
I lle etiam pſilei percuſſus uulnere rami
Saucius arcadijs rupibus ingemuit,
E rgo uelocem potuit domuiſſe puellam,
Tantum in amore preces, & bene facta ualent,
I n me tardus amor nonnullas cogitat artes,
Nec meminit notas (ut prius) ire uias.
A t uos deductæ quibus eſt fallacia lunæ,
Et labor in magicis ſacra piare focis,
E n agedum dominæ mentem conuertite noſtræ,
Et facite illa meo palleat ore magis,

Tunc ego crediderim uobis, & ſydera, & amnes
  Poſſe citeinis ducere carminibus.
Et uos, qui ſero lapſum reuocatis amici,
  Quærite non ſani pectoris auxilia.
Fortiter & ferrum, ſæuos patiemur & ignes,
  Sit modo libertas, quæ uelit ira loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per undas
  Qua non ulla meum fœmina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuet aure,
  Sitis & in tuto ſemper amore pares.
In me noſtra Venus noctes exercet amaras,
  Et nullo uacuus tempore deſit amor.
Hoc moneo uitate malum, ſua quenq; moretur
  Cura, neq; aſſueto mutet amore locum.
Quod ſiquis monitis tardas aduerterit aures,
  Heu refert quanto uerba dolore mea.

AD CYNTHIAM.

QVid iuuat ornato procedere uita capillo,
  Et tenues coa ueſte mouere ſinus?
Aut quid oronthea crines perfundere myrrha?
  Téq; peregrinis uendere muneribus?
Naturǽq; decus mercato perdere cultu,
  Nec ſinere in proprijs membra nitere bonis?
Crede mihi non ulla tuæ medicina figuræ eſt.
  Nudus amor formæ non amat artificem,
Aſpice quos ſummittat humus formoſa colores,
  Et ueniant ederæ ſponte ſua melius,
Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris,
  Et ſciat indociles currere lympha uias,
Littora natiuis pellucent picta lapillis,

Et uolucres nulla dulcius arte canunt.
Non ſic leucippis ſuccendit Caſtora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelayra ſoror,
Non Idæ, & cupido quondam diſcordia Phœbo
Eueni patrijs filia littoribus,
Nec phrygium falſò traxit candore maritum
Auecta externis Hippodamia rotis,
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis apelleis eſt color in tabulis,
Non illis ſtudium uulgo conquirere amantes.
Illis ampla ſatis forma pudicitia.
Non ego nunc uereor, ne ſim tibi uilior iſtis,
Vni ſiqua placet culta puella ſat eſt.
Cum tibi præſertim Phœbus ſua carmina donet,
Aoniamq́; libens Calliopea lyram,
Vnica nec deſit iucundis gratia uerbis,
Omnia quæq́; Venus, quæq́; Minerua probat,
His tu ſemper eris noſtræ gratiſſima uitæ
Tædia dum miſeræ ſint tibi luxuriæ.

AD CYNTHIAM

Qualis Theſea iacuit cedente carina
Languida deſertis gnoſia littoribus
Qualis & accubuit primo cepheia ſomno
Libera iam duris cotibus Andromede,
Nec minus aſſiduis edonis feſſa choreis
Qualis in herboſo concidit appidano,
Talis uiſa mihi mollem ſpirare quietem,
Cynthia non certis nixa caput manibus,
Ebria cum multo traherem ueſtigia baccho,
Et quaterent ſera nocte facem pueri,

H anc ego, non dum etiam ſenſus deperditus omnes
Molliter impreſſo conor adire toro,
E t quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hac amor, hac liber, durus uterq; Deus,
S ubiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
Oſculaq; admota ſumere, & arma manu,
N on tamen auſus eram dominæ turbare quietem
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ,
S ed ſic intentis hærebam fixus ocellis
Argus ut ignotis cornibus inachidos.
E t modo ſoluebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamq; tuis Cynthia temporibus,
E t modo gaudebam lapſos formare capillos,
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus,
O mniaq; ingrato largibar munera ſomno,
Munera de prono ſæpe uoluta ſinu.
E t quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui uano credulus auſpicio,
N equa tibi inſolitos portarent uiſa timores,
Ne'ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam,
D onec diuerſas percurrens luna feneſtras,
Luna moraturis ſedula luminibus,
C ompoſitos leuibus radijs patefecit ocellos,
Sic ait in molli fixa toro cubitum,
T andem te noſtro referens iniuria lecto,
Alterius clauſis expulit è foribus,
N anq; ubi longa meæ conſumpſti tempora noctis,
Languidus exactis hei mihi ſyderibus,
O utinam tales perducas improbe noctes,
Me miſeram quales ſemper habere iubes,

Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum,
Rurſus & Orpheæ carmine feſſa lyræ,
Interdum grauiter mecum deſerta querebar
Externo longas ſæpe in amore moras,
Dum me iucundis lapſam ſopor impulit alis.
Illa fuit lachrymis ultima cura meis.

AD BASSVM.

QVid mihi tam multas laudando Baſſe puellas
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris uitæ quodcunq; ſequetur,
Hoc magis aſſueto uiuere ſeruitio?
Tu licet Antiopæ formam nycteidos, & tu
Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
Et quaſcunq; tulit formoſi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere ſinat.
Ne dum ſi leuibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat,
Hæc ſed forma mei pars eſt extrema furoris,
Sunt maiora, quibus Baſſe perire iuuat,
Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
Gaudia ſub tacita dicere ueſte libet.
Quo magis, & noſtros contendis ſoluere amores,
Hoc magis accepta fallit uterq; fide,
Non impune feres, ſciet hæc inſana puella,
Et tibi non tacitis uocibus hoſtis erit,
Nec tibi me poſt hæc committet Cynthia, nec te
Quæret, erit tanti criminis illa memor,
Et te circum omneis alias irata puellas
Deferet, heu nullo limine carus eris.
Nullas illa ſuis contemnet fletibus aras,

Et quicunq; ſacer, qualis ubiq; lapis,
Non ullo grauius tentatur Cynthia damno,
Quàm ſibi cum rapto ceſſat amore Deus,
Praecipue noſtri maneat ſic ſemper adoro,
Nec quicquam ex illa, quod querar, inueniam.

AD AEMVLVM SVVM GALLVM.

Inuide tu tandem uoces compeſce moleſtas,
Et ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.
Quid tibi uis inſane meos ſentire furores?
Infelix properas ultima noſſe mala,
Et miſer ignotos ueſtigia ferre per ignes,
Et bibere è tota toxica Theſſalia.
Non eſt illa uagis ſimilis collata puellis,
Molliter iraſci non ſolet illa tibi,
Quod ſi forte tuis non eſt contraria uotis,
At tibi curarum millia quanta dabit.
Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos
Illa feros animis alligat una uiros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres,
Cum tibi ſingultu fortia uerba cadent,
Et tremulus mœſtus orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam,
Et quæcunq; uoles fugient tibi uerba querenti,
Nec poteris qui ſis, aut ubi noſſe miſer,
Tum graue ſeruitiumnoſtræ cogere puellæ
Diſcere, & excluſum quid ſit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum,
Aut cur ſim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti.
Neſcit amor priſcis cedere imaginibus,

Quod ſi parua tuæ dederis ueſtigia culpæ,
Quàm cito de tanto nomine rumor eris.
Non ego tum potero ſolatia ferre roganti,
Cum mihi nulla mei ſit medicina mali,
Sed pariter miſeri ſocio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere ſinu.
Quare quid poſſit mea Cynthia deſine Galle
Quærere, non impune illa rogata uenit.

AD TVLLVM.

Non ego nũc hadriæ uereor mare noſcere tecũ
Tulle, neq; ægeo ducere uela ſalo,
Cum quo riphæos poſſim conſcendere montes,
Vlteriusq́; domos uadere memnonias,
Sed me complexæ remorantur uerba puellæ,
Mutatoq́; graues ſæpe colore preces,
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos eſſe relicta deos,
Illa meam mihi iam ſe denegat, illa minatur,
Quæ ſolet irato triſtis amica uiro.
His ego non horam poſſum durare querelis.
Ah pereat, ſiquis lentus amare poteſt.
An mihi ſit tanti doctas cognoſcere Athenas,
Atq; Aſiæ ueteres cernere diuitias?
Vt mihi deducta faciat conuitia puppi
Cynthia, & inſanis ora notet manibus?
Oſculaq́; oppoſito dicat ſibi debita uento,
Et nihil infido durius eſſe uiro,
Tu patrui meritas conare anteire ſecures,
Et uetera oblitis iura refer ſocijs,
Nam tua non ætas unquam ſeruiuit amori,

Semper at armatæ cura fuit patriæ,
Et tibi non unquam noſtros puer iſte labores
Afferat, & lachrymis omnia nota meis,
Me ſine, quem ſemper uoluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoq; terra tegat.
Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis,
Hanc me militiam fata ſubire uolunt.
At tu ſeu mollis qua tendit Ionia, ſeu qua
Lydia Pactoli tingit aratra liquor,
Seu pedibus terras, ſeu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperij,
Tum tibi ſiqua mei ueniet non immemor hora,
Viuere me duro ſydere certus eris.

AD PONTICVM POETAM.

CVm tibi cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ,
Armáq; fraternæ triſtia militiæ,
Atq; ita ſim felix primo contendis Homero,
Sint modo fata tuis mollia carminibus,
Nos ut conſuemus, noſtros agitamus amores,
Atq; aliquid duram quærimus in dominam,
Nec tantum ingenio, quantum ſeruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur uitæ modus, hæc mea fama eſt,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ ſolum placuiſſe puellæ
Pontice, & iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.
Me legat aſſidue poſt hæc neglectus amator,
Et proſint illi cognita noſtra mala,

Te quoq; ſi certo puer hic concuſſerit arcu,
Quod nolim noſtros euiolaſſe deos,
Longe caſtra tibi, longe miſer agmina ſeptem
Flebis, in æterno ſurda iacere ſitu,
Et fruſtra cupies mollem componere uerſum,
Nec tibi ſubiciet carmina ſerus amor.
Tunc me non humilem mirabere ſæpe poetam,
Tunc ego romanis præferar ingenijs,
Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulchro,
Ardoris noſtri magne poeta iaces,
Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu.
Sæpe uenit magno fœnore tardus amor.

AD CYNTHIAM.

t V'ne igitur demens? nec te mea cura moratur?
An tibi ſum gelida uilior illyria?
Et tibi iam tanti quicunq; eſt iſte, uidetur,
Vt ſine me uento quolibet ire uelis?
Tu'ne audire potes ueſani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris poſitas fulcare pruinas?
Tu potes inſolitas Cynthia ferre niues?
O utinam hybernæ duplicentur tempora brumæ,
Et ſit iners tardis nauita uergilijs,
Nec tibi tyrrhena ſoluatur funis arena,
Ne'ue inimica meas eleuet aura preces.
Atq; ego non uideam tales ſubſidere uentos,
Cum tibi prouectas auferet unda rates,
Et me defixum uacua patiaris arena
Crudelem infeſta ſæpe uocare manu,

Sed quocunq; modo de me periura mereris,
Sit Galathea tuæ non aliena uiæ,
Vt te felici uectam per cœrula remo,
Accipiat placidis Oricos æquoribus,
Nam me non ullæ poterunt corrumpere tedæ,
Quin ego uita tuo limine uerba querar.
Nec me deficiet nautas rogitare citatos,
Dicite quo portu clauſa puella mea eſt,
Et dicam atracijs licet hæc conſidat in oris,
Et licet heleis, illa futura mea eſt,
Hic erit, hic iurata manet, rumpantur iniqui,
Vicimus, aſſiduas non tulit illa preces.
Falſa licet cupidus deponat gaudia liuor,
Deſtitit ire nouas Cynthia noſtra uias.
Illi carus ego, & per me cariſſima Roma
Dicitur, & ſine me dulcia regna negat,
Illa uel anguſto mecum requieſcere lecto,
Et quocunq; modo maluit eſſe mea,
Quàm ſibi dotatæ regnum uetus Hippodamiæ,
Et quas Elis opes ante pararat equis,
Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara ſinus,
Hanc ego non auro, non indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.
Sunt igitur muſæ, neq; amanti tardus Apollo,
Queis ego fretus amo, Cynthia rara mea eſt.
Nunc mihi ſumma licet contingere ſydera plantis,
Siue dies, ſeu nox uenerit, illa mea eſt,
Nec mihi riualis certos ſubducet amores.
Iſta meam norit gloria canitiem.

AD PONTICVM SVVM.

d Icebam tibi uenturos irriſor amores,
Nec tibi perpetuo libera uerba fore,
E cce iaces, ſupplexq́; uenis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.
N on me chaoniæ uincant in amore columbæ
Dicere quos iuuenes quæq; puella domet,
Me dolor, & lachrymæ merito fecere peritum,
Atq; utinam poſito dicar amore rudis.
Quid tibi nunc miſero prodeſt graue dicere carmen?
Aut amphoniæ mœnia flere lyræ?
P lus in amore ualet Mimnermi uerſus Homero.
Carmina manſuetus lenia quærit amor.
I quæſo, & triſteis iſtos depone libellos,
Et cane quod quæuis noſſe puella uelit.
Quid ſi non eſſet facilis tibi copia? nunc tu
Inſanus medio flumine quæris aquam.
N ec dum etiam palles, uero nec tangeris igni,
Hæc eſt uenturi prima fauilla mali.
T um magis armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernæ uincula noſſe rotæ,
Quàm pueri toties arcum ſentire medullis,
Et nihil iratæ poſſe negare tuæ.
N ullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas,
Vt non alterna preſſerit ille manu.
N ec te decipiat, quod ſit ſatis illa parata,
Acrius illa ſubit Pontice ſiqua tua eſt.
Quippe ubi non liceat uacuos ſeducere ocellos,
Nec uigilare alio nomine cedat amor,
Qui non ante patet donec manus attigit oſſa,

Quiſquis es aſſiduas aufuge blanditias.
Illis & ſilices, & poſſunt cedere quercus,
Nedum tu poſſis ſpiritus iſte leuis.
Quare ſi pudor eſt, quamprimum errata fatere.
Dicere quo pereas ſæpe in amore iuuat.

AD GALLVM.

O Iucunda quies, primo cum teſtis amori
Affueram ueſtris conſcius in lachrymis.
O noctem meminiſſe mihi iucunda uoluptas,
O quoties uotis illa uocanda meis,
Cum te complexa morientem Galle puella,
Vidimus & longa ducere uerba mora
Quamuis labenteis premeret mihi ſomnus ocellos,
Et medijs cœlo luna ruberet equis,
Non tamen à ueſtro potui ſecedere luſu,
Tantus in alternis uocibus ardor erat,
Sed quoniam non es ueritus concredere nobis,
Accipe commiſſæ munera lætitiæ.
Non ſolum ueſtros didici reticere dolores,
Eſt quiddam in nobis maius amicæ fide.
Poſſum ego diuiſos iterum coniungere amantes,
Et dominæ tardas poſſum aperire fores,
Et poſſum alterius curas ſanare recenteis,
Nec leuis in uerbis eſt medicina meis,
Cynthia me docuit ſemper quæcunq; petenda,
Quæq; cauenda forent, non nihil egit amor.
Tu caue ne triſti cupias pugnare puellæ,
Ne'ue ſuperba loqui, ne'ue tacere diu,
Neu ſiquid petiit, ingrata fronte negaris,
Neu tibi pro uano uerba benigna cadant.

Irritata uenit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iuſtas ponere læſa minas,
At quo ſis humilis magis, & ſubiectus amori,
Hoc magis effecto ſæpe fruare bono.
Is poterit felix una remanere puella,
Qui nunquam uacuo pectore liber erit.

AD CYNTHIAM

Ecquid te medijs ceſſantem Cynthia Baijs
Qua iacet herculeis ſemita littoribus?
Et modo theſproti mirantem ſubdita regno
Proxima miſenis æquora nobilibus,
Noſtri cura ſubit memores adducere noctes,
Ecquis in extremo reſtat amore locus?
An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis
Suſtulit è noſtris Cynthia carminibus?
Atq; utinam mage te remis confiſa minutis
Paruula lucrina cymba moretur aqua.
Aut teneat clauſam tenui teutantis in unda
Alternæ facilis cedere lympha manu,
Quam uacet alterius blandos audire ſuſurros
Molliter in tacito littore compoſitam,
Ut ſolet amoto labi cuſtode puella
Perfida communes nec meminiſſe deos,
Non quia perſpecta non eſt mihi cognita fama,
Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
Ignoſces igitur, ſi quid tibi triſte libelli
Attulerint, noſtri culpa timoris eris.
An mihi non maior caræ cuſtodia matris?
Aut ſine te uitæ cura ſit ulla meæ?
Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes,

Omnia tu noſtræ tempora lætitiæ,
S eu triſtis ueniam, ſeu contra lætus amicis,
Quicquid ero, dicam Cynthia cauſa fuit.
T u modo quamprimum corruptas deſere Baias,
Multis iſta dabunt littora diſſidium,
L ittora quæ fuerant caſtis inimica puellis.
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

Conqueritur poeta propter baianũ ſeceſſum Cynthiã ab amore ſuo abalienatam eſſe.

q Vid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen,
Quod faciat nobis conſcia Roma moram.
T am multa illa meo diuiſa eſt millia lecto,
Quantum hipanis Veneto diſſidet eridano.
N ec mihi conſuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec noſtra dulcis in aure ſonat,
O lim gratus eram non illo tempore cuiquam
Contigit, ut ſimili poſſet amare fide
I nuidiæ fuimus, num me Deus obruit? an quæ
Lecta prometheis diuidit herba iugis?
N on ſum ego, qui fueram, mutat uia longa puellas.
Quantus in exiguo tempore fugit amor.
N unc primum longas ſolus cognoſcere noctes
Cogor, & ipſe meis auribus eſſe grauis.
F elix qui potuit præſenti flere puellæ.
Non nihil aſperſis gaudet amor lachrymis.
A ut ſi deſpectus potuit mutare calores,
Sunt quoq; translato gaudia ſeruitio.
M i neq; amare aliã, neq; ab hac diſcedere fas eſt.
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

AD GALLVM

t V quod ſæpe ſoles, noſtro lætabere caſu

Galle, quod abrepto ſolus amore uacem.
At non ipſe tuas imitabor perfide uoces,
Fallere te nunquam Galle puella uelit,
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus, & in nullo quæris amore moram,
Perditus in quadam tardis palleſcere curis,
Incipis, & primo lapſus adire gradu.
Hæc erit illarum contenti pœna doloris,
Multarum miſeras exigit una uices,
Hæc tibi uulgares iſtos compeſcet amores,
Nec noua quærendo ſemper amicus eris,
Hæc ego non rumore malo, non augure doctus,
Vidi ego me quæſo teſte negare potes?
Vidi ego te toto uinctum langueſcere collo,
Et flere iniectis Galle diu manibus,
Et cupere optatis animam deponere uerbis,
Et quæ deinde meus cælat amicæ pudor.
Non ego complexus potui diducere ueſtros,
Tantus erat demens inter utroſq; furor.
Non ſic æmonio ſalmonida miſtus enipheo
Tænarius facili preſſit amore Deus,
Nec ſic cœleſtem flagrans amor Herculis Heben
Senſit in œtæis gaudia prima iugis,
Vna dies omneis potuit præcurrere amantes,
Nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces,
Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus,
Nec ſinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum cum ſit Ioue digna, & proxima Ledæ,
Et Ledæ partu gratior una tribus,
Illa ſit inachijs, & blandior heroinis,
Illa ſuis uerbis cogat amare Iouem,

T u uero quoniam ſemel es periturus amore,
V tere, non alio limine dignus eras.
Quæ tibi ſit felix quoniam nouus incidit error,
Et quodcunq; uoles una ſit iſta tibi.

AD TVLLVM.

t V licet abiectus tyberina molliter unda
Leſbia mentorio uina bibas opere,
E t modo tam celeres mireris currere lyntres,
Et modo tam tardas funibus ire rates,
E t nemus omne ſatas intendat uertice ſyluas,
Vrgetur quantis caucaſus arboribus,
N on tamen iſta meo ualeant contendere amori.
Neſcit amor magnis cedere diuitijs.
N am ſiue optatam mecum trahit illa quietem,
Seu facili totum ducit amore diem,
T unc mihi pactoli ueniunt ſub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma ſub æquoribus,
T um mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges
Quæ maneant, dum me fata perire uolent,
N am quis diuitijs aduerſo gaudet amore?
Nulla mihi triſti præmia ſunt uenere,
I lla poteſt magnas heroum infringere uires,
Illam etiam duris mentibus eſſe dolor,
I lla neq; arabium metuit tranſcendere limen
Nec timet oſtrino Tulle ſubire toro,
E t miſerum toto iuuenem uerſare cubili.
Quid releuant narijs ſerica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit, non ulla uerebor
Regna, uel Alcioni munera deſpicere.

Ad Cynthiam.

AD CYNTHIAM.

SAepe ego multa tuæ leuitatis damna timebã,
Hac tamen excepta Cynthia perfidia.
Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in noſtro lenta timore uenis,
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere deſidia.
Nec minus eois pectus uariare lapillis,
Vt formoſa nouo quæ parat ire uiro,
At non ſic ithaci digreſſu mota Calypſo'
Deſertis olim fleuerat æquoribus.
Multos illa dies incomptis mœſta capillis
Sederat iniuſto multa locuta ſalo,
Et quamuis nunquam poſthac uiſura dolebat,
Illa tamen longæ conſcia lætitiæ,
Alpheſibœa ſuos ulta eſt pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari uincula rupit amor,
Nec ſic Aeſoniden rapientibus anxia uentis
Hypſipyle uacuo conſtitit in thalamo.
Hypſipyle nullos poſt illos ſenſit amores,
Vt ſemel æmonio tabuit hoſpitio,
Coniugis Euadne miſeros elata per ignes,
Occidit arguæ fama pudicitiæ,
Quarum nulla tuos potuit conuertere mores,
Tu quoq; uti fieres nobilis hiſtoria,
Deſine iam reuocare tuis periuria uerbis
Cynthia, & oblitos parce mouere Deos,
Audax ah nimium noſtro dolitura periclo,
Siquid forte tibi durius inciderit,
Multa prius uaſto labentur flumina ponto,

Annus & inuerſas duxerit ante uices,
Quàm tua ſub noſtro mutetur pectore cura,
Sis quodcunq; uoles, non aliena tamen,
Quam'ue mihi uiles iſti uideantur ocelli,
Per quos ſæpe mihi credita perfidia eſt.
Hos tu iurabas, ſiquid mentita fuiſſes,
Vt tibi ſuppoſitis exciderent manibus,
Et contra magnum potes hos attollere ſolem?
Nec tremis admiſſæ conſcia nequitiæ?
Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum inuitis ducere luminibus?
Queis ego nunc pereo ſimiles moniturus amantes,
O nullis tutum credere blanditijs.

VERBA IANVAE CONQVERENTIS.

qVæ fueram magnis olim patefacta triũphis
Ianua tarpeiæ nota pudicitiæ,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus
Captorum lachrymis humida ſupplicibus,
Nunc ego nocturnis potorum ſaucia rixis
Pulſata indignis ſæpe queror manibus.
Et mihi non deſunt turpes pendere corollæ,
Semper & excluſis ſigna iacere faces,
Nec poſſum infamis dominæ defendere noctes
Nobilis obſcœnis tradita carminibus,
Nec tamen illa ſuæ reuocatur parcere famæ
Turpior, & ſecli uiuere luxuria,
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis triſtior excubijs.
Ille meos nunquam patitur requieſcere poſtes
Arguta referens carmina blanditia,

I anua uel domina penitus crudelior ipſa,
Quid mihi tam duris clauſa taces foribus?
Cur nunquam reſerata meos admittis amores,
Neſcia furtiuas reddere mota preces?
Nulla'ne finis erit noſtro conceſſa dolori?
Turpis & in tepido limine ſomnus erit?
Me mediæ noctes, me ſydera plena iacentem,
Frigida'q; eoo me dolet aura gelu,
Tu ſola humanos nunquam miſerata dolores,
Reſpondes tacitis mutua cardinibus,
O utinam traiecta caua mea uocula rima,
Percuſſas dominæ uertat in auriculas.
Sit licet & ſaxo patientior illa ſicano,
Sit licet & ferro durior, & chalybe,
Non tamen illa ſuos poterit compeſcere ocellos,
Surget & inuitis ſpiritus in lachrymis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
At mea nocturno uerba cadunt Zephyro.
Sed tu ſola mei tu maxima cauſa doloris
Victa meis nunq̃ ianua muneribus.
Te non ulla meæ læſit petulantia linguæ,
Quæ ſolet irato dicere uerba loco,
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas triuio peruigilare moras,
At tibi ſæpe nouo deduxi carmina uerſu,
Oſcula'q; impreſſis nixa dedi gradibus,
Ante tuos quoties uerti me perfida poſtes,
Debita'q; occultis uota tuli manibus.
Hæc ille, & ſiquæ miſeri nouiſtis amantes,
Et matutinis obſtrepit alitibus,

S ic ego nunc dominæ uitijs, & ſemper amantis
Fletibus æterna differor inuidia.

AD CYNTHIAM DE MARIS TEMPESTATE.

e T merito, quoniam potui fugiſſe puellam,
Nunc ego deſertas aloquor halcyonas.
N ec mihi Caſſiope ſolito uiſura carinam,
Omniáq; ingrato littore uota cadunt.
Q uinetiam abſenti proſunt tibi Cynthia uenti,
Aſpice quàm ſæuas increpat aura minas.
N ulla'ne placatæ ueniet fortuna procellæ,
Hæccine parua meum funus arena teget?
T u tamen in melius ſæuas conuerte querelas.
Sat tibi ſit pœnæ nox, & iniqua uada.
A n poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?
Oſſáq; nulla tuo noſtra tenere ſinu?
A h pereat quicunq; rateis, & uela parauit
Primus, & inuito gurgite fecit iter.
N on'ne fuit melius dominæ peruincere mores?
Q uamuis dura, tamen rara puella fuit,
Q uàm ſic ignotis circundata littora ſyluis
Cernere, & optatos quærere tyndaridas?
I llic ſiqua meum ſepeliſſent fata dolorem,
V ltimus & poſito ſtaret amore lapis,
I lla meo caros donaſſet funere crines
Molliter, & tenera poneret oſſa roſa,
I lla meum extremo clamaſſet puluere nomen,
V t mihi non ullo pondere terra foret.
A t uos æquoreæ formoſa Doride natæ
Candida felici ſoluite uela noto,

S iquando ueſtras labens amor attigit undas,
Manſuetis ſocio parcite littoribus.

Solus lamentatur de faſtu Cynthiæ, ac leuitate.

h Aec certe deſerta loca, & taciturna querenti,
Et uacuum Zephyri poſſidet aura nemus.
H ic licet occultos proferre impune dolores,
Si modo ſola queant ſaxa tenere fidem.
V nde tuos primum repetam mea Cynthia faſtus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modo felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quæ te mihi carmina mutant?
An noua triſtitiæ cauſa puella tuæ?
S ic mihi te referas leuis, ut non altera noſtro
Limine formoſos intulit ulla pedes.
Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet,
Non ita ſæua tamen uenerit ira mea,
V t tibi ſim merito ſemper furor, & tua flendo
Lumina deiectis turpia ſint lachrymis,
A n quia parua damus mutato ſigna colore?
Et non ulla meo clamat in ore fides?
V os eritis teſtes, ſiquos habet arbor amores,
Fagus, & arcadio pinus amata Deo.
A h quoties teneras reſonant mea uerba ſub umbras,
Scribitur & ueſtris Cynthia corticibus.
A n tua quod peperit nobis iniuria curas,
Quæ ſolum tacitis cognita ſunt foribus?
O mnia conſueui timidus perferre ſuperbæ
Iuſſa, neq; arguto facta dolore queri,
P ro quo diuini fontes, & frigida rupes,

Et datur inculto tramite dura quies,
E t quodcunq; meæ poſſunt narrare querelæ,
Cogor ad argutas dicere ſolus aues,
S ed qualiſcunq; es, reſonent tibi Cynthia ſyluæ,
Nec deſerta tuo nomine ſaxa uacent.

AD CYNTHIAM.

n On ego nunc triſtes uereor mea Cynthia manes,
Nec moror extremo debita fata rogo,
S ed ne forte tuo careat mihi funus amore,
Hic timor eſt ipſis durior exequijs,
N on adeo leuiter noſter puer hæſit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore uacet,
I llic phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor eſſe locis,
S ed cupidus falſis attingere gaudia palmis,
Theſſalis antiquam uenerat umbra domum,
I llic quicquid ero ſemper tua dicar imago,
Traicit & fati littora magnus amor,
I llic formoſæ ueniant chorus heroinæ,
Quas dedit arguis dardana præda uiris,
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
Gratior, & tellus hoc ita iuſta ſinat.
Quamuis te longæ remorentur fata ſenectæ,
Cara tamen lachrymis oſſa futura meis,
Quæ tu uiua mea poſſis ſentire fauilla,
Tum mihi non ullo mors ſit amara loco,
Quàm uereor ne te contempto Cynthia buſto,
Abſtrahat è noſtro puluere iniquus amor,
C ogat, & inuitam lachrymas ſiccare cadentes.
Flectitur aſſiduis certa puella minis.

Quare, dum licet, inter nos lætemur amantes.
Non ſatis eſt ullo tempore longus amor.

AD GALLVM.

h Oc pro continuo te Galle monemus amore
Id tibi ne uacuo defluat ex animo,
S æpe imprudenti fortuna occurrit amanti
Crudelis Minyis dux erit Aſcanius,
E ſt tibi non infra ſpeciem, non nomine diſpar
Thiodamantheo proximus ardor Hylæ,
N unc tu ſiue leges umbroſæ flumina ſyluæ,
Siue aniena tuos tinxerit unda pedes,
S iue gigantea ſpatiabere littoris ora,
Siue ubicunq; uago fluminis hoſpitio,
N ympharum cupidas ſemper defende rapinas,
Non minor auſonijs eſt amor in dryadis.
N e tibi ſit durum montes, & frigida ſaxa
Galle, neq; expertos ſemper adire lacus,
Quæ miſer ignotis error perpeſſus in oris
Herculis indomito fleuerat Aſcanio.
N anq; ferunt olim Pagaſæ naualibus argon
Egreſſam longe phaſidos iſſe uiam,
E t iam præteritis labentem athamantidos undis
Myſorum ſcopulis applicuiſſe ratem.
H ic manus heroum placidis ut conſtitit oris,
Mollia compoſita littora fronde tegit,
A t comes inuicti iuuenis proceſſerat ultra
Raram ſepoſiti quærere fontis aquam,
H unc duo ſectati fratres aquilonia proles,
Hunc ſuper & Zethes, hunc ſuper & Calais,
O ſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis,

Oſcula & alterna ferre ſupina fuga,
Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala,
Et uolucres ramo ſubmouet inſidias.
Iam pandioniæ ceſſet genus Orithyiæ.
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryas hinc:
Hic erat arganti Phlegre ſub uertice montis
Grata domus nymphis humida tynniacis.
Quàm ſupra nulli pendebant debita curæ
Roſcida deſertis poma ſub arboribus,
Et circùm irriguo ſurgebant lilia prato
Candida purpureis miſta papaueribus,
Quæ modo decerpens tenero pueriliter ungui,
Propoſito florem prætulit officio,
Et modo formoſis incumbens neſcius undis
Errorem blandis tardat imaginibus,
Tandem haurire parat demiſſis flumina palmis
Innixus dextro plena trahens humero,
Cuius ut accenſæ dryades candore puellæ,
Miratæ ſolitos deſtituere choros.
Prolapſum leuiter facili traxere liquore,
Tum ſonitum rapto corpore fecit Hylas,
Cui procul Alcides iterat reſponſa, ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His ò Galle tuos monitis ſeruabis amores
Formoſum nymphis credere uiſus Hylam.

In Gallũ hoc epicædiolũ cantatum eſt.

t V, qui conſortem properas euadere caſum,
Miles ab hetruſcis ſaucius aggeribus,
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego ſum ueſtræ proxima militiæ,

Sic te ſeruato ut poſſint gaudere parentes.
Hæc ſoror acta tuis ſentiat è lachrymis,
Gallum per medios ereptum Cæſaris enſes,
Effugere ignotas non potuiſſe manus,
Et quicunq; ſuper diſperſa inuenerit oſſa
Montibus hetruſcis, hæc ſciat eſſe mea.

AD TVLLVM DE PATRIA SVA.

q *Valis, & unde genus, q ſint mihi Tulle penates*
Quæris pro noſtra ſemper amicitia.
Si peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulchra
Italiæ duris funera temporibus,
Cum Romana ſuos egit diſcordia ciues
Sit mihi præcipue puluis hetruſca dolor,
Tu proiecta mei perpeſſa es membra propinqui.
Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo,
Proxima ſuppoſito contingens Vmbria campo
Me genuit terris fertilis uberibus.

SEX. PROPERTII AVRELII NAVTAE ELEGIARVM LIBER SECVNDVS.

AD MECOENATEM.

q *Væritis unde mihi toties ſcribantur amores,*
Vnde meus ueniat mollis in ora liber,
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipſa puella facit.

S iue togis illam fulgentem incedere cois,
 Hoc totum e coa ueſte uolumen erit,
S eu uidi ad frontem ſparſos errare capillos,
 Gaudet laudatis ire ſuperba comis,
S iue lyræ carmen digitis percuſſit eburnis,
 Miramur faciles ut premat arte manus,
S eu cum poſcentes ſomnus declinat ocellos,
 Inuenio cauſas mille poeta nouas,
S eu nuda erepto mecum luctatur amictu,
 Tunc uero longas condimus illiadas,
S eu quicquid fecit, ſiue eſt quodcunq; locuta,
 Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.
Quid mihi ſi tantum Mecœnas fata dediſſent,
 Vt poſſem heroas ducere in arma manus?
N on ego titanas canerem, non oſſan olympo
 Impoſitum ut cœli pelion eſſet iter,
N on ueteres Thebas, nec pergama nomen Homeri,
 Xerxis & imperio bina coiſſe uada.
R egna'ue prima Remi, aut dios Carthaginis altæ,
 Cymbrorum'q; minas, & bene facta mari,
B ella'q;, res'q; tui memorarem Cæſaris, & tu
 Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.
N am quoties Mutinam, aut ciuilia buſta philippos,
 Aut canerem ſiculæ claſſica bella fugæ,
E uerſos'q; focos antiquæ gentis hetruſcæ,
 Et Ptolemææ littora capta Phari,
A ut canerē Aegyptū, & nilum, cum tractus in urbē
 Septem captiuus debilis ibat aquis,
A ut regum auratis circundata colla cathenis,
 Actia'q; in ſacra currere roſtra uia,

T e mea muſa illis ſemper contexeret armis,
Et ſumpta, & poſita pace fidele caput
T heſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
S ed neq; phlegræos Iouis, Enceladiq; tumultus
Intonet anguſto pectore Callimachus.
N ec mea conueniunt duro præcordia uerſu
Cæſaris in phrygios condere nomen auos.
N auita de uentis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles uulnera, paſtor oues.
N os contra anguſto uerſamus prælia lecto,
Qua pote quiſq; in ea conterat arte diem.
L aus in amore mori, laus ſi datur altera in uno
Poſſe frui, fruar o ſolus amore meo.
S i memini, ſolet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
S eu mihi ſint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura ſuo,
S eu mihi circæo pereundum eſt gramine, ſiue
Colchis colchiacis urat ahena focis,
V na meos quoniam prædata eſt fœmina ſenſus,
Ex hac ducentur funera noſtra domo.
O mnes humanos ſanat medicina dolores.
Solus amor morbi non amat artificem,
T arda philoctetæ ſanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides,
E t Deus extinctum creſis Epidaurius herbis
Reſtituit patrijs androgeona focis,
Myſus & hæmonia iuuenis, qua cuſpide uulnus
Senſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.

H oc ſiquis uitium poterit mihi demere, ſolus
Tantalea poterit tradere poma manu,
D olia uirgineis idem ille repleuerit urnis,
Ne tenera aſſidua colla grauentur aqua,
I dem caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem,
Q uandocunq; igitur uitam mea fata repoſcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero,
M ecœnas noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ,
Et uitæ, & morti gloria iuſta meæ,
S i te forte meo ducet uia proxima buſto,
Eſſeda cælatis ſiſte britana iugis,
T aliaq; illachrymans mutæ iace uerba fauillæ,
H uic miſero fatum dura puella fuit.

CYNTHIAE PVELLAE LAVDES.

L Iber eram, & uacuo meditabar uiuere lecto,
At me compoſita pace fefellit amor.
C ur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignoſco priſtina furta tua.
F ulua coma eſt, longæq; manus, & maxima toto
Corpore, & incedit uel Ioue digna ſoror,
A ut cum dulichias Pallas ſpatiatur ad aras
Gorgonis anguiferæ pectus operta comis,
Q ualis & Iſchomáche lapithæ genus Heroine
Centauris medio grata rapina mero.
M ercurioq; Sais fertur Bæbeidos undis
Virgineum primo compoſuiſſe latus,
C edite iam diuæ quas paſtor uiderat olim,
Idæis tunicam ponere uerticibus.
H anc utinam faciem nolit mutare ſenectus,

Et ſi cumææ ſecula uatis aget.

ADVERSVM SE

q Vi nullum tibi dicebas iam poſſe nocere,
Hæſiſti, cecidit ſpiritus ille tuus,
Vix unum potes infelix requieſcere menſem,
Et turpis de te iam liber alter erit,
Quærebam ſicca ſi poſſit piſcis arena,
Nec ſolitus ponto uiuere toruus aper,
Aut ego ſi poſſem ſtudijs uigilare ſeueris.
Differtur, nunquam tollitur ullus amor.
Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit,
Lilia non domina ſint magis alba mea,
Et mæotica nix minio ſi certet hibero,
Vtq; roſæ puro lacte natant folia,
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
Non oculi geminæ ſydera noſtra faces,
Nec ſiqua arabio lucet bombyce puella,
Non ſum de nihilo blandus amator ego,
Quantum quod poſito formoſæ ſaltat iaccho
Egit ut euantes dux Ariadna choros,
Et quantum æolio cum tentat carmina plectro
Par aganippeæ ludere docta lyræ,
Et ſua cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ,
Carminaq; Erinnes non putat æqua ſuis,
Num tibi naſcenti primis mea uita diebus
Aridus argutum ſternuit omen amor.
Hæc tibi contulerunt cœleſtia munera diui,
Hæc tibi ne matrem forte dediſſe putes,
Non non humani ſunt partus talia dona,
Iſta decem menſes non peperere bona,

G loria Romanis una es tu nata puellis
Romana accumbens prima puella Ioui,
N ec ſemper nobiſcum humana cubilia uiſes,
Poſt Helenam hæc terris forma ſecunda redit,
H ac ego non mirer ſi flagret noſtra iuuentus,
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
O lim mirabar, quod tanti in pergama belli
Europæ, atq; Aſiæ cauſa puella fuit,
N unc Pari tu ſapiens, & tu Menelae fuiſti,
Tu quia poſcebas, tu quia lentus eras.
D igna quidem facies, pro qua uel obiret Achilles,
Vel Priamus, belli cauſa probanda fuit.
S iquis uult fama tabulas anteire uetuſtas,
Hic dominam exemplo ponat in ante meam,
S iue illam heſperijs, ſiue illam oſtendit eois,
Vret & eoos, uret & heſperios.
H is ſaltem ut tenear iam finibus, aut mihi ſiquis
Acrius ut moriar, uenerit alter amor,
A c ueluti primo taurus detrectat aratra,
Poſt uenit aſſueto mollis ad arua iugo,
S ic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti poſt hæc æqua, & iniqua ferunt.
T urpia perpeſſus uates eſt uincla Melampus
Cognitus Iphicli ſubripuiſſe boues,
Q uem non lucra magis Pero formoſa coëgit
Mox amithaonia nupta futura domo.

AD AMANTEM.

M Vlta prius dominæ delicta queraris oportet,
Sæpe roges aliquid, ſæpe repulſus eas,
E t ſæpe immeritos corrumpas dentibus ungues,

Et crepitum dubio ſuſcitet ira pede,
Nequicquam perfuſa meis unguenta capillis
Ibat, & expenſo planta morata gradu,
Non hic herba ualet, non hic nocturna citeis,
Non per Medeæ gramina cocta manus,
Quippe ubi nec cauſas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen ueniant tot mala, cæca uia eſt,
Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger,
Huic nullum cœli tempus, & aura nocet,
Ambulat, & ſubito mirantur funus amici,
Sic eſt incautum quicquid habetur amor.
Nam cui non ego ſum fallaci præmia uati?
Quæ mea non decies ſomnia uerſat anus?
Hoſtis ſiquis erit nobis, amet ipſe puellas,
Gaudeat in puero ſiquis amicus erit,
Tranquillo tuta deſcendit flumine cymba.
Quid tibi tam parui littoris unda nocet?
Alter ſæpe uno mutat præcordia uerbo,
Altera uix ipſo ſanguine mollis erit.

AD CYNTHIAM

Hoc uerum eſt tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota uiuere nequitia,
Hoc merui ſperare, dabis mihi perfida pœnas,
Et nobis aquilo Cynthia uentus erit.
Inueniam tamen è multis fallacibus unam,
Quæ fieri noſtro carmine nota uelit,
Nec mihi tam duris inſultet moribus, & te
Vellicet, heu ſero flebis amata diu.
Nunc eſt ira recens, nunc eſt diſcedere tempus,
Si dolor abfuerit, crede redibit amor,

Non ita carpathiæ uariant aquilonibus undæ,
Nec dubio nubes uertitur atra noto,
Quàm facile irati uerbo mutantur amantes,
Dum licet, iniuſto ſubtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, ſed prima nocte dolebis.
Omne in amore malum (ſi patiare) leue eſt.
At tu per dominæ Iunonis dulcia iura
Parce tuis animis uita nocere tibi.
Non ſolum taurus ferit uncis cornibus hoſtem,
Verumetiam inſtanti læſa repugnat ouis,
Nec tibi periuro ſcindam de corpore ueſtes,
Nec mea præcluſas fregerit ira fores,
Nec tibi connexos iratus carpere crines
Nec duris auſim lædere pollicibus.
Ruſticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non ederæ circumiere caput.
Scribam igitur quod non unquam tua deleat ætas,
Cynthia forma potens, Cynthia uerba leuis.
Crede mihi quamuis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori Cynthia uerſus erit.

AD EANDEM.

nOn ita complebant ephyreæ Laidos ædes,
Ad cuius iacuit græcia tota fores,
Turba menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus luſit Erichthonius,
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phyrne, tam multis facta beata uiris.
Quin etiam falſos fingis tibi ſæpe propinquos,
Oſcula nec deſunt, qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt,

Me tener

Me tener in cunis, & ſine uoce puer,
M e lædet, ſi multa tibi dabit oſcula mater,
Me ſoror, & cum qua dormis amica ſimul.
O mnia me lædent, timidus ſum, ignoſce timori,
Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe uirum.
H is olim (ut fama eſt) uitijs ad prælia uentum eſt,
His troiana uides funera principijs.
A ſpera centauros eadem dementia iuſſit
Frangere in aduerſum pocula Pirithoum.
C ur exempla petam graiûm? tu criminis author
Nutritus duro Romule lacte Lupæ,
T u rapere intactas docuiſti impune Sabinas,
Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.
F elix Admeti coniux, & lectus Vlyſſis,
Et quæcunq; uiri fœmina limen amat.
T empla Pudicitiæ quid opus ſtatuiſſe puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet eſſe licet?
Q uæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas,
Et poſuit caſta turpia uiſa domo,
I lla puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiæq; ſuæ noluit eſſe rudes.
A h gemat in terris iſta qui protulit arte
Iurgia ſub tacita condita lætitia.
N on iſtis olim uariabant tecta figuris,
Cum paries nullo crimine pictus erat.
S ed non immerito uelauit Aranea fanum,
Et mala deſertos occupat herba deos.
Q uos igitur tibi cuſtodes, quæ limina ponam,
Quæ nunquam ſupra pes inimicus eat?
N am nihil inuitæ triſtis cuſtodia prodeſt,

Quam peccare pudet, Cynthia tuta ſat eſt.
Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica,
Semper amica mihi, ſemper & uxor eris.

AD CYNTHIAM.

g Auiſa eſt certe ſublatam Cynthia legem,
Qua quondam edicta, flemus uterq; diu,
Ni nos diuideret, quamuis diducere amanteis
Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.
At magnus Cæſar, ſed magnus Cæſar in armis,
Deuictæ gentes nil in amore ualent.
Nam citius paterer caput hoc diſcedere collo,
Quàm poſſem nuptæ perdere in ore faces.
An ego tranſirem tua limina clauſa maritus
Reſpiciens udis perdita luminibus?
Ah mea tum qualeis caneret tibi Cynthia cantus
Tibia, funeſta triſtior illa tuba.
Vnde mihi patrijs natos præbere triumphis?
Nullus de noſtro ſanguine miles erit.
Quod ſi uera meæ comitarem caſtra puellæ,
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hybernos lata Boriſtenidas.
Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.
Hic erit & patrio ſanguine pluris amor.

AD AMICVM.

e ripitur nobis iam pridem cara puella,
Et tu me lachrymas fundere amice uetas?
Nullæ ſunt inimicitiæ, niſi amoris, acerbæ.
Ipſum me iugula, lenior hoſtis ero.

Poſſum ego in alterius poſitam ſpectare lacerto?
Nec mea dicetur, quæ modo dicta mea eſt?
Omnia uertuntur, certe uertuntur amores.
Vinceris, aut uincis, hæc in amore rota eſt.
Magni ſæpe duces, magni cecidere tyranni,
Et Thebæ ſteterant, altaq́; Troia fuit.
Munera quanta dedi, uel qualia carmina feci,
Illa tamen nunquam ferrea dixit, amo.
Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim teq́;, tuamq; domum.
Et quando ire tibi liber ſum uiſus? an uſq;
In noſtrum iacies uerba ſuperba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti,
Sed morere, interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet noſtros manes, ſectetur & umbras,
Inſultetq́; rogis, calcet & oſſa mea.
Quid non Antigones tumulo bœotius hæmon?
Corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus.
Et ſua cum miſeræ permiſcuit oſſa puellæ,
Qua ſine thebanam noluit ire domum.
Sed non efficies, mecum moriaris oportet,
Hoc eodem ferro ſtillet uterq; cruor.
Quamuis iſta mihi mors eſt inhoneſta futura,
Mors inhoneſta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta deſertus coniuge Achilles
Ceſſare in tectis pertulit arma ſua.
Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos
Feruere & hectorea dorica caſtra face.
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & ſparſas cæde iacere comas.

O mnia formoſam propter Briſëida paſſus,
Tantus in erepto ſæuit amore dolor.
At poſtquam ſera captiua eſt reddita pœna,
Fortem illum hæmoniјs Hectora traxit equis.
I nferior multo cum ſim uel Marte, uel armis,
Mirum ſi de me iure triumphat amor.

AD AMICAM DE RIVALI.

i Ste quod eſt, ego ſæpe fui, ſed fors & in hora
Hoc ipſo eiecto carior alter erit.
P enelope poterat bis denos ſalua per annos
Viuere, tam multis fœmina digna procis,
C oniugium falſa poterat differre Minerua,
Nocturno ſoluens texta diurna dolo.
V iſura & quamuis nunquam ſperaret Vlyſſem,
Illum expectando facta remanſit anus.
N ec non exanimem amplectens Briſeis Achillem
Candida ueſana uerberat ora manu.
E t dominum lauit mœrens captiua cruentum,
Appoſitum fluuiјs in Simöenta uadis,
F œdauitq́; comas, & tanti corpus Achillis,
Maximaq́; in parua ſuſtulit oſſa manu,
C um tibi nec Peleus aderat, nec cœrula mater,
Scyria nec uiduo Deidamia uiro,
T unc igitur ueris gaudebat græcia natis,
Tunc etiam felix inter & arma pudor.
A t tu non una potuiſti nocte uacare
Impia, non unum ſola manere diem.
Quin etiam multo duxiſti pocula luxu,
Forſitan & de me uerba fuere mala.

Hic etiam petitur, qui te prius ipſe reliquit.
  Di faciant iſto capta fruare uiro.
Hæc mihi uota tuam propter ſuſcepta ſalutem,
  Cum capite hoc ſtygiæ iam peterētur aquæ,
Et lectum flentes circunſtaremus amici,
  Hic ubi tum (prò dij) perfida, quis'ue fuit?
Quid ſi longinquos retinerer miles ad indos?
  Aut mea ſi ſtaret nauis in oceano?
Sed uobis facile eſt uerba, & componere fraudes,
  Hoc unum didicit fœmina ſemper opus.
Non ſic incerto mutantur flamine Syrtes,
  Nec folia hyberno tam tremefacta noto,
Quàm cito fœminea non conſtat fœdus in ira,
  Siue ea cauſa grauis, ſiue ea cauſa leuis.
Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam,
  Tela precor pueri figite acuta magis.
Figite certantes, atq; hanc mihi ſoluite uitam.
  Sanguis erit uobis maxima palma meus.
Sydera ſunt teſtes, & matutina pruina,
  Et furtim miſero ianua aperta mihi,
Te nihil in uita nobis acceptius unquam,
  Nunc quoq; eris, quamuis ſis inimica mihi.
Nec domina ulla meo ponet ueſtigia lecto,
  Solus ero, quoniam non licet eſſe tuum.
Atq; utinam, ſi forte pios eduximus annos,
  Ille uir in medio fiat amore lapis.
Non ob regna magis diris cecidere ſub armis
  Thebani media non ſine matre duces,
Quàm mihi ſi media liceat pugnare puella,
  Mortem ego non fugiam, morte ſubire tua.

AD MVSAM.

i Am tempus luſtrare alijs Heliccona choreis,
Et campum hæmonio iam dare tempus equo.
I am libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et romana mei dicere caſtra ducas.
Quod ſi deficiant uires, audacia certe
Laus erit in magnis, & uoluiſſe ſat eſt.
A etas prima canat ueneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando ſcripta puella mea eſt.
N unc uolo ſubducto grauior procedere uultu.
Nunc aliam citharam me mea muſa docet.
S urge anima ex humili iam carmine, ſumite uires
Pierides magni nunc erit oris opus.
I am negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet.
I ndia quin Auguſte tuo dat colla triumpho,
Et domus intactæ te tremit Arabiæ.
E t ſiqua extremis tellus ſe ſubtrahit oris,
Sentiet illa tuas poſtmodo uicta manus.
H æc ego caſtra ſequar uates tua caſtra canendo,
Magnus ero, ſeruent hunc mihi fata diem.
V t caput in magnis, ubi non eſt tangere, ſignis
Ponitur hic imos ante corona pedes.
S ic nos nunc inopes laudis conſcendere carmen
Pauperibus ſacris uilia thura damus.
N on dũ etiam aſcræos norunt mea carmina fontes,
Sed modo Permeſſi flumine lauit amor.

AD CYNTHIAM.

s Cribant de te alij, uel ſis ignota, licebit,
Ludet, qui ſterili ſemina ponit humo.

Omnia (crede mihi) tecum uno munera lecto
  Auferet extremi funeris atra dies.
Et tua tranſibit contemnens oſſa uiator,
  Nec dicet, cinis hic docta puella fuit.

DE AMORE.

Quicunq; ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,
  Nón ne putas miras hunc habuiſſe manus?
Is primum uidit ſine ſenſu uiuere amantes,
  Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra uentoſas addidit alas,
  Fecit & humano corde uolare Deum,
Scilicet alterna quoniam iactamur in unda,
  Noſtráq; non ullis permanet aura locis.
Et merito hamatis manus eſt armata ſagittis,
  Et pharetra ex humero gnoſia utroq; ſonat
Ante ferit quoniam, tuti quàm cernimus hoſtem,
  Nec quiſquam ex illo uulnere ſanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago,
  Sed certe pennas perdidit ille ſuas.
Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam,
  Aſſiduúsq; meo ſanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum ſiccis habitare medullis?
  Si puer es, alio traice tela tua.
Intactos iſto ſatius tentare ueneno,
  Non ego, ſed tenuis uapulat umbra mea,
Quam ſi perdideris, quis erit, qui talia cantet?
  Hæc mea muſa leuis gloria magna tua eſt,
Quæ caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
  Et canit, ut ſoleant molliter ire pedes.

AD CYNTHIAM.

N On tot achæmenijs armantur ſuſa ſagittis,
Spicula quot noſtro pectore fixit amor.
Hic me tam graciles uetuit contemnere muſas,
Iuſſit & aſcræum ſic habitare nemus.
Non ut pieriæ quercus mea uerba ſequantur,
Aut poſſim iſmaria ducere ualle feras,
Sed magis ut noſtro ſtupefiat Cynthia uerſu.
Tunc ego ſim inachio notior arte Lino.
Non ego ſum formæ tantum mirator honeſtæ,
Nec ſiqua illuſtres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ,
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
Hæc ubi contigerint, populi confuſa ualeto
Fabula, nam domina iudice tutus ero.
Quod ſi forte bonas ad pacem uerterit aures,
Poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunq; igitur noſtros mors claudet ocellos,
Accipe quæ ſerues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati uana querela mei,
Nec mihi tunc fulcro ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in attalico mors mea nixa toro.
Deſit odoriferis ordo mihi lancibus, adſint
Plebei paruæ funeris exequiæ.
Sat ſit magna mei, ſi tres ſint pompa libelli,
Quos ego Perſephonæ maxima dona feram.
Tu uero nudum pectus lacerata ſequêris,
Nec fueris nomen laſſa uocare meum.

Oſculáq; in gelidis pones ſuprema labellis
Cum dabitur ſyrio munere plenus onyx.
Deinde ubi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula teſta meos.
Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quæ tegat extincti funeris umbra locum.
Et duo ſint uerſus, qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.
Nec minus hæc noſtri noteſcet fama ſepulchri,
Quàm fuerant phthij buſta cruenta uiri.
Tu quoq;, ſiquando uenies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana ueni memores.
Interea caue ſis nos aſpernata ſepultos,
Non nihil ad uerum conſcia terra ſapit.
Atq; utinam primis animam me ponere cunis
Iuſſiſſet quæuis de tribus una ſoror.
Nam quo tam dubiæ ſeruetur ſpiritus horæ,
Neſtoris eſt uiſus poſt tria ſecla cinis.
Si tam longæuæ minuiſſet fata ſenectæ
Gallicus iliacis miles in aggeribus,
Non ille Antilochi uidiſſet corpus humati,
Diceret aut ò mors cur mihi ſera uenis?
Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.
Fas eſt præteritos ſemper amare uiros.
Teſtis qui niueum quondam percuſſit Adonim
Venantem idalio uertice durus aper.
Illis formoſum fleuiſſe paludibus, illuc
Diceris effuſa tu Venus iſſe coma.
Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes,
Nam mea quid poterunt oſſa minuta loqui?

LAETATVR POTITVS AMICA.

N On ita dardanio gauiſus Atrida triumpho eſt,
Cum caderent magnæ Laomedontis opes,
Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,
Cum tetigit caræ littora dulichiæ,
Nec ſic Electra ſuum ſaluum cum aſpexit Oreſtẽ,
Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror,
Nec ſic incolumem Minois Theséa uidit
Dædaleum lino cum duce rexit iter,
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte.
Immortalis ero ſi altera talis erit.
At dum demiſſis ſupplex ceruicibus ibam,
Dicebar ſicco uilior eſſe lacu.
Nec mihi iam faſtus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.
Atq; utinam non tam ſero mihi nota fuiſſet
Conditio, cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis,
Scilicet inſano nemo in amore uidet.
Hoc ſenſi prodeſſe magis, contemnite amantes,
Sic hodie ueniet, ſiqua negauit heri.
Pulſabant alij fruſtra, dominamq; uocabant,
Mecum habuit poſitum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria Parthis,
Hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego dona tua figam Cytherea columna,
Taléq; ſub noſtro nomine carmen erit.
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes,
Exuuias tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux ueniet mea littora nauis

Seruata, an medijs ſidat onuſta uadis?
E t ſi forte aliqua nobis mutabere culpa,
Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

NARRAT VOLVPTATES SVAS.

O' Me felicem, nox o' mihi candida, & o' tu
Lectule delitijs facte beate meis,
Quàm multa apposita narramus uerba lucerna,
Quantáq; ſublato lumine rixa fuit.
N am modo nudatis mecum eſt luctata papillis,
Interdum tunica duxit operta moram.
I lla meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo, & dixit ſicine lente iaces?
Quàm uario amplexu mutamus brachia, quantum
Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis.
N on iuuat in cæco uenerem corrumpere motu,
Si neſcis, oculi ſunt in amore duces.
I pſe Paris nuda fertur perijſſe Lacæna,
Cum Menelaëo ſurgeret è thalamo.
N udus & Endymion Phœbi cepiſſe ſororem
Dicitur, & nudæ concubuiſſe deæ.
Quod ſi pertendens animo ueſtita cubaris,
Sciſſa ueſte meas experiere manus.
Quin etiam ſi me ulterius prouexerit ira,
Oſtendes matri brachia læſa tuæ.
N ec dum inclinatæ prohibent te ludere mammæ,
Viderit hæc, ſiquam iam peperiſſe pudet.
D um nos fata ſinunt oculos ſatiemus amore,
Nox tibi longa uenit, nec reditura dies.
A tq; utinam hærentes ſic nos uincire cathena
Velles, ut nunquam ſolueret ulla dies.

E xemplo iunctæ tibi ſint in amore columbæ,
Maſculus & totum fœmina coniugium.
E rrat qui finem ueſani quærit amoris.
Verus amor nullum nouit habere modum.
T erra prius falſo partu deludet arantes,
Et citius nigros ſol agitabit equos,
F luminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & ſicco gurgite piſcis erit,
Quàm poſſim noſtros aliò transferre calores,
Huius ero uiuus, mortuus huius ero.
Quod mihi ſi tecum tales concedere noctes
Illa uelit, uitæ longus & annus erit.
S i dabit hæc multas, fiam immortalis in illis.
Nocte una quiuis uel Deus eſſe poteſt.
Qualem ſi cuncti uellent decurrere uitam,
Et preſſi multo membra iacere mero,
N on ferrum crudele eſſet, neq; bellica nauis,
Nec noſtra actiacum uerteret oſſa mare,
N ec toties proprijs circùm oppugnata triumphis.
Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos.
H æc certe merito poterunt laudare minores.
Læſerunt nullos pocula noſtra deos.
T u modo dum licet hunc fructum ne deſere uitæ,
Omnia ſi dederis, oſcula pauca dabis.
A t ueluti folia arentes liquêre corollas,
Quæ paſſim calathis ſtrata natare uides.
S ic nobis qui nunc magnum ſperamus amantes
Forſitan includet craſtina fata dies.

AD CYNTHIAM.

P Rætor ab illyricis uenit modo Cynthia terris

Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit ſaxo uitam poſuiſſe ceraumo.
Ah Neptune tibi qualia dona darem.
Nunc ſine me plena fiunt conuiuia menſa,
Nunc ſine me tota ianua nocte patet.
Qua re ſi ſapis, oblatas ne deſere meſſes,
Et ſtolidum pleno uellere carpe pecus.
Deinde ubi conſumpto reſtabit munere pauper,
Dic alias iterum nauiget illyrias.
Cynthia non ſequitur faſces, nec curat honores,
Semper amatorum ponderat illa ſinus.
At tu nunc noſtro Venus o' ſuccurre dolori,
Rumpat ut aſſiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam.
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipſa tollere dona Tyro.
Atq; utinam Romæ nemo eſſet diues, & ipſe
Straminea poſſet dux habitare caſa,
Nunquam uenales eſſent ad munus amicæ,
Atq; una fieret cana puella domo.
Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris,
Candida tam fœdo brachia fuſa uiro,
Non quia peccaris teſtor te, ſed quia uulgo
Formoſis leuitas ſemper amica fuit.
Barbarus excuſſis agitat ueſtigia lumbis,
Et ſubito felix nunc mea regna tenet.
Aſpice quid donis Eriphyle inuenit amaris,
Arſerit & quantis nupta Creuſa malis.
Nulla'ne ſedabit noſtros iniuria fletus?

An dolor hic uitijs neſcit abeſſe ſuis?
T ot iam abiere dies, cum me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea muſa iuuat.
A h pudeat certe, pudeat, niſi forte quod aiunt,
Turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet.
C erne ducem, modo qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
H unc infamis amor uerſis dare terga carinis
Iuſſit, & externo quærere in orbe fugam.
C æſaris hæc uirtus, & gloria Cæſaris hæc eſt,
Illa, qua uicit, condidit arma manu.
S ed quaſcunq; tibi ueſtes, quoſcunq; ſmaragdos,
Quos'ue dedit flauo lumine Chryſolithos,
H æc uideam rapidas in uanum ferre procellas,
Quæ tibi terra uelim, quæ tibi fiet aqua.
N on ſemper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter, & ſurda negligit aure preces.
V idiſtin' toto ſonitus percurrere cœlo?
Fulminaq; ætheria deſiluiſſe domo?
N on hæc Pleïades faciunt, neq; aquoſus Orion,
Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit.
P eriuras tunc ille ſolet punire puellas,
Deceptus quoniam fleuit & ipſe Deus.
Quare ne tibi ſit tanti ſidonia ueſtis,
Vt timeas quoties nubilus auſter erit.

DE EXCLVSIONE.

m Entiri noctem, promiſſis ducere amantem,
Hoc erit infectas ſanguine habere manus.
H orum ego ſum uates, quoties deſertus amaras
Expleui noctes fractus utroq; toro,

Vel tu tantalea moueare ad flumina ſorte,
Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim,
Vel tu ſiſyphios licet admirere labores,
Difficile ut toto monte uolutet onus.
Durius in terris nihil eſt quod uiuat amante,
Nec modo, ſi ſapias, quod minus eſſe uelis.
Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
Nunc decimo admittor uix ego quoq; die.
Nunc iacere è duro corpus iuuat impia ſaxo,
Sumere & in noſtras trita uenena manus.
Nunc licet in triuijs ſicca requieſcere luna,
Aut per rimoſas mittere uerba fores.
Quod quamuis ita ſit, dominam mutare cauebo,
Tum flebit, cum mi ſenſerit eſſe fidem.

AD CYNTHIAM.

Aſſiduæ multis odium peperêre querelæ.
Frangitur in tacito fœmina ſæpe uiro.
Siquid uidiſti, ſemper uidiſſe negato,
Aut ſiquid doluit forte, dolere nega.
Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis?
Et faceret ſciſſas languida ruga genas?
At non Tithoni ſpernens Aurora ſenectam
Deſertum eoa paſſa iacere domo eſt.
Illum ſæpe ſuis decedens fouit in ulnis,
Quàm prius adiunctos ſedula lauit equos.
Illum ad uicinos cum amplexa quieſceret Indos,
Maturos iterum eſt queſta redire dies.
Illa Deos currum conſcendens dixit iniquos,
Inuitum & terris præſtitit officium,
Cum maiora ſenis Tithoni gaudia uiui,

Quàm grauis amiſſo Memnone luctus erat.
Cum ſene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oſcula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odiſti me perfida, cum ſis
Ipſa anus haud longa curua futura die.
Quin ego diminuo curam, quod ſæpe Cupido
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare Britanos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, ſic omnis recta figura.
Turpis romano belgicus ore color.
Illi ſub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita ſuas uertit inepta comas.
De me mi certe poteris formoſa uideri.
Mi formoſa ſatis, ſi modo ſæpe uenis.
An ſi cœruleo quædam ſua tempora fuco
Tinxerit, icirco cœrula forma bona eſt?
Cum tibi nec frater, nec ſit tibi filius ullus,
Frater ego, & tibi ſim filius unus ego.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus,
Nec nimis ornata fronte ſedere uelis.
Credam ego, narranti noli committere famæ.
Et terram rumor tranſilit, & maria.

AD CYNTHIAM.

e T ſi me inuito diſcedis Cynthia Roma,
Lætor quod ſine me deuia rura colis.
Nullus erit caſtis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditijs non ſinat eſſe probam.
Nulla neq; ante tuas orietur rixa feneſtras,
Nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit.

Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanáq; peccatis plurima cauſa tuis.
Illic aſſidue tauros ſpectabis arantes,
Et uitem docta ponere falce comas,
Atq; ibi rara feres inculto thura ſacello,
Hœdus ubi agreſtes corruet ante focos.
Protinus & nuda choreas imitabere ſura,
Omnia ab externo ſint modo tuta uiro.
Ipſe ego uenabor, iam nunc me ſacra Dianæ
Suſcipere, & Veneri ponere uota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere Pinu
Cornua, & audaces ipſe monere canes.
Non tamen, ut uaſtos auſim tentare Leones,
Aut celer agreſtes comminus ire ſues.
Hæc igitur mihi ſit lepores audacia molles
Excipere, & ſtricto figere auem calamo,
Qua formoſa ſuo Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit unda boues.
Tu quoties aliquid conabere uita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec ſolæ poterunt auertere ſyluæ,
Nec uaga muſcoſis flumina fuſa iugis,
Quin ego in aſſidua mutem tua nomina lingua,
Abſenti nemo non nocuiſſe uelit.

AD CYNTHIAM

Quid fles abducta grauius Briſeïde? quid fles
Anxia captiua triſtius Andromacha?
Quid'ue mea de fraude Deos inſana fatigas?

Quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem?
Non tam nocturna uolucris funeſta querela
Attica cecropijs obſtrepit in folijs,
Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba
Sollicito lachrymans defluit à Sipylo.
Me licet æratis aſtringant brachia nodis,
Sint mea uel Danäes condita membra domo,
In te ego & æratas rumpam mea uita cathenas,
Ferratam Danäes tranſiliamq; domum.
De te quodcunq; ad ſurdas mihi dicitur aures,
Tu modo ne dubita de grauitate mea.
Oſſa tibi iuro per matris, & oſſa parentis,
Si fallo, cinis heu ſit mihi uterq; grauis.
Me tibi ad extremas manſurum uita tenèbras,
Ambos una fides, auferet una dies.
Quod ſi nec nomen, nec me tua forma teneret,
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita Lunæ,
Cum de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis nonnunquam ianua mollis,
Nonnunquam lecti copia facta tui,
Nec mihi muneribus nox ulla eſt empta beatis,
Quicquid eram hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me una petiſti.
Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?
Tunc me uel tragicæ uexetis Erinnyes, & me
Inferno damnes Aeace iudicio,
Atq; inter Tityi uolucres mea penna uagetur,
Tumq; ego ſiſyphio ſaxa labore geram.
Nec tu ſupplicibus me ſis uenerata tabellis,

Vltima talis erit, quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuo ius eſt, quod ſolus amator.
Nec cito deſiſto, nec temere incipio.

AD CYNTHIAM DE PANTHO.

a H quantum de me Panthi tibi pagina finxit,
Tantum illi Pantho non ſit amica Venus.
Sed tibi iam uideor Dodonæ uerior augur,
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere, nihil pudet, aſpice cantat
Liber, tu nimium credula ſola iaces.
Et nunc inter eos tu ſermo es, te ille ſuperbus
Dicit ſe inuito ſæpe fuiſſe domi.
Diſpeream ſi quicquam aliud, quàm gloria de te
Quæritur, has laudes ille maritus habet.
Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon.
Eiecta eſt, tenuit nanq; Creuſa domum.
Sic à dulichio iuuene eſt eluſa Calypſó.
Vidit amatorem pandere uela ſuum.
Ah nimium faciles aurem præbere puellæ.
Diſcite deſertæ non temere eſſe bonæ.
Huic quoq;, qui reſtat, iam pridem quæritur alter,
Experta in primo ſtulta cauere poteſt.
Nos quocunq; loco, nos omni tempore tecum
Siue ægra pariter, ſiue ualente ſumus.

AD DEMOPHONTEM.

s Cis here mi multas pariter placuiſſe puellas,
Scis mihi Demophóon multa uenire mala.
Nulla meis fruſtra luſtrantur compita plantis,
O nimis exitio nata theatra meo.
Siue aliquis molli deducat candida geſtu

Brachia, ſeu uarios incinit ore modos.
Interea noſtri quærunt ſibi uulnus ocelli,
Candida non tecto pectore ſiqua ſedet.
Siue uagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio uertice gemma tenet.
Quæ ſi forte aliquid uultu mihi dura negarit,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur ſim tam mollis in omnes.
Quod quæris qua re non habet ullus amor?
Cur aliquis ſacris laniat ſua brachia cultris?
Et phrygis inſanos cæditur ad numeros?
Vnicuiq; dedit uitium natura creato,
Me Fortuna aliquid ſemper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur,
Nunquam ad formoſas inuide cæcus ero.
Sed tibi ſi exiles uideor tenuatus in artus,
Falleris, haud unquam eſt culta labore Venus.
Percontere licet, ſæpe eſt experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cœlum noctu bis ſine rege fuit,
Nec tamen iccirco languens ad fulmina uenit.
Nullus amor uires eripit ipſe ſuas.
Quid cum è complexu Briſeidos iret Achilles,
Num fugère minus theſſala tela Phryges?
Quid ferus Andromachæ lecto cum ſurgeret Hector,
Bella mycenææ non timuere rates?
Ille uel hic claſſes poterat, uel perdere muros,
Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
Aſpice uti cœlo modo ſol, modo luna miniſtret,

Sic etiam nobis una puella parum eſt.
Altera me cupidis teneat, foueatq; lacertis,
Altera, ſiquando eſt, non ſinat eſſe locum.
Aut ſi forte irata meo ſit facta miniſtro,
Vt ſciat eſſe aliam, quæ uelit eſſe mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem,
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut ſi es dura, nega, ſin es non dura, uenito.
Quid iuuat in nullo pondere uerba loqui?
Hic unus dolor eſt ex omnibus acer amanti,
Speranti ſubito ſiqua uenire negat.
Quantæ illum toto uerſant ſuſpiria lecto,
Cur recipi, cum non nouerit, illa uetat,
Et rurſum puerum quærendo audita fatigat,
Quem quæ ſcire timet, quærere plura iubet.

DE AMORIS SERVITVTE.

QVi fuit indocti fugienda hæc ſemita uulgi,
Ipſa petita lacu nunc mihi dulcis aqua eſt.
Ingenuus quiſquam alterius dat munera ſeruo,
Vt commiſſa ſuæ uerba ferat dominæ?
Et quærit toties, quæ nam nunc porticus illam
Integit? & campo quo mouet illa pedes?
Deinde ubi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, ut ſcribat muneris & quid habes?
Cernere uti poſſis uultum cuſtodis auari,
Captus & immunda ſæpe latere caſa.
Quàm caræ ſemel in toto nox uertitur anno.
Ah pereant, ſiquos ianua clauſa iuuat.
Contra reiecto quæ libera uadit amictu,
Cuſtodum & nullo ſepta timore, placet,

Cui ſæpe immundo ſacra conteritur uia ſocco,
Nec ſinit eſſe moram, ſiquis adire uelit.
Differet hæc nunquam, nec poſcet garula, quæ te
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.
Nec dicet timeo, propera iam ſurgere quæſo,
Infelix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas Euphrates, & quas mihi miſit Orontes
Me capiant, nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam reſtat amanti.
Nullus liber erit, ſiquis amare uolet.

DE CYNTHIA IN AEMVLVM.

t V loqueris, cum ſit iam toto fabula libro,
Et tua ſit toto Cynthia lecta foro.
Cui non his uerbis aſpergat tempora ſudor?
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quod ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis,
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.
Nec ſic per totam infamis traducerer urbem,
Vreret & quamuis nomine, uerba darem.
Quare ne tibi ſit mirum me quærere uiles.
Parcius infamant. num tibi cauſa leuis?
Et modo Pauonis caudæ flabella ſuperbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poſcere eburnos,
Quæq; nitent ſacra uilia dona uia.
Ah peream, ſi me iſta mouent diſpendia, ſed me
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.
Hoc erat in primis, quod me gaudere iubebas?
Tam te formoſam non pudet eſſe leuem?
Vna, aut altera nox nondum eſt in amore peracta,

Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me modo laudabas, & carmina noſtra legebas.
Ille tuus pennas tam cito uertit amor.
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis una diſcat amare domo.
Si libitum tibi erit, lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab heſperio mala dracone ferat.
Tetra uenena libens, & naufragus ebibat undas,
Et nunquam pro te deneget eſſe miſer.
Quos utinam in nobis uita experiare labores,
Iam tibi de timidis iſte proteruus erit.
Qui nunc ſe in tumidum iactando uenit honorem,
Diſſidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices oſſa Properti
Hæc tua ſunt, eheu tu mihi certus eras.
Certus eras eheu, quamuis nec ſanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat,
Ferre ego formoſam nullum onus eſſe puto.
Credo ego non paucos iſta periiſſe figura,
Credo ego, ſed multos non habuiſſe fidem.
Paruo dilexit ſpatio Minoida Theſeus.
Phyllida Demophóon, hoſpes uterq; malus.
Iam tibi Iaſonia nota eſt Medea carina,
Et modo ſeruato ſola relicta uiro.
Dura eſt, quæ multis ſimulatum fingit amorem,
Et ſe plus uni ſiqua parare poteſt.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.

Vix uenit extremo qui legit oſſa die,
I i tibi nos erimus, ſed tu potius precor, ut me
Demiſſis plangas pectora nuda comis.

AD CYNTHIAM.

u Nica nata meo pulcherrima cura dolori
Excludit quoniam ſors mea ſæpe, ueni.
I ſta meis fiet notiſſima forma libellis
Calue tua uenia, pace Catulle tua.
M iles depoſitis annoſus ſecubat armis;
Grandæuiq; negant ducere aratra boues,
P utris & in uacua requieſcit nauis arena,
Et uetus in templo bellica parma uacat.
A t me ab amore tuo deducet nulla ſenectus,
Siue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero.
N on'ne fuit ſatius duro ſeruire tyranno?
Et gemere in tauro ſæue Perylle tuo?
G orgonis & ſatius fuit obdureſcere uultu?
Caucaſias etiam ſi pateremur aues?
S ed tamen obſcura teritur rubigine mucro
Ferreus, & paruo ſæpe liquore ſilex.
A t nullo dominæ teritur ſub limine amor, qui
Reſtat, & immerita ſuſtinet aure minas.
V ltro contemptus rogat, & peccaſſe fatetur
Læſus, & inuitis ipſe redit pedibus.
T u quoq;, qui pleno faſtus aſſumis amore,
Credule, nulla diu fœmina pondus habet.
A n quiſquam in medijs perſoluit uota procellis?
Cum ſæpe in portu fracta carina natet?
A ut prius infecto depoſcit præmia curſu
Septima quàm metam triuerit arte rota?

Mendaces ludunt flatus in amore ſecundi,
  Siqua uenit ſerò, magna ruina uenit.
Tu tamen interea, quamuis te diligat illa,
  In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.
Nanq; in amore ſuo ſemper ſua maxima cuiq;
  Neſcio quo pacto uerba nocere ſolent.
Quamuis te perſæpe uocet, ſemel ire memento,
  Inuidiam quod habet, non ſolet eſſe diu.
Et ſi ſecla forent antiquis grata puellis,
  Eſſem ego quod nunc tu, tempore uincor ego.
Non tamen iſta meos mutabunt ſecula mores.
  Vnus quiſq; ſua nouerit ire uia.
At uos, qui officia in multos reuocatis amores,
  Quantum ſic cruciat lumina ueſtra dolor.
Vidiſtis pleno teneram candore puellam,
  Vidiſtis fuſco, dulcis uterq; color.
Vidiſtis quandam argiua prodire figura,
  Vidiſtis noſtras, utraq; forma rapit.
Illaq; plebeio, uel ſit ſandycis amictu,
  Hæc, atq; illa mali uulneris una uia eſt.
Cum ſatis una tuis inſomnia portet ocellis,
  Vna ſit & cuiuis fœmina multa mala.

Ad Cynthiam de ſomnio naufragij.

u Idi ego te in ſomnis fracta mea uita carina
  Ionio laſſas ducere rore manus,
Et quæcunq; in me fueras mentita, fateri,
  Nec iam humore graues tollere poſſe comas.
Qualem purpureis agitauit fluctibus Hellen,
  Aurea quam molli tergore uexit ouis.
Quàm timui ne forte tuum mare nomen haberet,

Atq; tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Caſtore fratri,
Quæq; tibi excepi, tum Dea Leucothöe.
At tu uix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura uocas.
Quod ſi forte tuos uidiſſet Glaucus ocellos,
Eſſes Ionij facta puella maris.
Et tibi præ inuidia Nereides increpitarent,
Candida Niſee, cœrula Cymothöe,
Sed tibi ſubſidio Delphinum currere uidi,
Qui puto arioniam uexerat ante lyram.
Iamq; ego conabar ſummo me mittere ſaxo,
Cum mihi diſcuſſit talia uiſa metus.
Nunc admirentur, quod tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicatr in urbe potens.
Non, ſi Cambyſæ redeant, & flumina Crœſi,
Dicat de noſtro ſurge poeta toro.
Nam mea cum recitat, dicit ſe odiſſe beatos,
Carmina. tam ſancte nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum conſtantia prodeſt.
Qui dare multa poteſt, multa & amare poteſt.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc ſequar, & fidos una aget aura duos.
Vnum littus erit ſopitis, unaq; tecto
Arbor, & ex una ſæpe bibemus aqua.
Et tabula una duos poterit componere amantes,
Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, ſæuus licet urgeat Eurus,
Veláq; in incertum frigidus Auſter agat.
Quicunq; & uenti miſerum uexaſtis Vlyſſem,

Et Danaûm euboico littore mille rates,
Et qui mouiſtis duo littora, cum rudis Argûs
Dux erat ignoto miſſa columba mari.
Illa meis tantum non unquam deſit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipſe licet.
Certe iiſdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet unda ferat, te modo terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Ioui,
Teſtis Amymone latices cum ferret in aruis
Compreſſa, & Lernæ pulſa tridente palus.
Iam Deus amplexu uotum perſoluit, at illi
Aurea diuinas urna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.
Hic Deus & terras, & maria alta domat.
Crede mihi nobis miteſcet Scylla, nec unquam
Alternante uorans uaſta Chárybdis aqua.
Ipſáq; ſydera erunt nullis obſcura tenébris.
Purus & Orion, purus & Hœdus erit.
Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore uita,
Exitus hic nobis non inhoneſtus erit.

QVOD INCERTA HORA MORTIS

a Tuos incertam mortales funeris horam
Quæritis, & qua ſit mors aditura uia.
Quæritis & cœlo Phœnicum inuenta ſereno,
Quæ ſit ſtella homini commoda, quæq; mala.
Seu pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britanos,
Et maris, & terræ cæca pericla uiæ.
Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum,
Cum Mauors dubias miſcet utrinq; manus.

Præterea domibus flammam, domibusq́; ruinam,
  Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit quando periturus, & qua
  Morte, neq; hic Boreæ flabra, neq; arma timet.
Iam licet & ſtygia ſedeat ſub arundine remex,
  Cernat & infernæ triſtia uela ratis,
Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ,
  Conceſſum nulla lege redibit iter.

Ad Iouem pro amica ægrotante.

i Vppiter affectæ tandem miſerere puellæ,
  Tam formoſa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æſtuat aer,
  Incipit & ſicco feruere terra cane.
Sed non tam ardoris culpa eſt, neq; crimina cœli,
  Quàm toties ſanctos non habuiſſe Deos.
Hoc perdit miſeras, hoc perdidit ante puellas,
  Quicquid iurarunt uentus, & unda rapit.
Num ſibi collatam doluit Venus? illa peræque
  Præ ſe formoſis inuidioſa Dea eſt.
An contempta tibi Iunonis templa pelaſgæ?
  Palladis aut oculos auſa negare bonos?
Semper formoſæ non noſtis parcere uerbis.
  Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi uexatæ per multa pericula uitæ,
  Extremo uenit mollior hora die.
Iò uerſa caput primos muguerat annos,
  Nunc Dea, quæ Nili flumina uacca bibit.
Inò etiam prima terras ætate uagata eſt,
  Hanc miſer implorat nauita Leucothöen,
Andromede monſtris fuerat deuota marinis

Hæc eadem Perſei nobilis uxor erat.
Caliſtò arcadios errauerat urſa per agros,
Hæc nocturna ſuo ſydere uela regit.
Quod ſi forte tibi properarint fata quietem,
Illa ſepulturæ fata beata tuæ.
Narrabis Semele quo ſit formoſa periclo,
Credet & illa ſuo docta puella malo.
Et tibi Mæonidas, interq; Heroidas omneis
Primus erit nulla non tribuente locus.
Nunc ut cunq; potes fato gere ſaucia morem,
Et Deus, & durus uertitur ipſe dies.
Hoc tibi uel poterit coniux ignoſcere Iuno.
Frangitur & Iuno, ſiqua puella perit.
Deficiunt magico torti ſub carmine Rhombi,
Et iacet extincto Laurus aduſta foco.
Et iam luna negat toties deſcendere cœlo,
Nigraq; funeſtum condidit omen anus.
Vna ratis fati noſtros portabit amores
Cœrula ad infernos uelificata lacus.
Si non unius, quæſo miſerere duorum.
Viuam, ſi uiuet, ſi cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis ſacro me carmine damno,
Scribam ego, per magnum eſt ſalua puella Iouem.
Ante tuosq; pedes illa ipſa adoperta ſedebit,
Narrabitq; ſedens longa pericla ſua.
Hæc tua Perſephone maneat clementia, nec tu
Perſephones coniux ſæuior eſſe uelis.
Sunt apud infernos tot millia formoſarum,
Pulchra ſit in ſuperis ſcilicet una locis.
Vobiſcum eſt Iope, uobiſcum candida Tyro,

Vobiſcum Europe, nec proba Paſiphäe,
E t quot Troia tulit, uetus et quot Achaia formas,
Et Phœbi, et Priami diruta regna ſenis,
E t quæcunq; erat in numero Romana puella,
Occidit, has omnes ignis auarus habet.
N ec forma æternum, aut cuiq; eſt fortuna perẽnis,
Longius, aut propius mors ſua quenq; manet.
T u quoniam es mea lux magno demiſſa periclo,
Munera Dianæ debita redde choro,
R edde etiam excubias diuæ nunc, ante iuuencæ.
Votiuas noctes & mihi ſolue decem.

AD CYNTHIAM.

h Eſterna mea lux cum potus nocte uagarer,
Nec me ſeruorum duceret ulla manus,
O buia neſcio quot pueri mihi turba minuta
Venerat, hos uetuit me numerare timor,
Q uorum alij faculas, alij retinere ſagittas,
Pars etiam uiſa eſt uincla parare mihi.
S ed nudi fuerant, quorum laſciuior unus
Arripite hunc inquit, nam bene noſtis eum.
H ic erat, hunc mulier nobis irata reliquit,
Dixit, & in collo iam mihi nodus erat.
H ic alter iubet in medium propellere, & alter
Intereat qui nos non putat eſſe Deos.
H æc te non meritum totas expectat in horas,
At tu neſcio quas quæris inepte fores.
Q uæ cum ſidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit, atque oculos mouerit illa graues,
A fflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipſe ſuis fecit amor manibus.

Parcite iam fratres, iam certos ſpondet amores,
Et iam ad mandatam uenimus ecce domum.
Atq; ita me iniecto duxerunt rurſus amictu,
I nunc, & noctes diſce manere domi.
Mane erat, & uolui ſi ſola quieſceret illa
Viſere, at in lecto Cynthia ſola fuit.
Obſtupui, non illa mihi formoſior unquam
Viſa, neq; oſtrina cum fuit in tunica.
Ibat & in caſta narratum ſomnia ueſte,
Neu ſibi, ne'ue mihi quæ nocitura forent.
Talis uiſa mihi ſomno demiſſa recenti.
Heu quantum per ſe candida forma ualet.
Quid tu matutinus ait ſpeculator amicæ,
Me ſimilem ueſtris moribus eſſe putas?
Non ego tam facilis, ſat erit mihi cognitus unus,
Vel tu, uel ſiquis uerior eſſe poteſt.
Apparent non ulla toro ueſtigia preſſo,
Signa uoluptatis non iacuiſſe duos.
Aſpice ut in toto nullus mihi corpore ſurgat
Spiritus, admiſſo notus adulterio.
Dixit, & oppoſita propellens ſuauia dextra,
Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.
Sic ego tam ſancti cuſtode recludor amoris,
Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

AD EANDEM.

Vo' fugis ah demens, nulla eſt fuga, tu licet uſq;
Ad Tanaim fugias uſq; ſequetur amor.
Non ſi pegaſeo uertêris in aere dorſo,
Nec tibi ſi Perſei mouerit ala pedes,
Vel ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ,

Nil tibi Mercurij proderit alta uia.
I nſtat ſemper amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.
E xcubat ille acer cuſtos, & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.
E t iam ſi pecces, Deus exorabilis ille eſt,
Si modo præſenteis uiderit eſſe preces.
I ſta ſenes licet accuſent conuiuia duri,
Nos modo propoſitum uitæ teramus iter.
I llorum antiquis onerentur legibus aures,
Hic locus eſt, in quo tibia docta ſones,
Quæ non iure uado Mæandri iacta nataſti,
Turpia cum faceret Palladis ora tumor.
N ũc iam dura paras, Phrygias nunc ire per undas,
Et petere hyrcani littora nota maris,
S pargereq́; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia dira lares.
V na contentum pudeat me uiuere amica.
Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.
M i nemo obijciat, libeat tibi Cynthia mecum
Roſcida muſcoſis antra tenere iugis.
I llic aſpicies ſcopulis hærere ſorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
V t Semel eſt combuſtus, ut eſt deperditus Io,
Deniq; ut ad Troiæ tecta uolarit auis.
Quod ſi nemo extat, qui uicerit alitis arma,
Communis culpæ cur reus unus agor?
N ec tu uirginibus reuerentia moueris ora,
Hic quoq; num neſcit quid ſit amare chorus?
S i tamen Oeagri quædam compreſſa figura

Biſtonijs

Biſtoniis olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima ſtatuent in parte choreæ,
Et medius docta cuſpide Bacchus erit,
Tum capiti ſacros patiar pendere corymbos,
Nam ſine te noſtrum non ualet ingenium.

AD CYNTHIAM.

Quæris cur ueniam tibi tardior? aurea Phœbi
Porticus à magno Cæſare aperta fuit.
Tantam erat in ſpeciem pœnis digeſta columnis,
Inter quas Danai fœmina turba ſenis.
Hic equidem Phœbo uiſus mihi pulchrior ipſo
Marmoreus tacita carmen hiare lyra,
Atq; aram circum ſteterant armenta Myronis
Quattuor artificis uiuida ſigna boues.
Tum medium claro ſurgebat marmore templum,
Et patria Phœbo carius Ortygia.
Auro ſolis erat ſupra faſtigia currus,
Et ualuæ libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnaſſi uertice Gallos,
Altera mœrebat funera tantalidos.
Deinde inter matrem Deus ipſe, interq; ſororem
Pythius in longa carmina ueſte ſonat.

AD EANDEM.

Qui uidet, is peccat, qui non te uiderit, ergo
Non cupiet, facti crimina lumen habet.
Nam quid Præneſtis dubias ò Cynthia ſortes?
Quid petis ææi mœnia Thelegoni?
Cur'ue te in Herculeum deportant eſſeda Tybur?
Appia cur toties te uia ducit anum?
Hoc utinam ſpatiere loco, quocunq; uagaris

Cynthia, ſed tibi me credere turba uetat,
C um uidet accenſis deuotam currere tedis
In nemus, & triuiæ lumina ferre Deæ.
S cilicet umbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus aulæis nobilis attalicis,
E t creber pariter platanis ſurgentibus ordo,
Flumina ſopito quæq; Marone cadunt.
E t leuiter nymphis tota crepitantibus urbe,
Cum ſubito Triton ore recondit aquam,
F alleris, iſta tui furtum uia monſtrat amoris,
Non urbem demens, lumina noſtra fugis.
N il agis, inſidias in me componis inanes.
Tendis iners docto retia nota mihi.
S ed de me minus eſt, famæ iactura pudicæ
Tanta tibi miſeræ, quanta mereris, erit.
N uper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor, & in tota non bonus urbe fuit.
S ed tu non debes inimicæ credere linguæ.
Semper formoſis fabula pœna fuit.
N on tua deprenſo damnata eſt fama ueneno,
Teſtis erit puras Phœbe uidere manus.
S in autem longo nox una, aut altera luſu
Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.
T yndaris externo patriam mutauit amore,
Et ſine decreto eſt uiua reducta domum.
I pſa Venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minus in cœlo ſemper honeſta fuit.
Q uamuis Ida Parin paſtorem dicat amaſſe,
Atq; inter pecudes accubuiſſe Deam.
H oc et Hamadryadum ſpectauit turba ſororum,

Sileniq; ſenes, & pater ipſe chori,
Cum quibus idæo legiſti poma ſub antro
Suppoſita excipiens naica dona manu.
An quiſquam in tanto ſtuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues, quis dedit? unde dedit?
O nimium noſtro felicem tempore Romam,
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & Leſbia fecit,
Quæ ſequitur, certe eſt inuidioſa minus.
Qui quærit Tacios ueteres, duroſq; Sabinos,
Hic poſuit noſtra nuper in urbe pedem,
Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos,
Altaq; mortali deligere aſtra manu,
Quàm facere, ut noſtræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et poſt antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi quis potuit lectum ſeruare pudicum?
Quæ Dea cum ſolo uiuere ſola Deo?
Vxorem quondam magni Minois (ut aiunt)
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danäe circundata muro,
Non potuit magno caſta negare Ioui.
Quod ſi tu graias, ſeu ſi imitata latinas,
Semper uiue meo libera iudicio.

AD CYNTHIAM.

t Riſtia iam redeunt iterum ſolennia nobis,
Cynthia iam noctes eſt operata decem.
Atq; utinam Nilo pereat quæ ſacra tepente
Miſit matronis Inachis auſonijs.

Quæ Dea tam cupidos toties diuiſit amantes,
Quæcunq; illa fuit, ſemper amara fuit.
Tu certe Iouis occultis in amoribus Iò
Senſiſti multas quid ſit inire uias,
Cum te iuſſit habere puellam cornua Iuno,
Et pecoris duro perdere uerba ſono.
Ah quoties quernis læſiſti frondibus ora,
Manſiſti ſtabulis abdita paſta tuis.
An quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, icirco facta ſuperba Dea es?
An tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis,
Cur tibi tam longa Roma petita uia eſt?
Quid'ue tibi prodeſt uiduas dormire puellas?
Sed tibi (crede mihi) cornua rurſus erunt.
Aut nos è noſtra te ſæua fugabimus urbe,
Cum Tyberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quæ noſtro nimium placata dolore es,
Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Non audis? et uerba ſinis mea ludere, cum iam
Flectant icarij ſydera tarda boues.
Lenta bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes,
An non dum eſt talos mittere laſſa manus?
Ah pereat quicunq; meracas repperit uuas,
Corrupitq; bonas nectare primus aquas.
Icare cecropijs merito iugulate colonis,
Pampineus noſti quàm ſit amarus odor.
Tu quoq; ó Eurition uino centaure periſti,
Nec non iſmario tu Polypheme mero.
Vino forma perit, uino corrumpitur ætas,
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.

Me miſerum, ut multo nihil es mutata lyæo,
Iam bibe, formoſa es, nil tibi uina nocent.
Cum tua præpendent demiſſa in pocula ſerta,
Et mea deducta carmina uoce legis,
Largus effuſo madeat tibi menſa falerno,
Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter,
Eſt quiddam, quod uos quærere cogat amor.
Semper in abſenteis felicior æſtus amantes,
Eleuat aſſiduos copia longa uiros.

AD LYNCEVM POETAM.

Cur quiſquam faciẽ dominæ iam credat amico?
Sic erepta mihi penè puella mea eſt.
Expertus dico, nemo eſt in amore fidelis.
Formoſam raro non ſibi quiſq; petit.
Polluit ille Deus cognatos, ſoluit amicos,
Et bene concordes triſtia ad arma uocat.
Hoſpes in hoſpitium Menelao uenit adulter.
Colchis & ignotum non'ne ſecuta uirum eſt?
Lynceu tùne meam potuiſti tangere curam?
Perfide non'ne tuæ tunc cecidere manus?
Quid ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet?
Poſſet & in tanto uiuere flagitio?
Tu mihi uel ferro pectus, uel perde ueneno,
À domina tantum te modo tolle mea.
Te ſocium uitæ, te corporis eſſe licebit,
Te dominum admitto rebus amice meis,
Lecto te ſolum, lecto te deprecor uno.
Riualem poſſum non ego ferre Iouem.
Ipſe meas ſolus (quod nil eſt) æmulor umbras

Stultus, quod ſtulto ſæpe timore tremo.
Vna tamen cauſa eſt, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunquam uitæ me fallet ruga ſeueræ.
Omnes iam norunt, quàm ſit amare bonum.
Lyncæus ipſe meus ſeros inſanit amores.
Solum te noſtros lætor adire Deos.
Quid tua ſocraticis tibi nunc ſapientia libris
Proderit? aut rerum dicere poſſe uias?
Aut quid cretæi tibi proſunt carmina lecta?
Nil iuuat in magno ueſter amore ſenex.
Tu ſatius memorem muſis imitere Philetam,
Et non inflati ſomnia Callimachi.
Nam rurſus licet ætoli referas Acheloi
Fluxerit ut magno factus amore liquor,
Atq; etiam, ut phrygio fallax mæandria campo
Errat, & ipſa ſuas decipit unda uias,
Qualis & Adraſti fuerit uocalis Arion,
Triſtis ad Archemori funera uictor equus,
Non amphiareæ proſunt tibi fata quadrigæ,
Aut capanei grata ruina Ioui.
Deſine & Aeſchyleo componere uerba cothurno,
Deſine, & ad molles membra reſolue toros.
Incipe iam anguſto uerſus includere torno,
Inq; tuos ignes dure poeta ueni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.
Deſpicit & magnos recta puella Deos.
Sed non ante grauis taurus ſuccumbit aratro,
Cornua quàm ualidis hæſerit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores,

Trux tamen à nobis ante domandus eris.
Harum nulla ſolet rationem quærere mundi,
Nec cur fraternis luna laboret equis,
Nec ſi poſt ſtygias aliquid reſtauerit undas,
Nec ſi conſulto fulmina miſſa tonent.
Aſpice me cui parua domi fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo marte triumphus aui,
Vt regnem miſtas inter conuiua puellas.
Hoc ego quod tibi nunc eleuor ingenio.
Me iuuet æternis poſitum languere corollis
Quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus.
Actia Virgilium cuſtodis littora Phœbi,
Cæſaris & fortes dicere poſſe rates,
Qui nunc Aeneæ troiani ſuſcitat arma,
Iactáq; Lauinis mœnia littoribus.
Cedite romani ſcriptores, cedite Graij.
Neſcio quid maius naſcitur Iliade.
Tu canis umbroſi ſubter pineta Galeſi
Thyrſin, & attritis Daphnin arundinibus,
Vtq; decem poſſint corrumpere mala puellam,
Miſſus & impreſſis hœdus ab uberibus.
Felix qui uiles pomis mercatis amores,
Huic licet ingratæ Tityrus ipſe canat.
Felix intactum Corydon qui tentat Alexim
Agricolæ domini carpere delitias.
Quamuis ille ſua laſſus requieſcat auena,
Laudatur faciles inter Hamadryadas.
Tu canis aſcræi ueteris præcepta poetæ,
Quo ſeges in campo, quo uiret una iugo.
Tale facis carmen docta teſtudine, quale

Cynthius impoſitis temperat articulis.
Non tamen hæc ulli uenient ingrata legenti
Siue in amore rudis, ſiue peritus erit.
Nec minor his animis, aut ſi minor ore canorus
Anſeris indocto carmine ceſſit olor.
Hæc quoq; perfecto ludebat Iaſone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma ſuæ.
Hæc quoq; laſciui cantarunt ſcripta Catulli,
Leſbia queis ipſa notior eſt Helena.
Hæc etiam docti confeſſa eſt pagina Calui,
Cum caneret miſeræ funera Quintiliæ.
Et modo formoſa quàm multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiam uerſu laudata Properti,
Hos inter ſi me ponere fama uolet.

SEX. PROPERTII AVRELII NAVTAE ELEGIARVM LIBER TERTIVS.

C Allimachi manes, & Coi ſacra Philetæ
In ueſtrum quæſo me ſinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte ſacerdos
Itala per graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuaſtis in antro,
Quo'ue pede ingreſſi, quam'ue bibiſtis aquam.
Ah ualeat Phœbum quicunq; moratur in armis.

Exactus tenui pumice uerſus eat,
Quo me fama leuat terra ſublimis,& à me
Nata coronatis muſa triumphat equis,
Et mecum in curru parui uectantur amores,
Scriptorumq; meas turba ſecuta rotas.
Quid fruſtra miſſis in me certatis habenis?
Non datur ad muſas currere lata uia.
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperij Bactra futura canent,
Sed quod pace legas,opus hoc de monte ſororum
Detulit intacta pagina noſtra uia.
Mollia Pegaſides ueſtro date ſerta poetæ.
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi quod uiuo detraxerat inuida turba,
Poſt obitum duplici fœnore reddet honos.
Omnia poſt obitum fingit maiora uetuſtas,
Maius ab exequiis nomen in ora uenit.
Nam quis equo pulſas abiegno noſceret arces?
Fluminaq; hæmonio comminus iſſe uiro?
Idæum Simóenta Iouis cunabula parui
Hectora per campos ter maculaſſe rotas?
Deiphobŭq;, Helenŭq;,& Polydamantas in armis.
Qualencunq; Parin uix ſua noſſet humus.
Exiguo ſermone fores nunc Ilion,& tu
Troia bis œtæi numine capta Dei.
Nec non ille tui caſus memorator Homerus
Poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus.
Meq; inter ſeros laudabit Roma nepotes.
Illum poſt cineres auguror eſſe diem.
Ne mea contempto lapis indicet oſſa ſepulchro,

Prouiſum eſt lycio uota probante Deo.
C arminis interea noſtri redeamus in orbem,
Gaudeat ut ſolito tacta puella ſono,
O rpheu te tenuiſſe feras, & concita dicunt
Flumina treicia detinuiſſe lyra.
S axa Cytheronis Thebas agitata per artem
Sponte ſua in muri membra coiſſe ferunt.
Q uin etiam Polypheme fera Galatea ſub Aetna,
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
M iremur nobis & Baccho, & Apolline dextro,
Turba puellarum ſi mea uerba colit.
Q uod non tænariis domus eſt mihi fulta columnis,
Nec camera auratas inter eburna trabes,
N ec mea phæacias æquant pomaria ſyluas,
Non operoſa rigat martius antra liquor,
A t muſæ comites, & carmina cara legenti,
Et defeſſa choris Calliopea meis.
F ortunata meo ſiqua es celebrata libello,
Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
N am neq; Pyramidum ſumptus ad ſydera ducti,
Nec Iouis elei cœlum imitata domus,
N ec mauſolei diues fortuna ſepulchri
Mortis ab extrema conditione uacat,
A ut illis flamma, aut imber ſubducet honores,
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
A t non ingenio quæſitum nomen ab æuo
Excidet. ingenio ſtat ſine morte decus.

PROPERTII SOMNIVM.

u I ſus eram molli recubans Heliconis in umbra
Bellerophontei qua fluit humor equi.

R eges Alba tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis,
P arua'q; tam magnis admoram fontibus ora,
Vnde pater ſitiens Ennius ante bibit,
E t cecinit Curios fratres, & horatia pila,
Regia'q; æmilia uecta trophæa rate,
V ictrices'q; moras Fabij, pugnam'q; ſiniſtram
Cannenſem, & uerſos ad pia uota Deos,
H annibalem'q; lares romana ſede fugantes,
Anſeris & tutum uoce fuiſſe Iouem,
C um me caſtalia ſpeculans ex arbore Phœbus
Sic ait aurata nixus ad antra lyra,
Quid tibi cum tali demens eſt flumine? quis te
Carminis heroi tangere iuſſit opus?
N on hic ulla tibi ſperanda eſt fama Properti.
Mollia ſunt paruis prata terenda rotis,
V t tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus,
Quem legat expectans ſola puella uirum.
C ur tua præſcripto ſeuecta eſt pagina gyro?
Non eſt ingenij cymba grauanda tui.
A lter remus aquas, alter tibi radat arenas,
Tutus eris, medio maxima turba mari eſt.
D ixerat, & plectro ſedem mihi monſtrat eburno,
Qua noua muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.
H ic erat affixis uiridis ſpelunca lapillis,
Pendebant'q; cauis tympana pumicibus,
E rgo muſarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami Pan tegeæ tui.
E t Veneris dominæ uolucres mea turba columbæ
Tingunt gorgoneo punica roſtra lacu.

D iuerſæq́; nouem ſortitæ rura puellæ
Exercent teneras in ſua dona manus,
H æc ederas legit in thyrſos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit utraq; roſam,
E` quarum numero me contigit una dearum
(Vt reor) a facie Calliopea fuit.
C ontentus niueis ſemper uectabere cygnus,
Nec te fortis equi ducet ad arma ſonus.
N il tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flere, nec aonium cingere marte nemus,
A ut quibus in campis mariano prælia ſigno
Stent, & teutonicas Roma refringat opes.
B arbarus aut ſæuo perfuſus ſanguine Rhenus
Saucia mœrenti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnæq́; canes ebria ſigna fugæ,
V t per te clauſas ſciat excantare puellas,
Qui uolet auſteros arte ferire uiros.
T alia Calliope, lymphiſq́; à fonte petitis
Ora philetea noſtra rigauit aqua.

DESCRIPTIO TRIVMPHI.

A Rma Deus Cæſar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere claſſe maris.
Magna uiri merces parat ultima terra triumphos,
Tigris, & Eufrates ſub tua iura fluent.
S era ſed Auſonijs ueniet prouincia uirgis.
Aſſueſcent Latio partha trophæa Ioui.
I te agite expertæ bello date lintea proræ,
Et ſolitum armigeri ducite munus equi,
O mnia fauſta cano. Craſſos, cladeſq́; piate,

Ite, & Romanæ conſulite hiſtoriæ.
Mars pater, & ſacræ fatalia lumina Veſtæ
Ante meos obitus ſit precor illa dies,
Qua uideam ſpolijs oneratos Cæſaris axes
Ad uulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos.
Inq; ſinu caræ nixus ſpectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam.
Tela fugacis equi, & brachati militis arcus,
Et ſubter captos arma ſedere duces.
Ipſa tuam prolem ſerua Venus, hoc ſit in æuum,
Cernis ab Aenea quod ſupereſſe caput.
Præda ſit hæc illis, quorum meruere labores.
Mi ſat erit media plaudere poſſe uia.

AD AMICAM IRATAM.

Pacis amor Deus eſt, pacē ueneramur amātes,
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis.
Nec mihi mille iugis campania pinguis aratur,
Nec miſer æra peto claſſe Corinthe tua.
O prima infelix fingenti terra Prometheo,
Ille parum cauti pectoris egit opus,
Corpora diſponens, mentem non uidit in arte.
Recta animi primum debuit eſſe uia.
Nunc maris in tantum uentis iactamur, & hoſtem
Quærimus, atq; armis nectimus arma noua.
Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ad infernas ſtulte uehêre rates.
Victor cum uictis pariter miſcebitur umbris,
Conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes.

Lydus dulichio non diſtat Crœſus ab Hyro,
Optima mors, parcæ quæ uenit apta die.
Me iuuat in prima coluiſſe Helicona iuuenta,
Muſarumq́; choris implicuiſſe manus.
Me iuuat & multo mentem uincire lyæo,
Et caput in uerna ſemper habere roſa.
Atq; ubi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparſerit integras alba ſenecta comas,
Tum mihi naturæ libeat perdiſcere mores,
Quis Deus hanc mundi temperet arte domum.
Qua uenit exoriens, qua deficit, unde coactis
Cornibus in plenum menſtrua Luna redit.
Vnde ſalo ſuperant uenti, quid flamine captet
Eurus, & in nubes unde perennis aqua.
Sit uentura dies, mundi quæ ſubruat arces.
Purpureus pluuias cur bibit arcus aquas.
Aut cur perrhebi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis.
Cur ſerus uerſare boues, & plauſtra Bootes,
Pleïadum ſpiſſo cur coit igne chorus.
Cur'ue ſuos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quattuor annus eat.
Sub terris ſint iura Deûm, & tormenta gigantum,
Thiſiphones atro ſi furit angue caput.
Aut alcmeoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei,
Num rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas,
Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem.
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
Et timor aut ultra quàm rogus eſſe poteſt.
Exitus hic uitæ ſupereſt mihi. uos, quibus arma

Grata magis, Craſſi ſigna referte domum.

AD LYGDAMVM.

DIc mihi de noſtra, quæ ſentis uera puella,
Sic tibi ſint dominæ Lygdame dempta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere uelle putas.
Omnis enim debet ſine uano nuntius eſſe,
Maioremq́; timens ſeruus habere fidem.
Nunc mihi, ſiqua tenes, ab origine dicere prima
Incipe, ſuſpenſis auribus iſta bibam.
Sicine eam incomptis uidiſti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec ſpeculum ſtrato uidiſti Lygdame lecto?
Ornabat niueas nullaúe gemma manus?
Ac mœſtam teneris ueſtem pendere lacertis?
Scriniaq́; ad lecti clauſa iacere pedes?
Triſtis erat domus, & triſtes ſua penſa miniſtræ
Carpebant, medio nebat & ipſa loco,
Humidaq́; impreſſa ſiccabat lumina lana,
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.
Hæc te teſte mihi promiſſa eſt Lygdame merces?
Eſt pœnæ ſeruo rumpere teſte fidem.
Ille poteſt nullo miſeram me linquere facto?
Aequalem nulla dicere habere domo?
Gaudet me uacuo ſolam tabeſcere lecto.
Si placet inſultet Lygdame morte mea.
Improba non uicit me moribus illa, ſed herbis.
Staminea Rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,

Et lecta ex ſectis anguibus oſſa trahunt,
Et ſtrigis inuentæ per buſta iacentia plumæ,
Cinctaq́; funeſto lanea uitta uiro.
Si non uana cauunt mea ſomnia Lygdame, teſtor
Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.
Putris & in uacuo texetur aranea lecto,
Noctibus illorum dormiet ipſa Venus.
Quæ tibi ſi ueris animis eſt queſta puella,
Hac eadem rurſus Lygdame curre uia,
Et mea cum multis lachrymis mandata reporta,
Iram non fraudes eſſe in amore meo.
Me quoq; conſimili impoſitum torquerier igni,
Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.
Quod mihi ſi tanto felix concordia bello
Extiterit, per me Lygdame liber eris.

DE MORTE PETI OB AVARITIAM.

Ergo ſollicitæ tu cauſa pecunia uitæ es,
Per te immaturum mortis adimus iter,
Tu uitijs hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo,
Tu Petum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis inſano terq́;, quaterq; mari.
Nam dum te ſequitur, primo miſer excidit æuo,
Et noua longinquis piſcibus eſca natat,
Et mater non iuſta piæ dare debita terræ,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc uolucres adſtant ſuper oſſa marinæ,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
Infelix Aquilo raptæ timor Orithyiæ
Quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi?

A ut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
Portabat ſanctos alueus ille uiros.
P ete quid ætatem numeras? quid cara natanti
Mater in ore tibi eſt? non habet unda Deos.
N am tibi nocturnis ad ſaxa ligata procellis
Omnia de trito uincula fune cadunt.
S unt Agamemnonias teſtantia littora curas,
Quæ notat Argini pœna minantis aquæ.
H oc iuuene amiſſo, claſſem non ſoluit Atrides,
Pro qua mactata eſt Iphigenia mora.
R eddite corpus humo, poſitaq; in gurgite uita
Petum ſponte tua uilis arena tegas.
E t quoties Peti tranſibit nauta ſepulchrum,
Dicat, & audaci tu timor eſſe potes.
I te rates curuæ, & leti quoq; texite cauſas.
Iſta per humanas mors uenit acta manus,
T erra parum fuerat, terris adiecimus undas,
Fortunæ miſeras auximus arte uias.
A nchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui ſua terra parum eſt?
V entorum eſt quodcunq; paras, haud ulla carina
Conſenuit fallit portus & ipſe fidem.
N atura inſidians pontum ſubſtrauit auaris.
Vt tibi ſuccedat, uix ſemel eſſe poteſt.
S axa triumphales fregere caphar ea puppes,
Naufraga cum uaſto Græcia tracta ſalo eſt.
P aulatim ſocium iacturam fleuit Vlyſſes,
In mare cui ſoli non ualuere doli.
Q uod ſi contentus patrio boue uerteret agros,
Verbaq; duxiſſet pondus habere mea,

V iueret ante ſuos dulcis conuiuia penates,
Pauper & in terra nil ubi flere poteſt.
N on tulit hic Petus ſtridorem audire procellæ,
Et duro teneras lædere fune manus,
S ed thiæ thalamo, aut oricia terebintho
Et fultum pluma uerſicolore caput.
H uic fluctus uiuo radicitus abſtulit ungues,
Et miſer inuiſam traxit hiatus aquam.
H unc paruo ferri uidit nox improba ligno,
Petus ut occideret tot coiere mala.
F lens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.
D i maris ægæi, quos ſunt penes æquora uenti,
Et quæcunq; meum degrauat unda caput,
Quo rapitis miſeros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta uaſta manus.
A h miſer halcyonum ſcopulis affigar acutis.
In me cæruleo fuſcina ſumpta Deo eſt.
A t ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus.
Hoc de me ſat erit, ſi modo matris erit.
S ubtrahit hæc fantem torta uertigine fluctus,
Vltima quæ Peto nox'q;, diesq; fuit.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis,
V os decuit laſſo ſupponere brachia mento,
Non poterat ueſtras ille grauare manus.
A t tu ſæue Aquilo nunquam mea uela uidebis.
Ante fores dominæ condar oportet iners.

AD CYNTHIAM.

d Vlcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas

Vocis & inſanæ tot male dicta tuæ,
C um furibunda mero menſam propellis, & in me
Proijcis inſana cymbia plena manu.
T u uero noſtros audax inuade capillos,
Et mea formoſis unguibus ora nota,
T u minitare oculos ſubiecta exurere flamma,
Fac mea reſciſſo pectora nuda ſinu,
N i mirum ueri dantur mihi ſigna caloris,
Nam ſine amore graui fœmina nulla dolet.
Q uæ mulier grau da iactat conuitia lingua,
Et Veneris magnæ uoluitur ante pedes,
C uſtodum gregibus circum ſe ſtipat euntem,
Seu ſequitur medias, mænas ut acta, uias,
S eu timidam crebro dementia ſomnia terrent,
Seu miſeram in tabula picta puella mouet.
H is ego tormentis animi ſum uerus aruſpex,
Nam didici certo ſæpe in amore notas.
N on eſt certa fides, quam non iniuria uerſat.
Hoſtibus eueniat lenta puella meis.
I n morſo æquales uideant mea uulnera collo,
Me doceat liuor mecum habuiſſe meam.
A ut in amore dolere uolo, aut audire dolentem,
Siue meas lachrymas, ſiue uidere tuas,
T ecta ſupercilijs ſiquando uerba remittis,
Aut tua cum digitis ſcripta ſilenda notas.
O Di ego quæ nunquam pungunt ſuſpiria ſomnos.
Semper in iratam pallidus eſſe uelim.
D ulcior ignis erat Paridi cum grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre ſuæ.
D um uincunt Danai, dum reſtat barbarus Hector,

Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt, in te pax mihi nulla placet.
Gaude quod nulla eſt æque formoſa, doleres
Siqua foret, nunc ſis iure ſuperba licet.
At tibi qui noſtro tendiſti retia lecto
Sit ſocer, æternum nec ſine matre domus,
Cui nunc ſiqua data eſt furandæ copia noctis,
Infenſa illa mihi, non tibi amica dedit.

AD MECOENATEM.

Mecœnas eques hetruſco de ſanguine regum
Intra fortunam qui cupis eſſe tuam,
Quid me ſcribendi tam uaſtum mittis in æquor?
Non ſunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe eſt quod nequeas capiti committere pondus,
Et preſſum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.
Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna,
Exactis calamis ſe mihi iactat equis.
In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles,
Parrhaſius parua uindicat arte locum.
Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ.
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phidiacus ſigno ſe Iuppiter ornat eburno,
Praxitelem parius uindicat arte lapis.
Sunt quibus eleæ concurrit palma quadrigæ,
Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus utilis armis.
Naturæ ſequitur ſemina quiſq; ſuæ.

A t tua Mecœnas uitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te ſuperare tuis.
C um tibi romano dominas in honore ſecures,
Et liceat medio ponere iura foro,
V el tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes,
Atq; onerare tuam fixa per arma domum,
E t tibi ad effectum uires det Cæſar, & omni
Tempore tam faciles inſinuentur opes,
P arcis, & in tenues humilem te colligis umbras.
Velorum plenos ſubtrahis ipſe ſinus.
C rede mihi magnos æquabunt iſta Camillos
Indicia, & uenies tu quoq; in ora uirûm.
C æſaris & famæ ueſtigia iuncta tenebis.
Mecœnatis erunt uera trophæa fides.
N on ego uelifera tumidum mare findo carina,
Tota ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.
N on flebo in cineres arcem ſediſſe paternos
Cadmi, nec ſemper prælia clade pari,
N ec referam ſcæas, & pergama Apollinis arces
Et Danaûm decimo uere rediſſe rates,
M œnia cum graio neptunia preſſit aratro
Victor palladiæ ligneus artis equus.
I nter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos,
Et ceciniſſe modis coe poeta tuis.
H æc curant pueros, hæc curant ſcripta puellas,
Meq; Deum clament, & mihi ſacra ferant.
T e duce uel Iouis arma canam, cœloq; minantem
Cæum, & phlegræis Oromedonta iugis,
C elſaq; romanis decerpta palatia tauris
Ordiar, & cæſo mœnia firma Remo,

E ductosq; pares ſyluestri ex ubere reges,
Creſcet & ingenium ſub tua iuſſa meum,
P roſequar et currus utroq; ab littore ouantes
Parthorum, aſtutæ tela remiſſa fugæ,
C aſtráq; Peluſii romano ſubruta ferro,
Antoniq; graues in ſua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ,
Dextráq; immiſſis da mihi ſigna rotis.
H oc mihi Mecœnas laudis concedis, et à te eſt,
Quod ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.

DE NATALI AMICAE SVAE.

m Irabar quid nam miſiſſent mane camœnæ
Ante meum ſtantes ſole rubente torum,
N atalis noſtræ ſignum miſere puellæ,
Et manibus fauſtos ter crepuere ſonos.
T ranſeat hic ſine nube dies, ſtent aëre uenti,
Ponat et in ſicco molliter unda minas.
A ſpiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobe lachrymas ſupprimat ipſe lapis.
H alcyonum poſitis requieſcant ora querelis,
Increpet abſumptum nec ſua mater Itym.
T úq; ò cara mihi felicibus edita pennis
Surge, & poſcentes iuſta precare Deos.
A c primum pura ſomnum tibi diſcute lympha,
Et nitidas preſſo pollice finge comas,
D ein qua primum oculos cœpiſti ueſte Properti,
Indue, nec uacuum flore relinque caput,
E t pete, qua polles, ut ſit tibi forma perennis,
Inq; meum ſemper ſtent tua regna caput,
I nde coronatas ubi thure piaueris aras,

Luxerit & tota flamma ſecunda domo,
S it menſæ ratio, nox'q; inter pocula currat,
Et crocino nares murrheus ungat Onyx.
T ibia nocturnis ſuccumbat rauca choreis,
Et ſint nequitiæ libera uerba tuæ,
D ulcia'q; ingratos adimant conuiuia ſomnos,
Publica uicinæ perſtrepat ara uiæ.
S it ſors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis uerberet ille puer.
C um fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & inſtituet ſacra miniſtra Venus,
A nnua ſoluamus thalamo, & ſolennia noſtro,
Natalis'q; tui ſic peragamus iter.

Fœminas imperare amantibus.

q Vid mirare meam ſi uerſat fœmina uitam?
Et trahit addictum ſub ſua iura uirum?
C rimina'q; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere uincla iugo.
V enturam melius præſagit nauita mortem,
Vulneribus didicit miles habere metum.
I ſta ego præterita iactaui uerba iuuenta.
Tu nunc exemplo diſce timere meo.
C olchis flagranteis adamantina ſub iuga tauros
Egit, & armigera prælia ſæuit humo,
C uſtodis'q; feros clauſit ſerpentis hiatus,
Iret ut æſonias aurea lana domos.
A uſa ferox ab equo quondam oppugnare ſagittis
Mæotis Danaûm Pentheſilea rates.
A urea cui poſtquam nudauit caſſida frontem,
Vicit uictorem candida forma uirum.

O mphale in tantum formæ proceſſit honorem
Lydia gygæo tincta puella lacu,
V t qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas
Tam dura traheret mollia penſa manu.
P erſarum ſtatuit Babylona Semiramis urbem,
Vt ſolidum cocto tolleret aggere opus,
E t duo in aduerſum miſit per mœnia currus
Ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus,
D uxit & Eufraten medium qua condidit arces,
Iuſſit & imperio ſurgere Bactra caput,
N am quid ego heroas, q̃d raptem in crimine diuos?
Iuppiter infamat ſéq;, ſuamq; domum.
Quid modo quæ noſtris opprobria uexerit armis,
Et famulos inter fœmina trita ſuos?
C oniugis obſcœni pretium romana popoſcit
Mœnia, & addictos in ſua regna patres.
N oxia Alexandrina dolis aptiſſima tellus,
Et toties noſtro Memphi cruenta malo,
T res ubi Pompeio detraxit arena triumphos.
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
I ſſent phlegræo melius tibi funera campo,
Vel tua ſi ſocero colla daturus eras,
S cilicet inceſti meretrix regina Canopi
Vna philippeo ſanguine aduſta nota.
A uſa Ioui noſtro latrantem opponere Anubim,
Et Tyberim Nili cogere ferre minas,
R omanamq; tubam crepitanti pellere ſiſtro,
Baridos & contis roſtra liburna ſequi,
F œdáq; tarpeio Canopea tendere ſaxo
Iura dare ſtatuas inter, & arma mari.

Quid nunc Tarquini fractas iuuat eſſe ſecures,
Nomine quem ſimili uita ſuperba notat?
S i mulier patienda fuit, cape Roma triumphum,
Et longum Auguſto ſalua precare diem.
F ugiſti tamen in timidi uaga flumina Nili.
Accepere tuæ romula uincla manus.
B rachia ſpectaui ſacris admorſa colubris,
Et trahere occultum membra ſoporis iter.
N on hæc Roma fuit tanto tibi ciue uerenda
Dixit, & aſſiduo lingua ſepulta mero.
S eptem urbs alta iugis, toto quæ præſidet orbi,
Fœmineas timuit territa Marte minas.
H annibalis ſpolia, & uicti monimenta Siphacis,
Et Pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes,
C urius expletis ſtatuit monimenta lacunis.
At Decius miſſo prælia rupit equo.
C oclitis abſciſſos teſtatur ſemita pontes,
Et cui cognomen Coruus habere dedit.
H æc Di condiderant, hæc Di quoq; mœnia ſeruant.
Vix timeat ſaluo Cæſare Roma Iouem.
N unc ubi ſcipiadæ claſſes? ubi ſigna Camilli?
Aut ubi pompea boſphora capta manu?
L eucadius uerſas acies memorabit Apollo,
Tantum operis belli ſuſtulit una dies,
A t tu ſiue petes portus, ſeu nauita linques,
Cæſaris in toto ſis memor ionio.

AD POSTHVMVM DE GALLA.

P Oſthume plorantem potuiſti linquere Gallam?
Miles & Auguſti fortia ſigna ſequi?
T antine ulla fuit ſpoliati gloria parthi,

Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas eſt omnes pariter pereatis auari,
Et quiſquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus ueſane lacerna
Potabis galea feſſus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabeſcet inani,
Hæc tua ne uirtus fiet amara tibi,
Néue tua medæ lætentur cæde ſagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Néue aliquid de te flendum referatur in urna,
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter quater in caſta felix ò Poſthume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cum ſit luxuriæ Roma magiſtra tuæ?
Sed ſecurus eas, Gallam non munera uincent,
Duritiæq́; tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq; die ſanum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Poſthumus alter erit miranda coniuge Vlyſſes,
Non illi longæ tot nocuere moræ,
Caſtra decē annorū, et Ciconū mons, Iſmara, Calpe,
Exuſtæq́; tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes lotoſq́;, herbæq́; tenaces,
Scyllaq́;, & alternas ſciſſa Charybdis aquas,
Lampeties ithacis uerubus mugiſſe iuuencos,
Pauerat hos Phœbo filia Lampetie,
Et thalamum ææ flentis fugiſſe puellæ,
Totq́; hyemis noctes, totq́; nataſſe dies,
Nigranteſq́; domos animarum intraſſe ſilentum,

Sirenum ſurdo remige adiſſe lacus,
Et ueteres arcus leto renouaſſe procorum,
Errorisq́; ſui ſic ſtatuiſſe modum,
Nec fruſtra, quia caſta domi perſederat uxor.
Vincit Penolopes Lælia Galla fidem.

DE AVARITIA PVELLARVM.

Quæritis unde auidis nox ſit pretioſa puellis.
Et uenerem exhauſtæ damna querantur opes,
Certe equidem tantis cauſa eſt manifeſta ruinis,
Luxuriæ nimium libera facta uia eſt.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et uenit è rubro concha erycina ſalo,
Et Tyros oſtrinos præbet cadmea colores,
Cinnamon & multi paſtor odoris arabs.
Hæc etiam clauſas expugnant arma pudicas,
Quæq́; terunt faſtus Icarioti tuos.
Matrona incedit cenſus induta nepotum,
Et ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit.
Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi.
Aut ſiqua eſt, pretio tollitur ipſa mora.
Felix eois lex funeris una maritis,
Quos aurora ſuis rubra colorat equis.
Nanq; ubi mortifero iacta eſt fax ultima lecto,
Vxorum fuſis ſtat pia turba comis,
Et certamen habent leti, quæ uiua ſequatur
Coniugium. pudor eſt non licuiſſe mori.
Ardent uictrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq́; ſuis ora peruſta uiris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.

F elix agreſtum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quarum meſſis, & arbor erant.
I llis pompa fuit decuſſa cydonia ramo,
Et dare puniceis plena caniſtra rubis,
N unc uiolas tondêre manu, nunc miſta referre
Lilia, uirgineos lucida per calathos,
E t portare ſuis ueſtitas frondibus uuas,
Aut uariam plumæ uerſicoloris auem.
H is tum blanditiis furtiua per antra puellæ
Oſcula ſyluicolis empta dedere uiris,
A tq; hinuli pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro,
P inus & incumbens latas circundabat umbras,
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
C orniger Idæi uacuam paſtoris in aulam
Dux Aries ſaturas ipſe reduxit oues.
D iq;, deæq; omnes, quibus eſt tutela per agros,
Præbebant ueſtris uerba benigna focis.
E t leporem quicunq; uenis uenaberis hoſpes,
Et ſi forte meo tramite quæris auem,
E t me Pana tibi comitem de rupe uocato,
Siue petas calamo præmia, ſiue cane.
A t nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis,
Aurum omnes uicta iam pietate colunt.
A urea nunc uere ſunt ſecula, plurimus auro
Venit honos. auro conciliatur amor.
A uro pulſa fides, auro uenalia iura,
Aurum lex ſequitur, mox ſine lege pudor.
T orrida ſacrilegum teſtantur lumina Brennum,
Dum petit intonſi pythia regna Dei,

At mons laurigero concuſſus uertice duras
Gallica Parnaſſi ſparſit in arma niues,
Et ſcelus accepto thracis Polymneſtoris auro
Nutrit in hoſpitio non Polydore pio.
Tu quoq; ut auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapſis nuſquam eſt Amphiaraus equis.
Proloquar, atq; utinam patriæ ſim uerus aruſpex,
Frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.
Certa loquor, ſed nulla fides, neq; enim Ilia quondã
Verax pergameis mænas habenda malis.
Sola Parim phrygiæ fatum componere, ſola
Fallacem patriæ ſerpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit utilis, ille parenti,
Experta eſt ueros irrita lingua Deos.

Ad Sparten de ludis Laconicis.

m Vlta tuæ Sparte miramur iura palæſtræ,
Sed mage uirginei tot bona gymnaſij,
Quod non infames exercet corpore laudes
Inter luctantes nuda puella uiros,
Cum pila ueloces fallit per brachia iactus,
Increpat & uerſi clauis adunca trochi,
Puluerulentáq; ad extremas ſtat fœmina metas,
Et patitur duro uulnera Pancratio,
Nunc ligat ad cæſtum gaudentia brachia loris,
Miſſile nunc diſci pondus in orbe rotat,
Gyrum pulſat equis, niueum latus enſe reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput,
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodoonteis turba lauatur aquis,
Et modo Taygeti crines aſperſa pruina

Sectatur patrios per iuga longa canes.
Qualis & Eurotæ Pollux & Caſtor arenis,
Hic uictor pugnis, ille, futurus equis,
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuiſſe Deos.
Lex igitur ſpartana uetat ſecedere amantes,
Et licet in triuijs ad latus eſſe ſuæ,
Nec timor, aut ulla eſt clauſæ tutela puellæ,
Nec grauis auſteri pœna cauenda uiri.
Nullo præmiſſo, de rebus tute loquaris
Ipſe tuis, longæ nulla repulſa moræ.
Non tyriæ ueſtes errantia lumina fallunt,
Eſt neq; odoratæ cura moleſta domi.
At noſtra ingenti uadit circundata turba,
Nec digitum anguſta eſt inſeruiſſe uia,
Nec quæ ſint facies, nec quæ ſint uerba rogandi
Inuenias, cæcum uerſat amator iter.
Quod ſi iura fores, pugnasq; imitata Laconum,
Carior hoc eſſes tu mihi Roma bono.

AD CYNTHIAM DE LYCINNA.

s Ic ego non ullos iã norim in amore tumultus,
Nec ueniat ſine te nox uigilanda mihi,
Vt mihi prætextæ pudor eſt uelatus amictu,
Et data libertas noſcere amoris iter,
Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multo minus eſt, cum ducitur annus,
Vix memini nobis uerba coiſſe decem.
Cuncta tuus ſepeliuit amor, nec fœmina poſt te
Vlla dedit collo dulcia uincla meo.

T eſtis erit Dircæ tam uero crimine ſæua
Nycteos Antiopen accubuiſſe Lyco.
A h quoties pulchros traxit regina capillos,
Molliaq; immites fixit in ora manus.
A h quoties famulam penſis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iuſſit humo.
S æpe illam immundis paſſa eſt habitare tenebris.
Vilem ieiunæ ſæpe negauit aquam.
I uppiter Antiope nuſquam ſuccurris habenti
Tot mala. corrumpit dura cathena manus.
S i Deus es, tibi turpe tuam ſeruire puellam.
Inuocet Antiope quem niſi uincta Iouem?
S ola tamen, quæcunq; aderant in corpore uires,
Regales manicas rupit utraq; manu,
I nde Cytheronis timido pede currit in arces.
Nox erat, & ſparſo triſte cubile gelu,
S æpe uago Aſopi ſonitu permota fluentis
Credebat dominæ pone uenire pedes,
E t durum Zethum, et lachrymis Amphiona mollem
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.
A c ueluti magnos cum ponunt æquora motus,
Eurus in aduerſos deſinit ire notos,
L ittore ſic tacito ſonitus rareſcit arenæ,
Sic cadit inflexo lapſa puella genu.
S era tamen pietas, natis eſt cognitus error.
Digne Iouis natos qui tueare ſenex,
T u reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bouis.
A ntiope cognoſce Iouem, tibi gloria Dirce
Ducitur in multis mortem habitura locis.

Prata cruentantur Zeti, uictorq́; canebat
  Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.
At tu non meritam parcas uexare Lycinnam.
  Neſcit ueſtra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures,
  Te ſolam & lignis funeris uſtus amem.

DE IMPERIO AMICAE.

Nox media, et dn̄æ mihi uenit epiſtola noſtræ,
  Tybure me miſſa iuſſit adeſſe mora,
Candida qua geminas oſtendunt culmina turres,
  Et cadit in patulos lympha aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me'ne tenebris?
  Vt timeam audaces in mea membra manus?
At ſi hæc diſtulero noſtro mandata timore,
  Nocturno fletus ſæuior hoſte mihi.
Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum.
  In me manſuetas non habet illa manus.
Nec tamen eſt quiſquam, ſacros qui lædat amantes,
  Scyronis media ſi licet ire uia.
Quiſquis amator erit, ſcythicis licet ambulet oris,
  Nemo adeo, ut noceat, barbarus eſſe uolet.
Luna miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras.
  Ipſe amor accenſas percutit ante faces.
Sæua canum rabies morſus auertit hianteis,
  Huic generi quouis tempore tuta uia eſt.
Sanguine tam paruo quis enim ſpargatur amantis
  Improbus? excluſis fit comes ipſa Venus.
Quod ſi certa meos ſequerentur funera caſus,
  Talis mors pretio uel ſit emenda mihi,
Afferet huc unguenta mihi, ſertisq́; ſepulchrum

Ornabit

Ornabit cuſtos ad mea buſta ſedens.
Di faciant, mea ne terra locet oſſa frequenti,
Qua facit aſſiduo tramite uulgus iter.
Poſt mortem tumuli ſic infamantur amantum.
Me tegat arborea deuia terra coma,
Aut humet ignotæ cumulus uallatus arenæ.
Non iuuat in media nomen habere uia.

AD BACCHVM.

Nunc ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris,
Da mihi pacato uela ſecunda pater,
Tu potes inſanæ ueneris compeſcere faſtus,
Curarumq; tuo fit medicina mero.
Per te iunguntur, per te ſoluuntur amantes.
Tu uitium ex animo dilue Bacche tuo,
Te quoq; enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris
Lyncibus in cœlum uecta Ariadna tuis.
Hoc mihi, quod ueteres cuſtodit in oſſibus ignes,
Funera ſanabunt uel tua uina malum.
Semper enim uacuos nox ſobria torquet amantes,
Speſq; timorq; animo uerſat utroq; modo.
Quod ſi Bacche tuis per feruida tempora donis
Acerſitus erit ſomnus in oſſa mea,
Ipſe feram uites, pangamq; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ me uigilante feræ,
Dum modo purpureo ſpument mihi dolia muſto,
Et noua preſſanteis inquinet uua pedes.
Quod ſupereſt uitæ, per te, & tua cornua, uiuam,
Virtutiſq; tuæ Bacche poeta ferar.

D icam ego maternos ætnæo fulmine partus,
  Indica Nyſæis arma fugata choris,
V eſanum'q; noua nequicquam in uite Lycurgum
  Pentheos in triplices funera grata greges,
C urua'q; tyrrhenos delphinum corpora nautas
  In uada pampinea diſſiluiſſe rate,
E t tibi per mediam beneolentia flumina Naxon,
  Vnde tuum potant naxia turba merum.
C andida laxatis onerato colla corymbis
  Cinget baſſaricas lydia mitra comas.
L euis odorato ceruix manabit oliuo,
  Et feries nudos ueſte fluente pedes.
M ollia dircææ pulſabunt tympana Thebæ.
  Capripedes calamo Panes hiante canent,
V ertice turrigero iuxta Dea magna Cybellæ
  Fundet ad idæos Cymbala rauca choros.
A nte fores templi crater antiſtitis auro
  Libatum fundens in tua ſacra merum.
H æc ego non humili referam memoranda cothurno,
  Qualis pindarico ſpiritus ore tonat.
T u modo ſeruitio uacuum me ſiſte ſuperbo,
  Atq; hoc ſollicitum uince ſopore caput.

MORTEM ESSE INEVITABILEM

c Lauſus ab umbroſo qua ludit pontus Auerno
  Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ,
Qua iacet & Troiæ tubicen Miſenus arena,
  Et ſonat Herculeo ſtructa labore uia,
H ic ubi mortales dextra cum quæreret urbes,

Cymbala Thebano concrepuere Deo,
At nunc inuiſæ magno cum crimine Baiæ,
Quis deus in ueſtra conſtitit hoſtis aqua?
His preſſus ſtygias uultum demiſit in undas,
Errat & in ueſtro ſpiritus ille lacu.
Quid genus, aut uirtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæſaris eſſe focos?
Aut modo tam pleno fluitantia uela theatro,
Et per maternas omnia geſta manus?
Occidit, & miſero ſteterat uigeſimus annus,
Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiáq; in plauſum tota theatra iuuent,
Attalicas ſupera ueſtes, atq; omnia magnis
Gemmea ſint ludis, ignibus iſta dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus, & ultimus ordo,
Eſt mala, ſed cunctis iſta terenda uia eſt.
Exoranda canis tria ſunt latrantia colla.
Scandenda eſt torui publica cymba ſenis.
Ille licet ferro cautus ſe condat, & ære,
Mors tamen incluſum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non uis exemit Achillem,
Crœſum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridæ magno cum ſtetit alter amor.
At tibi nauta, pias hominum qui traÿcis umbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Qua ſiculæ uictor telluris Claudius, & qua
Cæſar ab humana ceſſit in aſtra uia.

De mulierum incontinentia.

O Bijcitur toties à te mihi noſtra libido,
Crede mihi, uobis imperat illa magis.
V os ubi contempti rupiſtis frena pudoris,
Neſcitis captæ mentis habere modum.
F lamma per incenſas citius ſedetur ariſtas,
Fluminaq́; ad fontis ſint reditura caput,
E t placidum Syrtes portum, & bona littora nautis
Præbeat hoſpitio ſæua Malea ſuo,
Q uàm poſſit ueſtros quiſquam reprehendere curſus,
Et rapidæ ſtimulos frangere nequitiæ.
T eſtis cretæi faſtus quæ paſſa iuuenci
Induit abiegnæ cornua falſa boui,
T eſtis theſſalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ uoluit liquido tota ſubire Deo.
C rimen & illa fuit patria ſuccenſa ſenecta
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
N am quid Medeæ referam, quo tempore matris
Iram natorum cæde piauit amor?
Q uid'ue Clytemneſtræ, propter quam tota Mycenis
Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus?
T uq́; ò minoa uenundata Scylla figura
Tondens purpurea regna paterna coma,
H anc igitur dotem uirgo deſponderat hoſti.
Niſe tuas portas fraude recluſit amor.
A t uos innuptæ felicius urite tedas,
Pendet cretæa tracta puella rate.
N on tamen immerito Minos ſedet arbiter orci,
Victor erat, quamuis æquus in hoſte fuit.

De contemptore Amicæ.

C Redis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ,
Vidiſti à lecto quem dare uela tuo?
D urus, qui lucro potuit mutare puellam.
Tantis'ne in lachrymis Africa tota fuit?
A t tu ſtulta Deos, tu fingis inania uerba,
Forſitan ille alio pectus amore terit.
E ſt tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes,
Splendidaq; à docto fama refulget auo.
F ortunata domus, modo ſit tibi fidus amicus,
Fidus ero, in noſtros curre puella toros.
T u quoq;, qui æſtiuos ſpatioſius exigis ignes,
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
N ox mihi prima uenit, primæ data tempora noctis.
Longius in primo Luna morare toro.
F œdera ſunt ponenda prius, ſignandaq; iura,
Et ſcribenda mihi lex in amore nouo.
H æc amor ipſe ſuo conſtringit pignora ſigno,
Teſtis ſydereæ torta corona Deæ,
Quàm multæ ante meis cedant ſermonibus horæ,
Dulcia quàm nobis concitet arma Venus.
N anq; ubi non certo uincitur fœdere lectus,
Non habet ultores nox uigilanda Deos,
E t quibus impoſuit, ſoluit nox uincla libido.
Contineant nobis omnia prima fidem.
E rgo qui pactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritq; nouo ſacra marita toro,
I lli ſint quicunq; ſolent in amore dolores,
Et caput argutæ præbeat hiſtoriæ,

Nec flenti dominæ pateſiant nocte feneſtræ.
Semper amet, fructu ſemper amoris egens.

AD CYNTHIAM.

Magnũ iter ad doctas proficiſci cogor Athenas,
Vt me longa graui ſoluat amore uia.
Creſcit enim aſſiduæ ſpectando cura puellæ,
Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.
Omnia ſunt tentata mihi, quacunq; fugari
Poſſit, at ex omni me premit ipſe Deus.
Vix tamen aut ſemel admittit, cum ſæpe negauit,
Seu uenit, extremo dormit amicta toro.
Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris.
Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite ò ſocij propellite in æquora nauem,
Remorumq́; pares ducite ſorte uices,
Iungiteq́; extremo felicia lintea malo,
Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.
Romanæ turres, & uos ualeatis amici,
Qualiſcunq; mihi tuq́; puella uale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci uehar æquoris hoſpes,
Cogar & undiſonos nunc prece adire Deos.
Deinde per Ionium uectus cum feſſa lecheo
Sedarit placida uela phaſelus aqua.
Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem
Iſthmos qua terris arcet utrinq; mare.
Inde ubi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theſeæ brachia longa uiæ.
Illic uel ſtudijs animum emendare Platonis

Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis,
Perſequar aut ſtudiũ linguæ, Demoſthenis arma,
Librorumq́; tuos docte Menandre ſales,
Aut certe tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, ſeu magis ære manus,
Aut ſpatia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito uulnera noſtra ſinu.
Seu moriar fato non turpi fractus amore,
Atq; erit illa mihi mortis honeſta dies.

AD TVLLVM.

Frigida tam multos placuit tibi Cyzicus annos
Tulle propontiaca qua fluit Iſthmos aqua,
Dindymus, & ſacræ fabricata inuenta Cybellæ,
Raptoriſq́; tulit quæ uia Ditis equos.
Si te forte iuuant Helles hathamantidos urbes,
Et deſyderio Tulle mouere meo,
Tu licet aſpicias cœlum omne Atlanta gerentem,
Sectaq́; perſea Phorcydos ora manu,
Geryonæ ſtabula, & luctantum in puluere ſigna
Herculis Antæiq́;, Heſperidumq́; choros,
Tuq́; tuo colchon propellas remige Phaſin,
Peliacæq́; trabis totum iter ipſe legas,
Qua rudis argoa natat inter ſaxa columba
In faciem proræ pinus adacta nouæ,
Et qua Gygei uiſenda eſt ora Caiſtri,
Et qua ſeptenas temperat unda uias,
Omnia romanæ cedent miracula terræ,
Natura hic poſuit quicquid ubiq; fuit.

A rmis apta magis tellus, quàm commoda noxæ.
Famam Roma tuæ non pudet hiſtoriæ.
N am quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus, uictrices temperat ira manus.
H ic Anio tyburte fluis, Clitumnus ab umbro
Tramite, & æternum Martius humor opus.
A lbanus lacus & ſocij Nemorenſis ab unda,
Potáq; Pollucis lympha ſalubris equo.
A t non ſquamoſo labuntur uentre ceraſtæ,
Itala portentis nec fuit una nouis.
N on hic Andromedæ reſonant pro matre cathenæ,
Nec tremis auſonias Phœbe fugate dapes,
N ec cuiquam abſentis arſerunt in caput ignes,
Exitium nato matre parante ſuo.
P enthea non ſæuæ uenantur in arbore Bacchæ,
Nec ſoluit Danaas ſubdita cerua rates.
C ornua nec ualuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue.
A rboreasq; cruces Scinis, & non hoſpita graijs
Saxa, & curuatas in ſua fata trabes.
H æc tibi Tulle parens, hæc eſt pulcherrima ſedes.
Hic tibi pro digna gente petendus honos.
H ic tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum
Spes, & uenturæ coniugis aptus amor.

DE TABVLIS PERDITIS.

e Rgo tam doctæ nobis periere tabellæ,
Scripta quibus pariter tot periere bona.
H as quondam noſtris manibus detriuerat uſus,
Qui non ſignatas iuſſit habere fidem,

I llæ iam ſine me norant placare puellas,
Et quædam ſine me uerba diſerta loqui.
N on illas fixum caras effecerat aurum,
Vulgari buxo ſordida cera fuit.
Qualeſcunq; mihi ſemper manſere fideles,
Semper & effectus promeruere bonos.
F orſitan hæc illis fuerant mandata tabellis
Iraſcor quoniam es lente moratus heri.
A n tibi neſcio quæ uiſa eſt formoſior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta iacis?
A ut dixit uenies hodie, ceſſauimus una',
Hoſpitium tota nocte parauit amor,
E t quæcunq; dolens reperit non ſtulta puella
Garula, cum blandis ducitur hora dolis.
M e miſerum his aliquis rationem ſcribit auari,
Et ponit duras inter ephemeridas.
Quas ſiquis mihi rettulerit, donabitur auro.
Quis pro diuitijs ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua propone columna,
Et dominum Exquilijs ſcribe habitare tuum.

AD CYNTHIAM SVPERBIENTEM.

f Alſa eſt iſta tuæ mulier fiducia formæ
Olim oculis nimium facta ſuperba meis,
N oſter amor tales tribuit tibi Cynthia laudes,
Verſibus inſignem te pudet eſſe meis.
M iſtam te uaria laudaui ſæpe figura,
Vt quod non eſſes, eſſe putaret amor,
E t color eſt toties roſeo collatus eoo,
Cum tibi quæſitus candor in ore foret.

Quod mihi non patrij poterant auertere amici,
Eluere aut uaſto theſſala ſaga mari,
Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipſa
Naufragus ægæa uerba fatebor aqua,
Correptus ſæuo ueneris torrebar aheno,
Victus eram uerſas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ.
Traiectæ Syrtes, anchora iacta mihi eſt.
Nunc demum uaſto feſſi reſipiſcimus æſtu,
Vulneraq́; ad ſanum nunc coiere mea,
Mens bona ſiqua Dea es, tua me in ſacraria dono.
Exciderent ſurdo tot mea uota Ioui.

AD AMICAM.

u Iſus eram poſitis inter conuiuia menſis,
Et de me poterat quilibet eſſe loquax,
Quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos.
Vngue meam morſo ſæpe querère fidem.
Nil moueor lachrymis, iſta ſum captus ab arte.
Semper ab inſidijs Cynthia flere ſoles.
Flebo ego diſcedens, ſed fletum iniuria uincit,
Tu bene conueniens non ſinis eſſe iugum.
Limina iam noſtris ualeant lachrymantia uerbis,
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te cælatis ætas grauis urgeat annis,
Et ueniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.
Vellere cum cupies albos à ſtirpe capillos
À ſpeculo rugas increpitante tibi,
Excluſa inq́; uicem faſtus patiare ſuperbos,
Et quæ feciſti, facta queraris anus.
Has tibi fataleis cecinit mea pagina diras,
Euentum formæ diſce timere tuæ.

SEX. PROPERTII AVRELII NAVTAE ELEGIARVM LIBER QVARTVS.

DE VRBE ROMA.

h Oc quodcunq; uides hoſpes quam maxima Roma eſt,
Ante phrygem Aeneam collis, & herba fuit.
Atq; ubi nauali ſtant ſacra palatia Phœbo,
Euandri profugæ procubuere boues.
F ictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Non fuit opprobrio facta ſine arte caſa,
T arpeiusq; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tyberis noſtris aduena bubus erat.
Quo gradibus domus iſta Remi ſe ſuſtulit olim,
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
C uria, prætexto quæ nunc nitet alta ſenatu,
Pellitos habuit ruſtica corda patres.
B uccina cogebat priſcos ad uerba quirites.
Centum illi in prato ſæpe ſenatus erat,
N ec ſinuoſa cauo pendebant uela theatro.
Pulpita ſolenneis non oluere crocos.
N ulli cura fuit externos quærere diuos,
Cum tremeret patrio pendula turba ſacro;
A nnuáq; accenſo celebrare palilia fœno,
Qualia nunc curto luſtra nouantur equo.
V eſta coronatis pauper gaudebat aſellis,
Ducebant macræ uilia ſacra boues.
P arua ſaginati luſtrabant compita porci,
Paſtor & ad calamos exta litabat ouis,

Verbera pellitus ſetoſa mouebat arator,
Vnde licens Fabius ſacra lupercus habet.
Nec rudis infeſtis miles radiabat in armis,
Miſcebant uſta prælia nuda ſude.
Prima galeritus poſuit prætoria Lygmon,
Magnaq́; pars Tacio rerum erat inter oues.
Hinc tiaens, Ramnesq́; uiri, Lucæresq́; coloni.
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe ſuburbanæ parua minus urbe Bouillæ
Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij,
Et ſtetit Alba potens albæ ſuis omine nata,
Hac ubi fidenas longe erat ire uias.
Nil patrium niſi nomen habet Romanus alumnus,
Sanguinis altricem nunc pudet eſſe lupam.
Huc melius profugos miſiſti Troia penates,
O quali uecta eſt Dardana puppis aue.
Iam bene ſpondebant tunc omina, quod nihil illam
Læſerat abiegni uenter apertus equi.
Cum pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et uerita eſt humeros urere flamma pios,
Tunc animi uenere Decij, Brutiq́; ſecures,
Vexit & ipſa ſui Cæſaris arma Venus,
Arma reſurgentis portans uictricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule Deos,
Si modo auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit auentino rura pianda Remo,
Aut ſi pergameæ ſerò rata carmina uatis
Longæuum ad Priami uera fuere caput.
Vertite equum Danai, male uincitis. ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.

Optima nutricum noſtris Lupa martia rebus,
  Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nanq; pio conor diſponere uerſu,
  Hei mihi quod noſtro eſt paruus in ore ſonus.
Sed tamen exiguo quodcunq; è pectore riui
  Fluxerit, hoc patriæ ſeruiat omne meæ.
Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona,
  Mi folia ex edera porrige Bacche tua,
Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris,
  Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes ſiquis cernet de uallibus arces,
  Ingenio muros æſtimet ille meo.
Roma faue, tibi ſurgit opus, date candida ciues
  Omina, & inceptis dextera cantet auis.
Sacra, dieſq; canam, & cognomina priſca locorum,
  Has meus ad metas ſudet oportet equus.
Quò ruis imprudens uage dicere facta Properti.
  Non ſunt à dextro condita fila colo.
Accerſis lachrymis cantus, auerſus Apollo
  Poſcis ab inuita uerba pigenda lyra.
Certa feram certis authoribus, aut ego uates,
  Neſcius ærata ſigna mouere pila.
Me creat Architæ ſoboles Babylonius Horops
  Horon, & à proauo ducta Conone domus.
Di mihi ſunt teſtes, non degeneraſſe propinquis,
  Inq; meis libris nil prius eſſe fide.
Nunc pretium fecere Deos, & fallitur auro
  Iuppiter obliquæ ſigna iterata rotæ,
Feliceſq; Iouis ſtellas, Martiſq; rapacis,
  Et graue Saturni ſydus in omne caput,

Quid moueant piſces, animoſaq; ſigna Leonis,
Lotus & heſperia quid Capricornus aqua,
Dicam Troia cades, & troica Roma reſurges,
Et maris, & terræ longa ſepulchra canam.
Dixi ego cum geminos produceret Arria natos,
Illa dabat natis arma uetante Deo,
Non poſſe ad patrios ſua pila referre penates,
Nempe meam firmant nunc duo buſta fidem,
Quippe Lupercus equi dum ſaucia protegit ora,
Heu ſibi prolapſo non bene cauit equo.
Gallus at in caſtris dum credita ſigna tuetur,
Concidit ante aquilæ roſtra cruenta ſuæ,
Fatales pueri duo funera matris auaræ.
Vera ſed inuito contigit iſta fides.
Idem ego cum Cynaræ traheret Lucina dolores,
Et facerent uteri pondera lenta moram,
Iunonis uotum facite impetrabile dixi,
Illa parit, libris eſt data palma meis.
Hoc neq; arenoſum libyci Iouis explicat antrum,
Aut ſibi commiſſos fibra locuta Deos,
Aut ſiquis motas cornicis ſenſerit alas,
Vmbraq; nec magicis mortua prodit aquis,
Aſpicienda uia eſt cœli, uerſusq; per aſtra
Trames, & ab Zonis quinq; petenda fides.
Exemplũ graue erit Calchas, nanq; Aulide ſoluit
Ille bene hærentes ad pia ſaxa rates.
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
Tinxit, & Atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danäi. tu diruta fletum
Supprime, & euboicos reſpice Troia ſinus.

N amplius ultores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuijs Græcia preſſa tuis,
V ictor Oilide rape nunc, & dilige uatem.
Quàm uetat auelli ueſte Minerua ſua.
H actenus hiſtoriæ, nunc ad tua deuehor aſtra,
Incipe tu lachrymis æquus adeſſe nouis.
V mbria te notis antiqua penatibus edit,
Mentior? an patriæ tangitur ora tuæ?
Q ua nebuloſa cauo rorat Meuania campo,
Et lacus æſtiuis intepet umber aquis,
S candentisq; axis conſurgit uertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo,
O ſſáq; legiſti non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipſe lares.
N am tua cum multi uerſarent rura iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.
M ox ubi bulla rudi demiſſa eſt aurea collo,
Matris & ante Deos libera ſumpta toga,
T um tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,
Et uetat inſano uerba tonare foro.
E t tu finge elegos fallax opus, hæc tua caſtra,
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
M ilitiam Veneris blandis patiere ſub annis
Et Veneris pueris utilis hoſtis eris,
N am tibi uictrices, quaſcunq; labore paraſti,
Eludat palmas una puella tuas,
E t bene cum fixum mento diſcuſſerit uncum,
Nil erit hoc, roſtro te premet anſa ſuo,
I llius arbitrio noctem, lucem'q; uidebis,
Gutta quoq; ex oculis non niſi iuſſa cadet.

N ec mille excubiæ, nec te ſignata iuuabunt
Limina, perſuaſæ fallere rima ſat eſt.
N unc tua uel medijs puppis luctetur in undis,
Vel licet armatis hoſtis inermis eas,
V el tremefacta cauo tellus deducat hiatum,
Ottipedis cancri terga ſiniſtra time.

FABVLA VERTVNNI.

q Vid mirare meas tot in uno corpore formas?
Accipe Vertunni ſigna paterna Dei.
T huſcus ego, Thuſcis orior, nec pœnitet inter
Prælia uolſcinos deſeruiſſe focos.
N ec me turba iuuat, nec templo lætor eburno.
Romanum ſatis eſt poſſe uidere forum.
H ac quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per uada pulſa ſonos,
A t poſtquam ille ſuis tantum conceſſit alumnis,
Vertunnus uerſo dicor ab amne Deus,
S eu quia uertentis fructum percepimus anni,
Vertunni rurſus credidit eſſe ſacrum.
P rima mihi uariat liuentibus uua racemis,
Et coma lactenti ſpicea fruge tumet,
H ic dulces ceraſos, hic autumnalia pruna
Cernis, & æſtiuo mora rubere die.
I nſitor hic ſoluit pomoſa uota corona,
Cum pirus inuito ſtipite mala tulit.
M endax fama noces, alius mihi nominis index,
De ſe narranti tu modo crede Deo.
O pportuna mea eſt cunctis natura figuris
In quancunq;

In quancunq; uoles uerte, decorus ero,
Indue me cois, fiam non dura puella,
Meq́; uirum ſumpta quis neget eſſe toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno,
Iurabis noſtra gramina ſecta manu.
Arma tuli quondam, & memini, laudabar in illis,
Corbis & impoſito pondere, meſſor eram.
Sobrius ad lites, at cum eſt impoſta corona,
Clamabis capiti uina ſubiſſe meo.
Cinge caput mitra, ſpeciem furabor Iacchi,
Furabor Phœbi, ſi modo plectra dabis.
Caſſibus impoſitis uenor, ſed arundine ſumpta
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies Vertumnus, & eius
Traijcit alterno qui leue pondus equo.
Suppetat hoc piſces calamo prædabor, & ibo
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.
Paſtorem ad baculum poſſum curare, uel idem
Serpiculis medio puluere ferre roſam,
Nam qd ego adijciam, de quo mihi maxima fama eſt,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Cœruleus cucumis, tumidoq́; cucurbita uentre
Me notat, & iunco braſſica uincta leui.
Nec flos ullus hiat pratis, quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat ante meæ.
At mihi quod formas unus uertebar in omnes,
Nomen ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma meis tribuiſti præmia Thuſcis,
Vnde hodie uicus nomina Thuſcus habet,
Tempore quo ſocijs uenit Lycomedius armis,

Atq; Sabina feri contudit arma Taci,
Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atq; hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias diuûm ſator, ut Romana per æuum
Tranſeat ante meos turba togata pedes.
Sex ſuperant uerſus, te, qui ad uadimonia curris,
Non moror, hæc ſpatiis ultima meta meis.
Stipis acernus eram properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in urbe Deus,
At tibi Mamuri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat oſca manus,
Qui me tam docilis potuiſti fundere in uſus,
Vnum opus eſt, operi non datur unus honos.

Epiſtola Arethuſæ ad Lycotam.

hAc Aréthuſa ſuo mittit mandata Lycotæ,
Cum toties abſis, ſi potes eſſe meus.
Siqua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
Hæc erit è lachrymis facta litura meis,
Aut ſiqua incerto fallet te littera tractu,
Signa meæ dextræ iam morientis erunt.
Te modo uiderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modo munito ſericus hoſtis equo,
Hyberniq; Gætæ, pictoq; Britania curru,
Vſtus & eoa diſcolor indus aqua.
Hæc'ne marita fides, & pactæ ſunt mihi noctes,
Cum rudis urgenti brachia uicta dedi?
Quæ mihi deductæ fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo.
Et ſtygio ſum ſparſa lacu, nec recta capillis
Vitta data eſt, nupſi non comitante Deo.

Omnibus heu portis pendent mea noxia uota.
  Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis.
Occidat, immerita qui carpſit ab arbore uallum,
  Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas.
Dignior obliquo funem qui torqueat ocno,
  Aeternuſq́; tuam paſcat aſſelle famem.
Dic mihi num teneros urit lorica lacertos?
  Num grauis imbelles atterit haſta manus?
Hæc noceant potius, quàm dentibus ulla puella
  Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie uultum tenuaſſe, ſed opto
  E' deſyderio ſit color iſte meo.
At mihi cum noctes induxit ueſper amaras,
  Siqua relicta iacent, oſculor arma tua,
Tum queror in toto non ſidere pallia lecto,
  Lucis & authores non dare carmen aues.
Noctibus hybernis caſtrenſia penſa laboro,
  Et Tyria in gladios uellera ſecta ſuos.
Et diſco qua parte fluat uincendus Araxes.
  Quot ſine aqua partus millia currat equus.
Cogor & è tabula pictos ediſcere mundos,
  Qualis & hæc docti ſit poſitura Dei,
Quæ tellus ſit lenta gelu, quæ putris ab æſtu
  Ventus in Italiam, qui bene uela ferat.
Aſſidet una ſoror, curis & pallida nutrix
  Peierat hyberni temporis eſſe moras.
Felix Hippolite nuda tulit arma papilla,
  Et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuiſſent caſtra puellis,
  Eſſem militiæ ſarcina fida tuæ.

N ec me tardarent Scythiæ iuga, cum pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.
O mnis amor magnus, ſed aperto in coniuge maior.
H anc Venus, ut uiuat, uentilat ipſa facem.
N am mihi quo pœnis tibi purpura fulgeat oſtris,
Cryſtallusq; tuas ornet aquoſa manus,
O mnia ſurda tacent, rarisq; aſſueta calendis,
Vix aperit clauſos una puella lares.
G raucidos, & catulæ uox eſt mihi grata querentis,
I lla tui partem uendicat una tori.
F lore ſacella tego, uerbenis compita uelo,
Et crepat ad ueteres herba Sabina focos,
S iue in finitimo gemuit ſtans noctua tigno,
Seu uoluit tangi parca lucerna mero,
I lla dies ornis cædem denuntiat agnis,
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ.
N e precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris,
Raptaue odorato carbaſa lina duci,
P lumbea cum tortæ ſparguntur pondera fundæ,
Subdolus & uerſis increpat arcus equis.
S ed tua ſit domitis parthe telluris alumnis
Pura triumphanteis haſta ſequatur equos.
I ncorrupta mei conſerua fœdera lecti,
H ac ego te ſola lege rediſſe uelim,
A rmaq; cum tulero portæ uotiua Capenæ,
Subſcribam ſaluo grata puella uiro.

FABVLA TARPEIAE.

t Arpeium nemus, & Tarpeiæ turpe ſepulchrũ

Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
L ucus erat felix ederoſo conditus antro,
Multáq; natiuis obſtrepit arbor aquis,
S yluani ramoſa domus, quo dulcis ab æſtu
Fiſtula poturas ire iubebat oues.
H unc Tacius fontem uallo præcingit acerno,
Fidáq; ſuggeſta caſtra coronat humo,
Quid tum Roma fuit, tubicen uicina Curetis,
Cum quateret lento murmure ſaxa Iouis?
A tq; ubi nunc terris dicuntur iura ſubactis,
Stabant romano pila Sabina foro.
M urus erant montes, ubi nunc eſt curia ſepta,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
H inc Tarpeia Deæ fontem libauit, at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.
E t ſatis una malæ potuit mors eſſe puellæ,
Quæ uoluit flammas fallere Veſta tuas.
V idit arenoſis Tacium perludere campis,
Pictáq; per flauas arma leuare iubas.
O bſtupuit regis facie, & regalibus armis,
Interq; oblitas excidit urna manus.
S æpe illa immeritæ cauſata eſt omina Lunæ,
Et ſibi tingendas dixit in amne comas.
S æpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem læderet haſta Taci.
D umq; ſubit primo capitolia nubila fumo,
Rettulit hirſutis brachia ſecta rubis,
E t ſua Tarpeia reſidens, ita fleuit ab arce
Vulnera uicino non patienda Ioui.
I gnes caſtrorum, & Taciæ prætoria turmæ,

Et formoſa oculis arma Sabina meis,
O utinam ad ueſtros ſedeam captiua penates,
Dum captiua mei conſpicer eſſe Taci.
R omani montes, & montibus addita Roma,
Et ualeat probro Veſta pudenda meo.
I lle equus ille meos in caſtra reponet amores,
Cui Tacius dextras collocat ipſe iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos?
Candidáq; in ſæuos inguina uerſa canes?
P rodita quid mirum fraterni cornua monſtri,
Cum patuit lecto ſtamine torta uia?
Quantum ego ſum Auſonijs crimen factura puellis
Improba uirgineo lecta miniſtra foco.
P allados extinctos ſiquis mirabitur ignes,
I gnoſcat, lachrymis ſpargitur ara meis.
C ras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe,
Tu cape ſpinoſi roſcida terga iugi.
L ubrica tota uia eſt, & perfida, quippe tacentes
Fallaci celat limite ſemper aquas.
O utinam magicæ noſſem cantamina muſæ,
Hæc quoq; formoſo lingua tuliſſet opem.
T e toga picta decet, non quem ſine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla Lupæ.
S ic hoſpes patiare tua regina ſub aula
Dos tibi non humilis prodita Roma uenit.
S in minus, at raptæ ne ſint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege repende uices.
C ommiſſas acies ego poſſum ſoluere, nuptæ
Vos medium palla fœdus inite mea.
A dde hymenææ modos, tubicen fera murmura conde,

Credite ueſtra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit uenturam bucina lucem,
Ipſaq́; in oceanum ſydera lapſa cadunt.
Experiar ſomnum, de te mihi ſomnia quæram,
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit, & incerto permiſit brachia ſomno
Neſcia nefarijs accubuiſſe nouis.
Nam Veſta iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in oſſa faces.
Illa ruit qualis celerem propè Thermodoonta,
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.
Vrbi feſtus erat, dixere palilia patres.
Hic primus cœpit mœnibus eſſe dies.
Annua paſtorum conuiuia luſus in urbe
Cum pagana madent fercula diuitijs,
Cumq́; ſuper raros fœni flammantis aceruos
Traijcit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in otia ſolui,
Atq; intermiſſa caſtra ſilere tuba.
Hoc Tarpeia ſuum tempus rata, conuenit hoſtem,
Pacta ligat, pactis ipſa futura comes.
Mons erat aſcenſu dubius, feſtóq; remiſſus.
Nec mora uocales occupat enſe canes.
Omnia præbebant ſomnos, ſed Iuppiter unus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portæq́; fidem, patriamq́; iacentem,
Nubendiq́; petit, quem uelit ipſa, diem,
At Tacius neq; enim ſceleri dedit hoſtis honorem,
Nube ait, & regni ſcande cubile mei.
Dixit, & ingeſtis comitum ſuper obruit armis,

Hæc uirgo officijs dos erat apta tuis,
A' duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus,
O uigil iniuſtæ præmia ſortis habes.

AD LENAM.

T Erra tuũ ſpinis obducat Lena ſepulchrum,
Et tua, quod non uis, ſentiat umbra ſitim,
Nec ſedeant cineri manes, & Cerberus ultor
Turpia ieiuno terreat oſſa ſono,
Docta uel Hippolytum Veneri mollire negantem,
Concordiq; toro peſſima ſemper auis,
Penelopen quoq; neglecto rumore mariti
Nubere laſciuo cogeret Antinoo.
Illa uelit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et uolucris nidis eſſe nouerca ſuis,
Quippe & collinas ad foſſam mouerit herbas,
Stagnáq; currenti diluerentur aqua.
Audax cantatæ leges imponere Lunæ,
Et ſua nocturno fallere terga lupo.
Poſſet & intentos aſtu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit ungue genas,
Conſuluitq; ſtriges noſtro de ſanguine, & in me
Hippomanes fœtæ ſemina legit equæ.
Exornabat opus uerbis ceu blanda perurat,
Saxoſamq; terat ſedula culpa uiam,
Si te eoa iuuat, DoroZantumq; aurea ripa,
Et quæ ſub Tyria concha ſuperbit aqua,
Eurypiliq; placet coæ textura Mineruæ,
Sectáq; ab attalicis putria ſigna toris,

Seu quam palmiferæ mittunt uenalia Thebæ,
Murrheaq; in parthis pocula cocta focis,
Sperne fidem, prouolue Deos, mendacia uincant.
Cedant damnoſæ iura pudicitiæ.
Et ſimulare uirum pretium facit. utere cauſis.
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira,
Poſt modo mercata pace premendus erit.
Deniq; ubi amplexu Venerem promiſeris empto,
Fac ſimules puros Iſidis eſſe dies.
Ingerat apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem maijs idibus eſſe tuum.
Supplex ille ſedet, poſita tu ſcribe cathedra
Quidlibet has artes ſi pauet ille, tenes.
Semper habe morſus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet eſſe datos.
Non te Medeæ delectent probra ſequacis,
Nempe tulit faſtus auſa rogare prior,
Sed potius mundi Thaïs pretioſa Menandri,
Cum ferit aſtutos comica mœcha Getas.
In mores te uerte uiri, ſi cantica iactat,
I comes, & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes uigilet, ſi pulſet inanis
Surdus in obductam ſomniet uſq; ſeram.
Nec tibi diſpliceat miles modo factus amori,
Nauta nec attrita ſi ferat æra manu,
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cælati medio cum ſaliere foro.
Aurum ſpectato, non quæ manus afferat aurum.
Verſibus auditis quid niſi uerba feres?

Qui uerſus, coæ dederit nec munera ueſtis,
Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.
Dum uernat ſanguis, dum rugis integer annus,
Vtere nequis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura roſaria Pœſti
Sub matutino cocta iacere noto.
His animos noſtræ dum uerſat Acanthis amicæ,
Per tenues oſſa ſunt numerata cutes.
Sed cape torquatæ Venus ò regina columbæ,
Ob meritum ante tuos guttura ſecta focos.
Vidi ego rugoſo tuſſim concreſcere collo,
Sputáq; per dentes ire cruenta cauos,
Atq; animam in tegetes putrem expirare paternas.
Horruit algenti pocula curua foco.
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula, & immundo pallida mitra ſitu,
Et canit in noſtros nimis experrecta dolores,
Cum fallenda meo pollice clauſtra forent.
Sit tumulus lenæ curto uetus amphora collo.
Vrgeat hunc ſupra uis caprifice tua.
Quiſquis amas, ſcabris hoc buſtum cædito ſaxis,
Miſtáq; cum ſaxis addito uerba mala.

De Pugna actiaca nauali.

ſAcra facit uates, ſint ora fauentia ſacris,
Et cadat ante meos icta iuuenca focos,
Cera philleteis certet romana corymbis,
Et cyrenæas urna miniſter aquas,
Coſtum molle date, & blandi mihi thuris honores,

Ter'q; focum circa laneus orbis eat.
S pargite me lymphis, carmen'q; recentibus aris.
Tibia mygdoniis libet eburna cadis.
I te procul fraudes, alio ſint aëre noxæ,
Pura nouum uati laurea mollit iter.
M uſa Palatini referemus Apollinis ædem,
Res eſt Calliope digna fauore tuo.
C æſaris in nomen ducuntur carmina, Cæſar
Dum canitur, quæſo Iuppiter ipſe uaces.
E ſt Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Qua ſinus Ioniæ murmura condit aquæ,
A ctia Iuleæ pelagus monimenta carinæ
Nautarum uotis non operoſa uia.
H uc mundi coiere manus, ſtetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
A ltera claſſis erat tenero damnata Quirino,
Pila'q; fœminea turpiter apta manu.
H inc auguſta ratis plenis Iouis omine uelis,
Signa'q; iam patriæ uincere docta ſuæ.
T andem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radijs picta tremebat aqua,
C um Phœbus linquens ſtantem ſe uindice Delon,
Nam tulit iratos mobilis una notos,
A ſtitit Auguſti puppem ſuper, & noua flãma
Luxit in obliquam ter ſinuata facem.
N on ille attulerat crines in colla ſolutos,
Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ,
S ed quali aſpexit Pelopeium Agamemnona uultu,
Egeſſit'q; auidis Dorica caſtra rogis,
A ut qualis flexos, ſoluit Pythona per orbes.

Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait ò longæ mundi ſeruator ab Alba
Auguſte, hectoreis cognite maior auis,
Vince mari, iam terra tua eſt, tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam, quæ nunc te uindice freta,
Impoſuit proræ publica uota tuæ,
Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
Ire palatinas non bene uidit aues.
Et nimium remis audent propè turpe latinis
Principe te fluctus regia uela pati.
Nec te quod claſſis centenis remiget alis
Terreat, inuito labitur illa mari,
Quodq́; uehunt proræ centaurica ſaxa minante,
Tigna caua, & pictos experiare metus.
Frangit, & attollit uires in milite cauſa,
Quæ niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.
Tempus adeſt, committe rates, ego temporis author
Ducam laurigera iulia roſtra manu.
Dixerat, & pharetræ pondus conſumit in arcus.
Proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit.
Vincit Roma, fide Phœbi, dat fœmina pœnas,
Sceptra per ionias fracta uehuntur aquas.
Et pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro.
Sum Deus, & noſtri ſanguinis iſta fides.
Proſequitur cantu Triton, omnesq́; marinæ
Plauſerunt circa libera ſigna Deæ.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc unum iuſſo non moritura die.
Di melius, quantus mulier foret una triumphus.

Ductus erat per quas ante Iugurtha uias.
Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quod eius
Vna decem uicit miſſa ſagitta rates.
Bella ſatis cecini, citharam iam poſcit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli ſubeant conuiuia luco,
Blanditiæq; fluant per mea colla roſæ,
Vinaq; fundantur prælis eliſa falernis,
Terq; lauet noſtras ſpica ciliſſa comas.
Ingenium potis irritet muſa poetis.
Bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo.
Ille paludoſos memoret ſeruire Sicambros,
Cepheam hic Meroen, fuſcaq; regna canat,
Hic referat ſerò confeſſum fœdere parthum,
Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.
Siue aliquid pharetris Auguſtus parcet eois
Differat in pueros iſta trophæa ſuos.
Gaude Craſſe, nigras ſiquid ſapis inter arenas,
Ire per Eufraten ad tua buſta licet.
Sic noctem patera, ſic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

AD CYNTHIAM.

Svnt aliquid manes, letum non omnia finit,
Lucidaq; euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nanq; meo uiſa eſt incumbere fulcro,
Murmur ad extremæ nuper humata uiæ.
Cum mihi ab exequiis ſomnus penderet amaris,
Et quererer lecti frigida regna mei,

E oſdem habuit ſecum, quibus eſt elata capillos
Eoſdem oculos, lateri ueſtis aduſta fuit.
E t ſolitum digito beryllon adederat ignis,
Summaq; letheus triuerat ora liquor,
S pirantesq; animos, & uocem miſit. at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
P erfide nec cuiquam melior ſperande puellæ.
In te iam uires ſomnus habere poteſt?
I amne tibi exciderant uigilantis furta ſuburræ,
Et mea nocturnis trita feneſtra dolis.
P er quam demiſſo quoties tibi fune pependi
Alterna ueniens in tua colla manu.
S æpe Venus triuio commiſta eſt pectore miſto,
Fecerunt tepidas pallia noſtra uias.
F œderis heu taciti cuius fallacia uerba
Non audituri diripuere noti.
A t mihi non oculos quiſquam inclinauit euntes,
Vnum impetraſſem te reuocante diem.
N ec crepuit fixa me propter arundine cuſtos,
Læſit & obiectum tegula curta caput.
D eniq; quis noſtro curuum te funere uidit?
Atram quis lachrymis incaluiſſe togam?
S i piguit portas ultra procedere, at illuc
Iuſſiſſes lectum lentius ire meum.
C ur uentos non ipſe rogis ingrate petiſti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?
H oc etiam graue erat nulla mercede hyacinthos
Inijcere, & fracto buſta piare cado.
L ygdamus uratur, candeſcat lamina uernæ.
Senſi ego, cum inſidijs pallida uina bibi.

A ut Nomas arcanas tollat uerſuta ſaliuas.
Dicet damnatas ignea teſta manus,
Quæ modo per uiles inſpecta eſt publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade ſignat humum.
E t grauiora rependit iniquis penſa quaſillis,
Garula de facie ſiqua locuta mea eſt,
N oſtra'q; quod Petale tulit ad monimenta corollas,
Codicis immundi uincula ſentit anus.
C editur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis
Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum.
T e patiente meæ conflauit imaginis aurum.
Ardent è noſtro dotem habitura rogo.
N on tamen inſector, quamuis mereare, Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis.
I uro ego fatorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminus'q; canis ſic mihi molle ſonet,
M e ſeruaſſe fidem ſi fallo, uipera noſtris
Sibilet in tumulis, & ſuper oſſa cubet.
N am gemina eſt ſedes turpem ſortita per amnem,
Turba'q; diuerſa remigat omnis aqua.
V na Clytemneſtræ ſtuprum uehit, altera Creſſæ
Portat mentitæ lignea monſtra bouis.
E cce coronato pars altera parta phaſelo
Mulcet ubi elyſias aura beata roſas.
Qua numeroſa fides, qua quæritur unda Cybelles,
Mitratis'q; ſonant lydia plectra choris,
A ndromede'q; , & Hypermeſtre ſine fraude maritæ
Narrant hiſtoriæ pectora nota ſuæ.
H æc ſumma æternis queritur liuere cathenis
Brachia, nec meritas frigida ſaxa manus.

N arrat Hypermeſtræ magnum auſas eſſe ſorores
In ſcelus, hoc animum non ualuiſſe ſuum.
S ic mortis lachrymis uitæ ſanamus amores.
Cælo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
S ed tibi nunc mandata damus, ſi forte moueris,
Si te non totum Chloridos herba tenet,
N utrix in tremulis nequid deſyderet annis,
Parthenie patuit, nec tibi auara fuit.
D elitiæq; meæ Latris, cui nomen ab uſu eſt,
Ne ſpeculum dominæ porrigat illa nouæ.
E t quoſcunq; meo feciſti nomine uerſus,
Vre mihi. laudes deſine habere meas.
P elle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
Mollia contortis alligat oſſa comis.
R amoſis Anio qua pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet ebur,
H oc carmen media dignum me ſcribe columna,
Sed breue quod currens uector ab urbe legat.
H ac Tyburnia iacet aurea Cynthia terra.
Acceſſit ripæ laus Aniene tuæ,
N ec tu ſperne pijs uenientia ſomnia portis,
Cum pia uenerunt ſomnia pondus habent.
N octe uagæ ferimur. nox clauſas liberat umbras,
Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera.
L uce iubent leges lethea ad ſtagna reuerti.
Nos uehimur, uectum nauta recenſet onus.
N unc te poſſideant aliæ, mox ſola tenebo.
Mecum eris, & mixtis oſſibus oſſa teram.
H æc poſtquam querula mecum ſub uoce peregit,
Inter complexus excidit umbra meos.

DE CYNTHIA, ET DRACONE.

d

Iſce quid exquilias hac nocte fugarit aquoſas,
Cum uicina meis turba cucurrit agris,
Lanuuium annoſi uetus eſt tutela Draconis,
Hic ubi tartareæ non perit hora moræ,
Qua ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu,
Qua penetrat uirgo, tale iter omne caue.
Ieiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellæ,
Cum temere anguino creditur ore manus.
Ille ſibi admotas à uirgine corripit eſcas.
Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt.
Si fuerint caſtæ, redeunt in colla parentum,
Clamant'q; agricolæ, fertilis annus erit.
Huc mea detonſis auecta eſt Cynthia mannis
Cauſa fuit Iuno, ſed mage cauſa Venus.
Appia dic quæſo, quantum te teſte triumphum
Egerit effuſis per tua ſaxa rotis,
Turpis in arcana ſonuit cum rixa taberna,
Si ſine me, famæ non ſine labe meæ.
Spectaculum ipſa ſedens primo temone pependit,
Auſa per impuros frena mouere locos,
Sericanam taceo uolſi carpenta nepotis,
Atq; armillatos colla moloſſa canes,
Qui dabit immundæ uenalia farta ſaginæ,
Vincet ubi eraſas barba pudenda genas.
Cum fieret noſtro toties iniuria lecto,
Mutato uolui caſtra mouere toro.

Deprehenſum Propertium cum Phyllide, & Theïa amicas à Cynthia, uapulaſſeq́; ab ea omnes uehementer.

PHyllis auentinæ quædam eſt uicina Dianæ
Sobria grata parum, cum bibit omne decet.
Altera Tarpeios eſt inter Theïa lucos
Candida, ſed potæ non ſatis unus erit.
His ego conſtitui noctem lenire uocatis,
Et uenere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in ſecreta lectulus herba.
Quæris concubitus? inter utranq; fui.
Lygdamus ad Cyathos. utriq; æſtiua ſupellex.
Et methymnæi grata ſaliua meri.
Nile tuus tibicen erat croraliſtria Phyllis,
Et facilis ſpargi munda ſine arte roſa.
Nanus & ipſe ſuos breuiter concretus in artus
Iactabat truncas ad caua buxa manus,
Sed neq; ſuppletis conſtabat flamma lucernis,
Decidit in'q; ſuos menſa ſupina pedes,
Me quoq; per talos uenerem quærente ſecundos,
Semper damnoſi ſubſiluere canes,
Cantabant ſurdo, nudabant pectora cæco
Lanuuij ad portas hei mihi ſolus eram,
Cum ſubito rauci ſonuerunt cardine poſtes,
Et leuia ad primos murmura facta lares,
Nec mora cum totas reſupinat Cynthia ualuas
Non operoſa comis, ſed furibunda decens.
Pocula mi digitos inter cecidere remiſſos,

Palluerantq́; ipſo labra ſoluta mero.
Fulminat illa oculis, & quantum fœmina ſæuit.
Spectaculum capta nec minus urbe fuit.
Phyllidos iratos in uultum conijcit ungues
Territa uicinas Theïa clamat aquas.
Lumina ſopitos turbant elata quirites,
Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.
Illas direptisq́; comis, tunicisq́; ſolutis
Excipit obſcuræ prima taberna uiæ.
Cynthia in exuuijs gaudet, uictrixq́; recurrit,
Et mea peruerſa ſauciat ora manu,
Imponitq́; notam collo, morſuq́; cruentat,
Præcipueq́; oculos, qui meruere, ferit.
Atq; ubi iam noſtris laſſauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra ſiniſtra iacens
Exuitur, geniumq́; meum proſtratus adorat.
Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera ueni,
Cum uix tangendos præbuit illa pedes,
Atq; ait, admiſſæ ſi uis me ignoſcere culpæ,
Accipe quæ noſtræ formula legis erit.
Tu neq; Pompeia ſpatiabere cultus in umbra,
Nec cum laſciuum ſternet arena forum.
Colla caue inflectas ad ſummum obliqua theatrum,
Aut lectica tuæ ſudet aperta moræ.
Lygdamus in primis omnis mihi cauſa querelæ
Veneat, & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges, reſpondi ego, legibus utar.
Riſerat imperio facta ſuperba dato.
Dein quemcunq; locum externæ tetigere puellæ

Suffiit, & pura limina tergit aqua.
I mperat & totas iterum mutare lacernas,
Terq́; meum tetigit ſulfuris igne caput.
A tq; ita mutato per ſingula pallia lecto,
Reſpondi & toto ſoluimus arma toro.

De Hercule & Morte Caci.

a Mphitryoniades qua tempeſtate iuuencos
Egerat à ſtabulis ò Erythræa tuis,
V enit ad inuictos pecoroſa palatia montes,
Et ſtatuit feſſos feſſus & ipſe boues,
Q ua uelabra ſuo ſtagnabant flumine, quáq;
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
S ed non infido manſerunt hoſpite Caco
I ncolumes, furto polluit ille locum.
I ncola Cacus erat, metuendo raptor ab antro
Per tria partitos qui dabat ora ſonos.
H ic ne certa forent manifeſtæ ſigna rapinæ,
Auerſos cauda traxit in antra boues.
N ec ſine teſte Deo, furem ſonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulſus tria tempora ramo
Cacus, & Alcides ſic ait, ite boues,
H erculis ite boues noſtræ labor ultime clauæ,
Bis mihi quæſitæ, bis mea præda boues,
A ruáq; mugitu ſancite boaria longo.
Nobile erit Romæ paſcua noſtra forum.
D ixerat, & ſicco torret ſitis ora palato,
Terráq; non ullas fœta miniſtrat aquas.

Sed procul incluſas audit ridere puellas.
  Lucus ab umbroſo fecerat orbe nemus,
Fœmineæ loca clauſa Deæ, fonteſq; piandos,
  Impune & nullis ſacra retecta uiris,
Deuia puniceæ uelabant limina uittæ,
  Putris odorato luxerat igne caſa,
Populus & longis ornabat frondibus ædem,
  Multaq; cantantes umbra tegebat aues.
Huc ruit in ſiccam congeſto puluere barbam,
  Et iacit ante fores uerba minora Deo,
Vos precor ò lucis ſacro quæ luditis antro,
  Pandite defeſſis hoſpita ueſtra uiris,
Fontis egens erro, circaq; ſonantia lymphis,
  Et caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.
Audiſtis'ne aliquem, tergo qui ſuſtulit orbem?
  Ille ego ſum, Alcidem terra recepta uocat.
Quis facta herculeæ non audit fortia clauæ?
  Et nunquam adnatas irrita tela feras?
Atq; uni ſtygias hominum luxiſſe tenebras
  Accipite hæc, feſſo uix mihi terra patet.
Quod ſi Iunoni ſacrum faceretis amaræ,
  Non clauſiſſet aquas ipſa nouerca ſuas,
Sin aliquam uultuſq; meus, ſetæq; leonis
  Terrent, & libyco ſole peruſta coma,
Idem ego ſidonia feci ſeruilia palla
  Officia, & lydo penſa diurna colo,
Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
  Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides, at talibus alma ſacerdos
  Puniceo canas ſtamine uincta comas,

P arce oculis hoſpes, lucoq́; abſcede uerendo,
Cede agedum, & tuta limina linque fuga,
I nterdicta uiris metuenda lege piatur,
Qua ſe ſummota uindicat ara caſa,
M agnam Tireſias aſpexit Pallada uates,
Fortia dum poſita gorgone membra lauat.
D i tibi dent alios fontes, hæc lympha puellis
Auia ſecreti liminis una fuit.
S ic anus. ille humeris poſtes concuſſit opacos.
Nec tulit iratam ianua clauſa ſitim.
A t poſtquam exhauſto iam flumine uicerat æſtum,
Ponit uix ſiccis triſtia iura labris.
A ngulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit, hæc feſſo uix mihi terra patet.
M axima quæ gregibus deuota eſt ara repertis,
Ara per has inquit, maxima facta manus,
H æc nullis unquam pateat ueneranda puellis;
Herculis eximij ne ſit inulta ſitis.
S ancte pater ſalue, cui iam fauet aſpera Iuno,
Sancte uelis libro dexter ineſſe meo.
N unc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbẽ,
Sic ſanctum taciæ compoſuere cures.

Quare Iupiter, Feretrius dictus.

N Vnc Iouis incipiam cauſas aperire Feretri,
Armaq́; de ducibus trina recepta tribus,
M agnum iter aſcendo, ſed dat mihi gloria uires.
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
I mbuis exemplum primæ tu Romule palmæ

Huius, & exuuijs plenus ab hoſte redis,
Tempore quo portas Ceninum Acrona petentem
Victor in euerſum cuſpide fundis equum.
Acron Herculeus Cenina ductor ab arce
Roma tuis quondam finibus horror erat.
Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini,
Ipſe dedit, ſed non ſanguine ſicca ſuo.
Hunc uidit ante cauas uibrantem ſpicula turres
Romulus, & uotis occupat ante ratis.
Iuppiter hæc hodie tibi uictima corruet Acron,
Vouerat, & ſpolium corruit ille Ioui.
Vrbis, uirtutisq; parens ſic uincere ſueuit,
Qui tulit aprico frigida caſtra lare,
Idem eques, & frenis, idem fuit aptus aratris.
Et galea hirſuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma Pyropo.
Præbebant cæſi baltea lenta boues.
Coſſus at inſequitur ueientis cæde Tolunni,
Vincere cum Veios poſſe laboris erat.
Nec dum ultra Tyberim belli ſonus, ultima præda
Nomentum, & captæ iugera pauca Coræ,
Et Veij ueteres & uos tum præda fuiſtis,
Et ueſtra poſita eſt aurea ſella foro,
Nunc intra muros paſtoris bucina lenti
Cantat, & in ueſtris oſſibus arua metunt.
Forte ſuper portæ dux Veius aſtitit arcem,
Colloquiumq; ſua fretus ab urbe dedit.
Dumq; Aries murum cornu pulſabat aheno,
Vineaq; inductum longa tegebat opus,
Coſſus ait forti melius concurrere campo.

Nec mora fit, plano ſiſtit uterq; gradu.
D i latias iuuere manus, deſecta Tolumni
Ceruix, Romanos ſanguine lauit equos.
C laudius à Rheno traiectos arcuit hoſtes,
Belgica cum uaſti parma relata ducis.
V irdomari genus hic Rheno iactabat ab ipſo
Nobilis erectis fundere geſa rotis.
I lli uirgatis iaculantis ab inguine brachis
Torquis ab inciſa decidit unca gula.
N unc ſpolia in templo tria condita. cauſa feretri,
Omine quod certo dux ferit ante ducem,
S eu quia uicta ſuis humeris hæc arma ferebant,
Hinc feretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.

AD PAVLVM.

d Eſine Paule meũ lachrymis urgere ſepulchrum,
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
C um ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant adamante uiæ,
T e licet orantem fuſcæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lachrymas littora ſurda bibent.
V ota mouent ſuperos, ubi portitor æra recepit,
Obſerat herboſos lurida porta rogos.
S ic mœſtæ cecinere tubæ, cum ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput,
Quid mihi coniugum Pauli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
N um minus immites habuit Cornelia Parcas?
Et ſum quod digitis quinq; leuatur onus.

D amnatæ noctes, & uos uada lenta paludes,
Et quæcunq; meos implicat unda pedes,
I mmatura licet, tamen huc non noxia ueni.
Det pater hic umbræ mollia iura meæ,
A ut ſiquis poſita iudex ſedet Aeacus urna,
In mea ſortita iudicet oſſa pila,
A ſſideant fratres iuxta minoia ſella,
Eumenidum intento turba ſeuera foro.
S iſyphe mole uaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax tantaleo corripiare liquor.
C erberus & nullas hodie petat improbus umbras,
Et iaceat tacita lapſa cathena ſera.
I pſa loquor pro me (ſi fallor) pœna ſororum
Infelix humeros urgeat urna meos.
S icui fama fuit per auita trophæa decori.
Aera Numantinos regna loquuntur auos.
A ltera maternos exequat turba Libones,
Et domus eſt titulis utraq; fulta ſuis.
M ox ubi iam facibus ceſſit prætexta maritis,
Vinxit & acceptas altera uitta comas,
I ungor Paule tuo ſic diſceſſura cubili,
In lapide hoc uni nupta fuiſſe legar.
T eſtor maiorum cineres tibi Roma colendos,
Sub quorum titulis Africa tonſa iaces,
E t Perſen proaui ſimulantem pectus Achillis,
Quiq; tuas proauus fregit Achille domos,
M e neq; cenſuræ legem molliſſe, nec ulla
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.
N on fuit exuuijs tantis Cornelia damnum.
Quin & erat magnæ pars imitanda domus,

Nec mea mutata eſt ætas, ſine crimine tota eſt.
Viximus inſignes inter utranq; facem.
Mi natura dedit leges à ſanguine ductas,
Ne poſſim melior iudicis eſſe metu.
Quælibet auſteras de me ferat urna tabellas,
Turpior aſſenſu non erit ulla meo.
Vel tu, quæ tardam mouiſti fune Cybellem,
Claudia turritæ rara miniſtra Deæ,
Vel cui commiſſos cum Veſta repoſceret ignes.
Exhibuit uiuos carbaſus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læſi,
In me mutatum, quid niſi fata uelis?
Maternis laudor lachrymis, urbiſq; querelis,
Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.
Ille ſua nata dignam uixiſſe ſororem
Increpat, & lachrymas uidimus eſſe Deo.
Et tamen emerui generoſos ueſtis honores,
Nec mea de ſterili facta rapina domo.
Te Lepide, & te Paule meum poſt fata leuamen.
Condita ſunt ueſtro numina noſtra ſinu.
Vidimus & fratrem ſellam geminaſſe curulem,
Conſule quo facto tempore rapta ſoror.
Filia tu ſpeciem cenſuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata uirum.
Et ſerie fulcite genus, mihi cymba uolenti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc eſt fœminei merces extrema triumphi,
Laudat ubi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos,
Hæc cura & cineri ſpirat inuſta meo.

F ungere maternis uicibus pater, illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
O ſcula cum dederis tua flentibus, adÿce matris.
Tota domus cœpit nunc onus eſſe tuum.
E t ſiquid doliturus eris ſine teſtibus illis,
Cum uenient, ſiccis oſcula falle genis.
S at tibi ſunt noctes, quas de me Paule fatiges,
Somniáq; in faciem credita ſæpe meam.
A tq; ubi ſecretò noſtra ad ſimulachra loqueris,
Vt reſponſuræ ſingula uerba iace.
S eu tamen aduerſum mutarit Ianua lectum,
Sederit & noſtro cauta nouerca toro,
C oniugum pueri laudate, & ferte paternum.
Capta dabit ueſtris moribus illa manus.
N ec matrem laudate nimis. collata priori
Vertet in offenſas libera uerba ſuas.
S eu memor ille mea contentus manſerit umbra,
Et tanti cineres duxerit eſſe meos,
D iſcite uenturam iam nunc ſentire ſenectam,
Cœlibis ad curas, nec uacet ulla uia.
Quod mihi detractum eſt, ueſtros accedat ad annos,
Prole mea Paulum ſic iuuat eſſe ſenem.
E t bene habet, nunquam mater lugubria ſumpſi,
Venit in exequias tota caterua meas.
C auſa perorata eſt, flentes me ſurgite teſtes,
Dum pretium uitæ grata rependit humus.
M oribus & cœlum patuit, ſim digna merendo,
Cuius honoratis oſſa uehuntur aquis.

FINIS.

A B C D E
AA BB CC DD EE
a b c d e f g h i

Omnes ſunt quaterniones præter E *quinternionem,* *&* EE *duernionem.*

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI, ET ANDREAE SOCERI MENSE MARTIO. M. D. XV.

NEC SINE PRIVILEGIO, VT IN CAETERIS.

AL DVS

Aldine C
515
C369t